

Επιχειρηματική εκπαίδευση:

Οδηγός για εκπαιδευτές

Επιχειρηματική εκπαίδευση:

Οδηγός για εκπαιδευτές

Βρυξέλλες

Η παρούσα έκδοση χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του προγράμματος-πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, στόχος του οποίου είναι η ενθάρρυνση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

Δημοσιεύθηκε από:

τη Μονάδα για την Επιχειρηματικότητα 2020
Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας
Ευρωπαϊκή Επιτροπή
1049 Βρυξέλλες
ΒΕΛΓΙΟ
Entr-entrepreneurship@ec.europa.eu

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε οποιοδήποτε πρόσωπο που ενεργεί εξ ονόματός της δεν δύναται να θεωρηθεί υπεύθυνο για την ενδεχόμενη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκδοση ούτε για τυχόν σφάλματα που ενδέχεται να εντοπιστούν σε αυτήν παρά την προσεκτική προετοιμασία και τους ενδελεχείς ελέγχους. Η παρούσα έκδοση δεν εκφράζει κατ' ανάγκη τις απόψεις ή τη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Cover picture © Colorscurves | Dreamstime.com

Background pictures © Dreamstime.com, Istockphoto.com

ISBN 978-92-79-3009-0

doi:10.2769/50894

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή, υπό τον όρο ότι γίνεται μνεία της πηγής, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά.

Για χρήση/αναπαραγωγή υλικού διανοητικής ιδιοκτησίας που ανήκει σε τρίτους πρέπει να εξασφαλιστεί άδεια από τον/τους κάτοχο/-ους των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Επιχειρηματική εκπαίδευση — Οδηγός για εκπαιδευτές

Ο παρών οδηγός εκπονήθηκε το 2013 για τη Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Σύνοψη:

Το 2012 η ΓΔ Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας και η ΓΔ Εκπαίδευσης και Πολιτισμού δρομολόγησαν δύο διεθνικές διοργανώσεις με στόχο την προετοιμασία των εκπαιδευτικών για την επιχειρηματική εκπαίδευση. Οι διοργανώσεις έλαβαν χώρα τον Μάιο του 2012 (Δουβλίνο, Ιρλανδία) και τον Σεπτέμβριο του 2012 (Brdo, Σλοβενία). Στόχος τους ήταν να φέρουν σε επαφή φορείς που εμπλέκονται στην επιχειρηματική εκπαίδευση και κατάρτιση εκπαιδευτικών ώστε να προβούν σε παρουσίαση ορθών πρακτικών, σε ανταλλαγή ιδεών και σε αμοιβαία άντληση διδαγμάτων.

Περίπου 170 εκπρόσωποι από περισσότερες από 30 χώρες —κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και υποψήφιος προς ένταξη χώρες και χώρες εταίροι— συμμετείχαν στις δύο διοργανώσεις. Εμπειρογνώμονες παρουσίασαν πλαίσια και κατευθυντήριες γραμμές και επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται σε σχολεία, ιδρύματα κατάρτισης εκπαιδευτικών, ΜΚΟ και φορείς κατάρτισης παρουσίασαν τις μεθόδους, τα προγράμματα και τα έργα τους. Καινοτόμες ιδέες εξερευνήθηκαν και συζητήθηκαν σε εργαστήρια και ομάδες εργασίας. Συνολικά, καλύφθηκε μεγάλο εύρος τομέων δράσης σε σχέση με την υλοποίηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο της εκπαίδευσης εκπαιδευτικών.

Στόχος του παρόντος εγχειριδίου είναι να σταχυολογήσει επιλεγμένα παραδείγματα εμπνευσμένων πρακτικών που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο των δύο διοργανώσεων στο ευρύ κοινό. Επισημαίνει τους παράγοντες διευκόλυνσης και επιτυχίας των παραδειγμάτων και παρέχει στοιχεία επικοινωνίας για περισσότερες πληροφορίες.

Με βάση τα παραπάνω, ο οδηγός παρέχει επιλογή πρακτικών συστάσεων που υποβλήθηκαν σε συνέχεια των διοργανώσεων, ελπίζοντας να εμπνεύσει τους επαγγελματίες να αναλάβουν δράση και να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους προκειμένου να διευκολύνουν την επιχειρηματική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών.

Οργάνωση:

Ο παρών οδηγός εκπονήθηκε το 2013 για τη Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από την ICF GHK | GHK Consulting Ltd.

Πρόλογος

Η στήριξη της επιχειρηματικότητας δεν ήταν ποτέ τόσο σημαντική όσο είναι σήμερα. Η ενίσχυση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης στα σχολεία, στα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και στα πανεπιστήμια θα έχει θετικές επιδράσεις στην επιχειρηματική δυναμικότητα των οικονομιών μας. Για την ακρίβεια, πέραν της συμβολής της στη δημιουργία κοινωνικών και νεοσύστατων επιχειρήσεων, η επιχειρηματική εκπαίδευση θα ενισχύσει την απασχολησιμότητα των νέων και θα τους καταστήσει περισσότερο intrapreneurial, θα ενισχύσει δηλαδή το επιχειρηματικό τους πνεύμα ακόμα και στο πλαίσιο των επιχειρήσεων στις οποίες εργάζονται, στον κοινωνικό, τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Συνεπώς, η επένδυση στην επιχειρηματική εκπαίδευση συμπεριλαμβάνεται στις πλέον αποδοτικές επενδύσεις στις οποίες μπορεί να προβεί η Ευρώπη: οι έρευνες δείχνουν ότι οι μαθητές και οι σπουδαστές που λαμβάνουν επιχειρηματική εκπαίδευση έχουν τρεις έως έξι φορές περισσότερες πιθανότητες να προχωρήσουν στη σύσταση επιχείρησης σε μεταγενέστερο στάδιο από εκείνους που δεν την λαμβάνουν.

Μέσω του προγράμματος δράσης για την επιχειρηματικότητα 2020 και της ανακοίνωσης σχετικά με τον ανασχεδιασμό της εκπαίδευσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επεσήμανε την ανάγκη για ενσωμάτωση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης σε όλους τους τομείς εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της μη τυπικής μάθησης. Αμφότερα τα έγγραφα καλούν τα κράτη μέλη να παράσχουν σε όλους τους νέους πρακτική επιχειρηματική εμπειρία πριν ολοκληρώσουν την υποχρεωτική εκπαίδευση, επισημαίνοντας τη σημασία της έμπρακτης μάθησης στο πλαίσιο της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η εκπαίδευση αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών, αλλά η ανάληψη δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο μπορεί να στηρίξει τα κράτη μέλη κατά την προσαρμογή και βελτίωση των τρόπων με τους οποίους προσλαμβάνουν, εκπαιδεύουν και

μεριμνούν για την εξέλιξη των μελών του διδακτικού προσωπικού τους. Αυτό μπορεί να γίνει τόσο μέσω της χρηματοδότησης δράσεων με συστημικό αντίκτυπο, ιδίως μέσω του προτεινόμενου προγράμματος Erasmus+, όσο και μέσω της υποστήριξης της εκπαίδευσης μεταξύ ομοτίμων (peer learning) με αμοιβαία χρήση πολιτικών και πρακτικών. Το νεοϊδρυθέν Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας βοηθά, επίσης, στην αλλαγή νοοτροπίας προς ένα περισσότερο επιχειρηματικό πνεύμα, ενώ οι ΚΓΚ του Ινστιτούτου —Κοινότητες Γνώσης και Καινοτομίας— προσφέρουν τώρα δικές τους μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές με ισχυρή επιχειρηματική διάσταση.

Οι διδάσκοντες διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο, καθώς έχουν έντονο αντίκτυπο στην επιτυχία των διδασκομένων. Οι στοχαζόμενοι εκπαιδευτικοί επανεξετάζουν διαρκώς τις πρακτικές τους και τις προσαρμόζουν υπό το πρίσμα των επιθυμητών μαθησιακών αποτελεσμάτων και των μεμονωμένων αναγκών των σπουδαστών. Αποτελώντας βασική δεξιότητα, η επιχειρηματικότητα δεν περιλαμβάνει αναγκαστικά ένα συγκεκριμένο μάθημα. Αντίθετα, απαιτείται διδασκαλία στο πλαίσιο της οποίας η εμπειρική μάθηση και η μάθηση στο πλαίσιο έργων διαδραματίζουν καίριο ρόλο. Οι διδάσκοντες δεν παρέχουν τις απαντήσεις στους διδασκόμενους, αλλά τους βοηθούν να ερευνήσουν και να εντοπίσουν τις σωστές ερωτήσεις και να βρουν τις βέλτιστες απαντήσεις. Προκειμένου να εμπνεύσουν τους μαθητές και τους σπουδαστές τους και να τους βοηθήσουν να αναπτύξουν επιχειρηματική νοοτροπία, οι διδάσκοντες πρέπει να διαθέτουν ευρύ φάσμα δεξιοτήτων σχετικών με τη δημιουργικότητα και την επιχειρηματικότητα: χρειάζονται ένα σχολικό περιβάλλον στο οποίο ενθαρρύνεται η δημιουργικότητα και η ανάληψη κινδύνου, και όπου τα σφάλματα θεωρούνται ευκαιρία μάθησης. Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των διευθυντών των σχολείων και του διδακτικού προσωπικού —

συμπεριλαμβανομένων των εκκολαπτόμενων καθηγητών και όσων ασχολούνται επί μακρόν με το εν λόγω επάγγελμα— θα πρέπει να αποτελέσει απόλυτη προτεραιότητα για τα κράτη μέλη.

Τη στιγμή που η Επιτροπή αυξάνει τη στήριξή της για την ενίσχυση των εκπαιδευτικών επαγγελμάτων, αυξάνει επίσης το επίπεδο των προκλήσεων που θέτει —έναντι των κρατών μελών αλλά και των ίδιων των επαγγελματιών— για συμμετοχή σε μια μεταρρύθμιση που μπορεί να αποφέρει υψηλότερης ποιότητας μάθηση μέσω αποτελεσματικότερης διδασκαλίας και εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών· κι αυτό, διότι καμία μεταρρύθμιση δεν θα επιτύχει εάν δεν αρχίζει και δεν τελειώνει με τους εκπαιδευτικούς και εκείνους που τους εκπαιδεύουν.

Το παρόν εγχειρίδιο συνιστά αποτέλεσμα των επαφών που είχαν δάσκαλοι και εμπειρογνώμονες στο πλαίσιο δύο πρακτικών εργαστηρίων που πραγματοποιήθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο με σκοπό την ανταλλαγή των υφιστάμενων πρακτικών και τη συζήτηση βέλτιστων τρόπων εκπαίδευσης και στήριξης των εκπαιδευτικών κατά την εισαγωγή επιχειρηματικού χαρακτήρα έργων και μεθόδων στη σχολική αίθουσα. Οι ιδέες και τα παραδείγματα που συνελέγησαν κατά τη διάρκεια των εν λόγω εργαστηρίων αντιπαραβάλλονται στο παρόν εγχειρίδιο με σκοπό την ευρύτερη ανταλλαγή αυτών των εμπνευσμένων πρακτικών. Ελπίζουμε να το απολαύσετε και να το αξιοποιήσετε δεόντως.

Antonio Tajani

Mariela

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	7
Λέξεις-κλειδιά	8
Τι είναι ο εκπαιδευτικός επιχειρηματικότητα;	9
Πώς θα υποστηριχθεί η επιχειρηματική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών;	10
Παραδείγματα πρακτικών στο πλαίσιο της αρχικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών	13
Αρχική εκπαίδευση εκπαιδευτικών: βασικά διδάγματα μέσα από παραδείγματα	14
▸ Ιδρύματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών επιχειρηματικότητα	16
▸ Προγράμματα προετοιμασίας των εκπαιδευτών εκπαιδευτικών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης	26
▸ Προγράμματα προετοιμασίας των εκπαιδευόμενων παιδαγωγών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης	33
▸ Μέθοδοι διδασκαλίας και παιδαγωγικές μέθοδοι με γνώμονα την επιχειρηματικότητα ή την καινοτομία	36
▸ Δικτύωση και ανταλλαγή ορθών πρακτικών	48
Παραδείγματα πρακτικών στο πλαίσιο της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης	51
Συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη: βασικά διδάγματα που αντλούνται μέσα από παραδείγματα	52
▸ Σχολές επιχειρηματικής εκπαίδευσης	54
▸ Προγράμματα για την προετοιμασία εν ενεργεία εκπαιδευτικών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης	58
▸ Καινοτόμοι μέθοδοι διδασκαλίας και έννοιες που συνδέονται με την επιχειρηματική εκπαίδευση	72
▸ Στρατηγικές προβολής των παρόχων υπηρεσιών συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης	82
▸ Συνεχείς πρωτοβουλίες στήριξης εν ενεργεία εκπαιδευτικών	88
Ευρετήριο	96

Εισαγωγή

Προκειμένου να υποστηριχθεί η παραγωγικότητα και η ανάπτυξη στην Ευρώπη, έχει ζωτική σημασία να πραγματοποιηθούν επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Η Ευρώπη χρειάζεται δημιουργικούς και καινοτόμους επιχειρηματίες· χρειάζεται επίσης ένα ευέλικτο και ανθεκτικό εργατικό δυναμικό που θα είναι εξοπλισμένο με τις αναγκαίες ικανότητες και βασικές δεξιότητες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει την επιχειρηματική εκπαίδευση ως ένα μέσο που μπορεί να ενισχύσει το επιχειρηματικό πνεύμα των νέων. Το ζητούμενο είναι η ανάπτυξη μιας σειράς γενικών δεξιοτήτων που θα βρίσκουν εφαρμογή σε κάθε είδος σταδιοδρομίας, όχι μόνο η διδασκαλία σχετικά με τη λειτουργία μιας επιχείρησης. Περιλαμβάνει κάθε μορφή μάθησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης που συμβάλλουν στην ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος, δεξιοτήτων και συμπεριφοράς —με ή χωρίς κερδοσκοπικό στόχο.

Τον Νοέμβριο του 2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση με τίτλο: «Ανασχεδιασμός της εκπαίδευσης: επενδύοντας στις δεξιότητες για καλύτερα κοινωνικοοικονομικά αποτελέσματα». Η εν λόγω πολιτική πρωτοβουλία επισημαίνει ότι, προκειμένου να δημιουργηθούν «δεξιότητες για τον 21ο αιώνα», απαιτούνται προσπάθειες για την ανάπτυξη εγκάρσιων δεξιοτήτων, όπως η επιχειρηματικότητα, και επισημαίνει τις «ικανότητες σκέψης με κριτικό βλέμμα, ανάληψης πρωτοβουλιών, επίλυσης προβλημάτων και ομαδικής εργασίας». Θα πρέπει να επιστηθεί ιδιαίτερη προσοχή σε αυτές τις «επιχειρηματικές δεξιότητες», διότι δεν βοηθούν μόνο στην επίτευξη συγκεκριμένης επιχειρηματικής δραστηριότητας, αλλά ενισχύουν επίσης την απασχολησιμότητα των νέων.

*«Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν τις επιχειρηματικές δεξιότητες με νέους και δημιουργικούς τρόπους διδασκαλίας και μάθησης, από το δημοτικό σχολείο και μετά, ενώ παράλληλα, από τη δευτεροβάθμια έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, θα πρέπει να υπάρχει εστίαση στις ευκαιρίες ίδρυσης επιχειρήσεων ως επιλογής σταδιοδρομίας. Η πείρα από τον πραγματικό κόσμο, που αποκτάται μέσω της μάθησης με βάση την επίλυση προβλημάτων και της διασύνδεσης με τις επιχειρήσεις, θα πρέπει να ενσωματωθεί σε όλα τα θεματικά πεδία και να προσαρμοστεί σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. **Όλοι οι νέοι θα πρέπει να αποκτούν τουλάχιστον μία πρακτική επιχειρηματική εμπειρία πριν ολοκληρώσουν την υποχρεωτική εκπαίδευση**» (*)*

Για τον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης, αυτό σημαίνει ότι πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι σημερινοί «ευρωπαϊοί σπουδαστές θα αναπτύξουν επιχειρηματικές δεξιότητες και θα έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν μια πρακτική επιχειρηματική εμπειρία». Το παραπάνω σχετίζεται με όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης —από το νηπιαγωγείο έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Είναι αυτονόητο ότι, στο πλαίσιο αυτό, καθηγητές και εκπαιδευτές διαδραματίζουν καίριο ρόλο. Αποτελούν φορείς που διευκολύνουν τη μάθηση και συμβάλλουν στη διάδοση των ιδεών. Διαμορφώνουν τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και μπορούν να βοηθήσουν στην αποτελεσματική πορεία των σπουδαστών στο πεδίο της επιχειρηματικής μάθησης, αποκτώντας συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και νοοτροπίες.

Δάσκαλοι και εκπαιδευτές χρειάζονται ομοίως τη δυνατότητα να αποκτήσουν τις απαιτούμενες γνώσεις, δεξιότητες και νοοτροπίες προκειμένου να εντάξουν στο πρόγραμμά τους την επιχειρηματική εκπαίδευση και να διευκολύνουν την επιχειρηματική μάθηση. Κάθε εκπαιδευόμενος παιδαγωγός και κάθε διδάσκων θα πρέπει να επωφελείται από μία τουλάχιστον εμπειρία κατάρτισης σχετικά με τα βασικά θέματα και τις βασικές μεθόδους που συνδέονται με την επιχειρηματική μάθηση και την επιχειρηματική εκπαίδευση κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε σειρά εγγράφων πολιτικής που περιγράφουν τρόπους υλοποίησης της επιχειρηματικής εκπαίδευσης (π.χ. «Ατζέντα του Όσλο για την επιχειρηματική εκπαίδευση στην Ευρώπη») και δρομολόγησε συζητήσεις μεταξύ των αρμόδιων για τη χάραξη πολιτικής σε μια σειρά «πάνελ συζήτησης υψηλού επιπέδου». **Σε όλα αυτά τα έγγραφα και όλες αυτές τις συζητήσεις, οι δραστηριότητες που αφορούν την αρχική εκπαίδευση και τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών στην Ευρώπη διαδραμάτισαν εξέχοντα ρόλο** (**).

Το 2012 η ΓΔ Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας και η ΓΔ Εκπαίδευσης και Πολιτισμού δρομολόγησαν δύο διεθνικές διοργανώσεις με στόχο την προετοιμασία των εκπαιδευτικών για την επιχειρηματική εκπαίδευση. Οι διοργανώσεις έλαβαν χώρα τον Μάιο του 2012 (Δουβλίνο, Ιρλανδία) και τον Σεπτέμβριο του 2012 (Brdo, Σλοβενία). Στόχος τους ήταν να φέρουν σε επαφή φορείς που εμπλέκονται στην επιχειρηματική εκπαίδευση και κατάρτιση εκπαιδευτικών ώστε να προβούν σε παρουσίαση ορθών πρακτικών, σε ανταλλαγή ιδεών και σε αμοιβαία άντληση διδαγμάτων.

Περίπου 170 εκπρόσωποι από περισσότερες από 30 χώρες —κράτη μέλη της ΕΕ καθώς και υποψήφιος προς ένταξη χώρες και χώρες εταίροι— συμμετείχαν στις δύο διοργανώσεις. Εμπειρογνώμονες παρουσίασαν πλαίσια και κατευθυντήριες γραμμές και επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται σε σχολεία, ιδρύματα κατάρτισης εκπαιδευτικών, ΜΚΟ και φορείς κατάρτισης παρουσίασαν τις μεθόδους, τα προγράμματα και τα έργα τους. Καινοτόμες ιδέες εξετάστηκαν και συζητήθηκαν σε εργαστήρια και ομάδες εργασίας. Συνολικά, καλύφθηκε μεγάλο εύρος τομέων δράσης σε σχέση με την υλοποίηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο της εκπαίδευσης εκπαιδευτικών.

Στόχος του παρόντος εγχειριδίου είναι να σταχυολογήσει επιλεγμένα παραδείγματα εμπνευσμένων πρακτικών που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο των δύο διοργανώσεων στο ευρύ κοινό. Επισημαίνει τους παράγοντες διευκόλυνσης και επιτυχίας των παραδειγμάτων και παρέχει στοιχεία επικοινωνίας για περισσότερες πληροφορίες.

Με βάση τα παραπάνω, παρέχει επιλογή πρακτικών συστάσεων που υποβλήθηκαν σε συνέχεια των διοργανώσεων, ελπίζοντας να εμπνεύσει τους επαγγελματίες να αναλάβουν δράση και να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους προκειμένου να διευκολύνουν την επιχειρηματική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών.

(*) Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2012, Ανασχεδιασμός της εκπαίδευσης: επενδύοντας στις δεξιότητες για καλύτερα κοινωνικοοικονομικά αποτελέσματα: http://ec.europa.eu/education/news/rethinking/com669_en.pdf

(**) http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/education-training-entrepreneurship/index_en.htm

Λέξεις-κλειδιά

	Αρχική εκπαίδευση εκπαιδευτικών	Συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη		Αρχική εκπαίδευση εκπαιδευτικών	Συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη
Αναγνώριση των δεξιοτήτων	41		Ίδρυμα επιχειρηματικής εκπαίδευσης	13, 15, 17, 19, 21	
Άντληση γνώσεων από τον κλάδο	31		Καινοτόμος διδασκαλία	43	69, 71, 73, 75
Βασικές αρχές	43		Κρατική υποστήριξη	43	
Βιώσιμη ανάπτυξη	23		Κύκλος μαθημάτων κατάρτισης		79
Δημιουργική σκέψη		71	Μαθησιακά αποτελέσματα	27	
Δημιουργικοί συνεργάτες		63	Μεταφορά γνώσεων		77
Δημοτικό	39		Μουσική και δημιουργικότητα	33	
Διαρκής υποστήριξη		85, 87	Οι εκπαιδευτικοί ως πελάτες	35	
Διδακτικά μέσα		67	Πιστοποίηση	19, 29, 45	81
Διδακτικές μέθοδοι		83	Πρακτικές μέθοδοι	31	56, 61, 79, 81, 83
Διδακτικό υλικό		57, 69, 71, 75, 89, 91	Προγράμματα κατάρτισης		65
Διεπιστημονικός	23		Προετοιμασία εκπαιδευόμενων παιδαγωγών	27, 29, 31	
Δικτύωση	45		Προετοιμασία εκπαιδευτών εκπαιδευτικών	23, 25	57
Εικονική μάθηση		57	Προετοιμασία εν ενεργεία εκπαιδευτικών		55, 59, 61, 63, 65, 67
Εμπειρική μάθηση	37	85	Προσέγγιση που καλύπτει ολόκληρο το σχολείο	17	
Ενσωμάτωση	13, 17, 19, 21, 27, 29	51, 53, 63, 87	Πρωτοβουλίες υποστήριξης		89, 91
Ενσωμάτωση στο πρόγραμμα σπουδών	41		Στρατηγικές ευαισθητοποίησης		83
Επαγγελματική μάθηση		75	Στρατηγικές προβολής		79, 81
Επιγραμματική υποστήριξη	40	58, 66, 83, 85	Συμμετοχή αποφοίτων	31	
Επίλυση προβλημάτων	25	73	Συνεργασία	15, 25, 33, 37, 45	51, 59, 75, 77, 81, 91
Επίτευξη		53, 55	Σχολές επιχειρηματικής εκπαίδευσης		51, 53
Επιχειρηματικά σχέδια		61	Τέχνες και σχέδιο	15	
Επιχειρηματική διδασκαλία	33, 35, 37, 39, 41		Τεχνικές διαδικασίες	35	
Επιχειρηματική προσομοίωση		59	Τυποποίηση		87
Επιχειρηματικός σχεδιασμός		79			
Εργασίες στο πλαίσιο έργου	13, 21, 39	69, 73			
Ευαισθητοποίηση		55, 67, 85, 89			
Ευάλωτες κοινότητες		65			

Τι είναι ο εκπαιδευτικός επιχειρηματικότητα;

Ο εκπαιδευτικός επιχειρηματικότητα

Οι εκπαιδευτικοί επιχειρηματικότητα έχουν πάθος για τη διδασκαλία. Εμπνέουν τους διδασκόμενους, χαρακτηρίζονται από ανοιχτό πνεύμα και σιγουριά, ευελιξία και υπευθυνότητα —αλλά ορισμένες φορές ξεφεύγουν από την πεπατημένη. Ξέρουν να ακούν, να αξιοποιούν και να προωθούν ιδέες και μπορούν να εργάζονται με γνώμονα τον σπουδαστή και την ανάληψη δράσης. Είναι ομαδικοί παίκτες και διαθέτουν καλό δίκτυο.

Οι εκπαιδευτικοί επιχειρηματικότητα επιδιώκουν να καλύψουν το χάσμα μεταξύ εκπαίδευσης και οικονομίας και φροντίζουν για τη συμμετοχή εξωτερικών εμπειρογνομώνων στη διδασκαλία τους, εστιάζοντας σε εμπειρίες από την πραγματική ζωή. Αναφέρονται πάντα στην οικονομική διάσταση ενός θέματος· στα μαθήματά τους —ανεξαρτήτως του επιστημονικού πεδίου— τα θέματα επιχειρηματικού χαρακτήρα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο.

Ακολουθούν ένα ευέλικτο και ευπροσάρμοστο πρόγραμμα σπουδών και προτιμούν τη διεπιστημονική μάθηση που βασίζεται σε έργα και τη χρήση υλικού κατάρτισης αντί για τα σχολικά βιβλία. Δίνουν έμφαση στις ομαδικές διαδικασίες και τις αλληλεπιδράσεις· και αντιλαμβάνονται ορισμένες φορές τη σχολική αίθουσα ως «τόπο συγκρούσεων» που επιτρέπει την ποικιλομορφία— μια ποικιλομορφία απόψεων, απαντήσεων και λύσεων— και τον προβληματισμό πάνω στη διδακτική διαδικασία.

Ένας εκπαιδευτικός επιχειρηματικότητα είναι περισσότερο καθοδηγητής και λιγότερο κάποιος που διδάσκει από καρέκλας. Υποστηρίζει τους εξατομικευμένους μηχανισμούς μάθησης κάθε διδασκόμενου και την ανάπτυξη των προσωπικών δεξιοτήτων.

Ο τρόπος με τον οποίο γίνεται σήμερα αντιληπτή η επιχειρηματική διδασκαλία βασίζεται σε σειρά επαναλαμβανόμενων θεματικών:

- Η επιχειρηματική εκπαίδευση υπερβαίνει την απλή προετοιμασία για τη διοίκηση μιας επιχείρησης. Στόχος της είναι η ανάπτυξη των επιχειρηματικών στάσεων, των δεξιοτήτων και των γνώσεων που θα πρέπει, εν ολίγοις, να επιτρέψουν σε έναν σπουδαστή να «μετατρέψει τις ιδέες του σε πράξεις».
- Οι διδάσκοντες δεν μπορούν να διδάσκουν την επιχειρηματικότητα χωρίς να την διαθέτουν οι ίδιοι.
- Οι επιχειρηματικές δεξιότητες απαιτούν μεθόδους ενεργού συμμετοχής των σπουδαστών, προκειμένου να απελευθερωθεί η δημιουργικότητα και η καινοτομία τους.
- Επιχειρηματικές δεξιότητες και ικανότητες μπορούν να αποκτηθούν ή να δημιουργηθούν μόνο με εμπειρίες μάθησης πρακτικού χαρακτήρα που βασίζονται στην πραγματική ζωή.
- Οι επιχειρηματικές δεξιότητες μπορούν να διδάσκονται στο πλαίσιο όλων των μαθημάτων αλλά και ως ξεχωριστό μάθημα.
- Η επιχειρηματική εκπαίδευση θα πρέπει να εστιάζει τόσο στους επιχειρηματίες που διοικούν δική τους επιχείρηση όσο και σε εκείνους που λειτουργούν με επιχειρηματικό πνεύμα στο πλαίσιο της επιχείρησης για την οποία εργάζονται (τους λεγόμενους intrapreneurs), λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι περισσότεροι σπουδαστές θα επιδείξουν επιχειρηματικές δεξιότητες στο πλαίσιο εταιρειών ή δημοσίων φορέων.

- Προκειμένου να προαχθεί αποτελεσματικά η επιχειρηματική εκπαίδευση, είναι αναγκαίο να αναπτυχθούν μαθησιακά αποτελέσματα σχετικά με την επιχειρηματικότητα και σχετικές μέθοδοι αξιολόγησης και διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας για όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης. Τα παραπάνω θα πρέπει να σχεδιαστούν με σκοπό να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς να σημειώσουν πρόοδο κατά την απόκτηση επιχειρηματικών γνώσεων, δεξιοτήτων και νοοτροπιών.
- Το πρόγραμμα επιχειρησιακής εκπαίδευσης θα πρέπει να προαχθεί και πέραν των ιδρυμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτικών ώστε να καλύπτει τόσο τις επιχειρήσεις όσο και την ευρύτερη κοινωνία.
- Εκπαιδευτικοί και σχολεία δεν θα είναι σε θέση να υλοποιήσουν τις φιλοδοξίες τους χωρίς συνεργασία και δημιουργία εταιρικών σχέσεων με συναδέλφους, επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

Πώς θα υποστηριχθεί η επιχειρηματική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών;

Προκειμένου να υλοποιηθούν όλα τα παραπάνω σημεία, πρέπει να πληρούνται ορισμένες αναγκαίες προϋποθέσεις:

Καλή αρχική εκπαίδευση εκπαιδευτικών

Οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν εμπειρία επιχειρηματικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο της αρχικής τους κατάρτισης. Σπουδάζοντας σε ένα ίδρυμα που δραστηριοποιείται στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης υπό ευρεία έννοια, οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί αναπτύσσουν σειρά δεξιοτήτων και μεθόδων που τους επιτρέπουν να χαρακτηρίζονται και οι ίδιοι από καινοτομία και επιχειρηματικό πνεύμα. Οι εκπαιδευτικοί που ξεκινούν να ασκούν το επάγγελμά τους έχοντας επίγνωση των επιχειρηματικών αρχών είναι σε θέση να ανάψουν τη σπίθα της επιχειρηματικότητας και να εμπνεύσουν τους σπουδαστές τους ήδη από την έναρξη της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας.

Ιδρύματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών με επιχειρηματική στρατηγική και όραμα

Τα ιδρύματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών επωφελούνται από την ύπαρξη αποστολής και ενός σαφούς οράματος σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρηματικές στρατηγικές μπορούν να εξυπηρετήσουν τους στόχους των ιδρυμάτων. Η επιχειρηματική εκπαίδευση μπορεί να ενσωματωθεί ως οριζόντια προσέγγιση σε ολόκληρο το πρόγραμμα σπουδών και να θεωρείται βασική δεξιότητα που διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο κάθε εκπαιδευτικού επαγγελματικού τίτλου και όχι μεμονωμένο μάθημα.

Προγράμματα επιχειρηματικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών βασισμένα σε νέες παιδαγωγικές μεθόδους

Προκειμένου να είναι κάποιος σε θέση να επιδείξει επιχειρηματικό πνεύμα, είναι αναγκαία η ενεργός μάθηση. Θα πρέπει να εφαρμόζονται σύγχρονες παιδαγωγικές μέθοδοι (π.χ. μάθηση βάσει έργου, ενεργός ή ανεξάρτητη μάθηση). Οι μέθοδοι αυτές μπορούν να εφαρμοστούν πιλοτικά στο πλαίσιο συγκεκριμένων προγραμμάτων, ενώ οι ορθές πρακτικές που θα προκύψουν θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ανταλλαγής μεταξύ των εκπαιδευτών εκπαιδευτικών προκειμένου να ενσωματωθούν εντέλει στην καθημερινή παιδαγωγική πρακτική. Μην παραδοσιακά μαθησιακά περιβάλλοντα (πραγματικές καταστάσεις εκτός της σχολικής αίθουσας) θα πρέπει να είναι διαθέσιμα για όλους τους σπουδαστές.

Ποιοτική συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη

Χρειάζονται προγράμματα υψηλής ποιότητας για τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εν ενεργεία εκπαιδευτικών, τα οποία θα στηρίξουν τους εκπαιδευτικούς επιχειρηματικότητα και θα διασφαλίσουν ότι εκείνοι που δεν είχαν την ευκαιρία να αποκτήσουν εμπειρία επιχειρηματικής εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια της αρχικής τους κατάρτισης μπορούν να έρθουν σε επαφή με τις τελευταίες εξελίξεις.

Ένα σχολείο που θα δίνει αξία στο επιχειρηματικό πνεύμα και θα λαμβάνει δέουσα στήριξη από αποτελεσματικό διοικητικό προσωπικό

Μια σχολή επιχειρηματικής εκπαίδευσης διαθέτει όραμα για τις μελλοντικές της ανάγκες και μια σαφή άποψη του τρόπου με τον οποίο εντάσσεται η επιχειρηματική εκπαίδευση στο ευρύτερο εκπαιδευτικό και αναπτυξιακό πρόγραμμα. Η ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος στο πλαίσιο της αρχικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών θα είναι δύσκολο να έχει σημαντικό αντίκτυπο εάν οι εκπαιδευτικοί εργαστούν στη συνέχεια σε σχολεία που δεν ασπάζονται την έννοια της επιχειρηματικής εκπαίδευσης. Οι εκπαιδευτικοί επιχειρηματικότητας επωφελούνται από την κατάλληλη υποστήριξη που λαμβάνουν από αποτελεσματικά διοικητικά στελέχη.

Συνεργασία στο πλαίσιο της κοινότητας

Τα συστήματα υποστήριξης διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην επίτευξη προόδου. Τα σχολεία και τα ιδρύματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών θα πρέπει να διατηρούν δεσμούς και δομές συνεργασίας με τις επιχειρήσεις και τις οργανώσεις της τοπικής κοινωνίας για την υποστήριξη του προγράμματος μαθημάτων τους που αφορούν την επιχειρηματικότητα.

Δίκτυα επιχειρηματικής διδασκαλίας

Προκειμένου να εξασφαλιστεί συνεχής ποιότητα, οι εκπαιδευτικοί που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της επιχειρηματικής διδασκαλίας και μάθησης θα πρέπει να αναπτύξουν δίκτυα τα μέλη των οποίων θα συναντώνται τακτικά και θα προβαίνουν σε ανταλλαγή εμπειριών, τεχνογνωσίας και υλικών.

Όλες οι παραπάνω συνιστώσες είναι αλληλοσυνδεόμενες. Προκειμένου να επιτευχθεί βιωσιμότητα και μακροπρόθεσμη προοπτική, απαιτείται ανάληψη δράσης σε όλους τους τομείς. Οι ηγετικές ικανότητες, το όραμα και η παροχή κινήτρων διαδραματίζουν καίριο ρόλο σε όλα τα επίπεδα.

Αν και τα παραπάνω συνιστούν κοινές αρχές, πρέπει να αποτελούν κοινό τόπο για όλα τα ιδρύματα και να προσαρμόζονται στο επιμέρους πλαίσιο του καθενός. Οι κυβερνήσεις, τα ιδρύματα, τα σχολεία και τα ενδιαφερόμενα μέρη σε ολόκληρη την Ευρώπη βρίσκονται σε διαφορετικό στάδιο ανάπτυξης όσον αφορά την υλοποίηση της επιχειρηματικής διδασκαλίας και μάθησης. Ορισμένες χώρες έχουν δρομολογήσει εδώ και χρόνια ολοκληρωμένη στρατηγική σχετικά με την επιχειρηματική εκπαίδευση για όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, ενώ άλλες βρίσκονται μόλις σε αρχικό στάδιο, με τη διδασκαλία και τη μάθηση να μη χαρακτηρίζονται σε καμία περίπτωση από τις επιχειρηματικές αρχές, και με σπάνια υποστήριξη δράσεων από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Αυτό σημαίνει ότι σε όλους τους προαναφερθέντες τομείς πρέπει να αναπτυχθούν ξεχωριστές λύσεις που θα ανταποκρίνονται σε κάθε διαφορετική περίπτωση.

Το πεδίο εφαρμογής των λύσεων ενδέχεται να είναι επίσης διαφορετικό. Παρόλο που σε μια χώρα ενδέχεται να είναι δυνατή η εξεύρεση λύσεων σε εθνικό επίπεδο, σε άλλες, δράσεις μικρής κλίμακας στο πλαίσιο «πιλοτικών» σχολείων ενδέχεται να συνιστούν ήδη σημαντικό βήμα προόδου.

Η συλλογή των παραδειγμάτων που περιέχονται στο παρόν εγχειρίδιο δείχνει ότι δεν υπάρχει υπερβολικά μικρό έργο ή δράση. Πολλά κορυφαία παραδείγματα ξεκίνησαν ως έργα μικρότερης εμβέλειας και επεκτάθηκαν όταν αποδείχθηκαν επιτυχημένα.

Συνεπώς, το παρόν εγχειρίδιο θα πρέπει να θεωρηθεί ως πρόσκληση για την ανάληψη κινδύνου, για δημιουργική και καινοτόμο προσέγγιση, για την ανάπτυξη νέων ιδεών και την ανάληψη δράσης — με άλλα λόγια:

Για επιχειρηματικό πνεύμα!

Παραδείγματα πρακτικών στο πλαίσιο της αρχικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών

Αρχική εκπαίδευση εκπαιδευτικών: βασικά διδάγματα μέσα από παραδείγματα

Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της βιώσιμης υλοποίησης της επιχειρηματικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο της αρχικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, η Ευρώπη χρειάζεται...

Ιδρύματα επιχειρηματικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών με όραμα και στρατηγική

- Ένα ίδρυμα επιχειρηματικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών ασπάζεται μια σαφή εκπαιδευτική έννοια, καθώς επιδιώκει να **εξοπλίσει τους εκπαιδευόμενους παιδαγωγούς με την ικανότητα να διδάσκουν στον κόσμο του μέλλοντος**. Η έννοια αυτή ενσωματώνεται σε ολόκληρο το πρόγραμμα μαθημάτων.
- Η επιχειρηματικότητα ενσωματώνεται στη **νοοτροπία και την αποστολή του εκπαιδευτικού ιδρύματος**.
- Ένα ίδρυμα επιχειρηματικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών διαθέτει όραμα για το μέλλον και **σαφή άποψη για τον τρόπο με τον οποίο η επιχειρηματική εκπαίδευση μπορεί να ενταχθεί στο ευρύτερο εκπαιδευτικό και αναπτυξιακό πρόγραμμα**.
- Ένα ίδρυμα επιχειρηματικής εκπαίδευσης επιδιώκει να **βρει τους σωστούς ανθρώπους**, να τους προσλάβει και να τους δώσει **περιθώριο ώστε να αναπτύξουν τις ιδέες τους**.
- Ένα ίδρυμα επιχειρηματικής εκπαίδευσης προωθεί μια έντονα **πρακτική άποψη της μάθησης** που υποστηρίζεται από μια ισχυρή θεωρητική βάση.
- Η επιχειρηματική εκπαίδευση εντάσσεται ως **οριζόντια προσέγγιση και διεπιστημονικό μάθημα** στο σύνολο του προγράμματος σπουδών. Αντί να θεωρείται μεμονωμένο μάθημα, γίνεται αντιληπτή ως δεξιότητα και ταλέντο που έχει ζωτική σημασία για κάθε επαγγελματικό τίτλο εκπαιδευτικού.
- Η συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις επιχειρηματικής εκπαίδευσης συνιστά **απαίτηση του προγράμματος μαθημάτων** και όχι απλώς δραστηριότητα επιλογής.
- Η προσαρμογή των προγραμμάτων και των διδασκόμενων μαθημάτων στις **ανάγκες της αγοράς εργασίας** αποτελεί διαρκές μέλημα.
- Τα ιδρύματα επιχειρηματικής εκπαίδευσης **επιτρέπουν τους πειραματισμούς**. Νέες μέθοδοι διδασκαλίας και καινοτόμα έργα λαμβάνουν περιθώριο και στήριξη. Οι εκπαιδευτές έχουν τη δυνατότητα να πειραματίζονται γνωρίζοντας ότι κάποιες φορές δεν θα επιτυγχάνονται τα επιθυμητά αποτελέσματα.
- Ένα ίδρυμα επιχειρηματικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών διαθέτει ένα **ισχυρό δίκτυο**.
- Η **στήριξη «από την κορυφή προς τη βάση»** εκ μέρους της διοίκησης έχει ζωτική σημασία.

Εκπαιδευτές εκπαιδευτικών επιχειρηματικότητας

- Οι εκπαιδευτές εκπαιδευτικών πρέπει να αναπτύξουν ομοίως επιχειρηματική προσέγγιση στη διδασκαλία και τη μάθηση. Πρέπει να δημιουργήσουν ένα **περιβάλλον που θα επιτρέπει την καινοτομία στο πλαίσιο της εκπαίδευσης εκπαιδευτικών** και της διδακτικής πρακτικής.
- Οι εκπαιδευτές εκπαιδευτικών που σκοπεύουν να ασχοληθούν με την επιχειρηματική εκπαίδευση εκπαιδευτικών πρέπει να ξεπεράσουν κάποιες φορές τις αρνητικές χροιές που δίνονται στην έννοια της «επιχειρηματικότητας». Η προώθηση της έννοιας της **«δημιουργίας κέρδους» που συνοδεύει την κοινωνική επιχειρηματικότητα σε αντίθεση με εκείνη της «εκμετάλλευσης του κέρδους»** συνδέεται με τα κοινά ιδεώδη της διδασκαλίας και μπορεί να συμβάλει στην καταπολέμηση των προκαταλήψεων.
- Οι εκπαιδευτές εκπαιδευτικών επωφελούνται από **συγκεκριμένα και σαφώς καθορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα** όσον αφορά την επιχειρηματική διδασκαλία.
- Οι εκπαιδευτές εκπαιδευτικών επωφελούνται από εξελιγμένες και ποιοτικά διασφαλισμένες **μεθόδους αξιολόγησης** για την ανάπτυξη παιδαγωγικών μεθόδων στο πλαίσιο της επιχειρηματικής εκπαίδευσης.
- Οι εκπαιδευτές εκπαιδευτικών επιχειρηματικότητας διαθέτουν **δίκτυα για την ανταλλαγή πρακτικών** —τόσο θετικών όσο και αρνητικών. Τα εν λόγω δίκτυα χρησιμοποιούνται επίσης για την ενημέρωση της κρατικής διοίκησης και την **άσκηση πίεσης από τη βάση προς την κορυφή**.
- Οι εκπαιδευτές εκπαιδευτικών επιχειρηματικότητας στηρίζουν την **ανάπτυξη πρακτικών και συγκεκριμένων υλικών** που θα βοηθήσουν στην υλοποίηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης.
- Επίσης, οι εκπαιδευτές εκπαιδευτικών επιχειρηματικότητας **συλλέγουν συστηματικά σχόλια από τους σπουδαστές** διότι γνωρίζουν ότι ο ενθουσιασμός του διδασκόμενου αποτελεί σημαντικό κίνητρο για την υλοποίηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης.

Προγράμματα και μέθοδοι επιχειρηματικής κατάρτισης εκπαιδευτικών για τους εκπαιδευόμενους παιδαγωγούς

- Τα προγράμματα επιχειρηματικής κατάρτισης εκπαιδευτικών παρέχουν κίνητρα στους εκπαιδευόμενους παιδαγωγούς να **αναπτύξουν τις δικές τους επιχειρηματικές γνώσεις, δεξιότητες και νοοτροπίες**.
- Τα προγράμματα επιχειρηματικής κατάρτισης εκπαιδευτικών βοηθούν τους εκπαιδευόμενους παιδαγωγούς να αναπτύξουν τη δική τους **αποστολή όσον αφορά τη διδα-**

σκαλία και τον δικό τους «φάκελο»: Τι θέλω να επιτύχω ως εκπαιδευτικός; Ποιες μεθόδους, εμπειρίες και πόρους έχω να προσφέρω;

- **Υποστηρίζεται η ενεργός μάθηση, οι πρακτικές εμπειρίες και η μάθηση στην πράξη.** Οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί έχουν αρκετές δυνατότητες να καθορίσουν δικούς τους στόχους, να προγραμματίσουν τον τρόπο με τον οποίο θα διδάσκονται και να αναλάβουν δράση.
- Οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί έχουν τη δυνατότητα **να συζητούν, να προβληματίζονται και να αξιολογούν τη μαθησιακή διαδικασία** σε σχέση με τις μεθόδους και τις γνώσεις: πώς μαθαίνουμε αυτά που μαθαίνουμε;
- Η σημασία της επιχειρηματικής εκπαίδευσης **στηρίζεται σε ένα θεωρητικό μοντέλο** που διευκολύνει την κατανόηση και την υλοποίησή της.
- Τα προγράμματα και οι μέθοδοι επιχειρηματικής κατάρτισης εκπαιδευτικών προάγουν **τον ρόλο του εκπαιδευτικού ως φορέα υποστήριξης και διευκόλυνσης** που δεν παρέχει απλώς τις απαντήσεις στους σπουδαστές, αλλά τους αφήνει να τις ανακαλύψουν μόνοι τους.
- Οι επιχειρηματικές μέθοδοι παρέχουν **χρόνο για σκέψη**, για παράδειγμα με την τήρηση ημερολογίων και τη διεξαγωγή συζητήσεων κατά τη διάρκεια και μετά το πέρας της μαθησιακής διαδικασίας. Η σκέψη αυτή θα πρέπει να εστιάζει στη μαθησιακή διαδικασία, καθώς και στις λύσεις που προέκυψαν.

Συνεργασίες μεταξύ του εκπαιδευτικού τομέα, των επιχειρήσεων και του δημιουργικού κλάδου

- Η επιχειρηματική εκπαίδευση στο πλαίσιο της εκπαίδευσης παιδαγωγών επωφελείται από **δεσμούς μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων**. Οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων μπορούν να υποστηρίζουν την επιχειρηματική διδασκαλία και μάθηση με πολλούς τρόπους: ως εμπειρογνώμονες, ως υποστηρικτές, ως σύμβουλοι ή ως «καίριας σημασίας φίλοι».
- Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα μπορούν να αντλήσουν διδάγματα από τις δημιουργικές τέχνες σχετικά με τρόπους διευκόλυνσης και αξιολόγησης μιας δημιουργικής διαδικασίας —**να μάθουν πώς θα αποκτούν ιδέες και πώς θα τις μετατρέπουν σε δράσεις**.
- Οι συνεργασίες με σχολές είναι χρήσιμες για τη δοκιμή και την ποιοτική αξιολόγηση καινοτόμων ιδεών, έργων και υλικών. Επιπλέον, η προσέγγιση αυτή βοηθά στη διάδοση και την προώθηση της ιδέας της επιχειρηματικής εκπαίδευσης σε φορείς ενίσχυσης της προβολής της.

Επιχειρηματικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών

Το Πανεπιστήμιο Jyväskylä έχει εντάξει την επιχειρηματική εκπαίδευση σε αρκετά μαθήματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών σε υποχρεωτική βάση:

Βασικές αρχές της επιχειρηματικότητας και της επιχειρηματικής τεχνογνωσίας

- ▶ Εισαγωγικό μάθημα στην επιχειρηματική εκπαίδευση με θέμα «Ενεργός πολίτης και επιχειρηματικότητα»

Οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί καλύπτουν τις έννοιες και τις βασικές αρχές της επιχειρηματικής εκπαίδευσης, εξετάζουν τη σχετική βιβλιογραφία και προγραμματίζουν και εκτελούν έργα σε σχολείο ή τοπική ΜΚΟ. Δύο παραδείγματα έργων σε σχολεία, στα οποία συμμετείχαν εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί είναι τα ακόλουθα:

- ▶ *Η Βουλή των Παιδιών*: ένας αποτελεσματικός τρόπος υλοποίησης διεπιστημονικού προγράμματος μαθημάτων στο σχολείο με σκοπό την ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος των παιδιών σε πραγματικές καταστάσεις. Λειτουργεί ως δίαυλος άσκησης επιρροής στους μαθητές και προώθησης της συμμετοχής τους.

- ▶ *Ενάντια στη μηχανή*: στηρίζοντας την ενεργό συμμετοχή των πολιτών. Στόχος του έργου ήταν να βοηθήσει τους μαθητές γυμνασίων και λυκείων να εκφραστούν σχετικά με ένα επίκαιρο πολιτικό ζήτημα. Στην προκειμένη περίπτωση, ανέβασαν μια παράσταση. Ρόλος των εκπαιδευόμενων παιδαγωγών ήταν να ρυθμίσουν τα διαδικαστικά ζητήματα και τις σχετικές άδειες, καθώς και να παράσχουν υποστήριξη κατά τη διάρκεια του έργου.

Είδος δραστηριότητας: Ιδρύματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών επιχειρηματικότητας

Χώρα υλοποίησης: Φινλανδία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Πανεπιστήμιο Jyväskylä

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.jyu.fi>

Υπεύθυνη επικοινωνίας: Sonja Virtanen

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: sonja.virtanen@jyu.fi

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +358 408053378

Τηλέφωνο επικοινωνίας με τον φορέα: +358 142601211

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Δάσκαλοι δημοτικών σχολείων (τάξεις 1-6 στη Φινλανδία)

- ▶ Επιχειρηματικότητα στην τεχνολογική εκπαίδευση και τη φυσική αγωγή
 - ▶ Επιχειρηματικότητα στην τεχνολογική εκπαίδευση: παράδειγμα αποτελεί το έργο «συγκρότημα Birdhouse». Αυτό εστίασε στην ικανότητα μετατροπής των ιδεών σε πράξεις, στη συνεργατική μάθηση, στη δημιουργικότητα και την επίλυση προβλημάτων.
 - ▶ Επιχειρηματική εκπαίδευση στη φυσική αγωγή —ένα παράδειγμα εν προκειμένω περιλαμβάνει μια αθλητική διοργάνωση με τη συμμετοχή διαφόρων πανεπιστημιακών τμημάτων και τη συνεργασία των τοπικών επιχειρήσεων.
- ▶ Μάθημα προχωρημένου επιπέδου με θέμα «Δομές μάθησης και επιχειρηματική εκπαίδευση». Η εστίαση των σπουδαστών μεταφέρεται από την παιδαγωγική κοινότητα στις επιχειρήσεις, όπου οι σπουδαστές παρατηρούν τις επιχειρήσεις ως δομές μάθησης.
 - ▶ Η ομάδα περνά προκαθορισμένο χρονικό διάστημα σε μια επιχείρηση παρατηρώντας, πραγματοποιώντας συνεντεύξεις με τα μέλη του προσωπικού και, στον βαθμό του δυνατού, συμμετέχοντας στις δραστηριότητες της επιχείρησης με σκοπό τη συγκέντρωση χρήσιμου διδακτικού υλικού.
 - ▶ Η αποστολή των σπουδαστών περιλαμβάνει ανάλυση και υποβολή συστάσεων για την ανάπτυξη ενός συστήματος μάθησης στην αντίστοιχη επιχείρηση.
- ▶ Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014, θα ξεκινήσει το Διεθνές Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στην Εκπαίδευση που θα περιλαμβάνει υποχρεωτικό μάθημα με τίτλο «Εκπαιδευτικές καινοτομίες και επιχειρηματικότητα».

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Η επιχειρηματική εκπαίδευση θα πρέπει να ενσωματωθεί στην αποστολή και το πρόγραμμα σπουδών του ιδρύματος.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Δεν διενεργήθηκε επίσημη έρευνα σχετικά με τον αντίκτυπο του έργου, αλλά τα σχόλια των σπουδαστών υπήρξαν ιδιαίτερα θετικά, καθώς ανέφεραν ότι απέκτησαν μεγαλύτερη επίγνωση της σημασίας της επιχειρηματικής εκπαίδευσης.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΟΥ

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Σχετική παρουσίαση του ιδρύματος από τη Sonja Virtanen διατίθεται στον ακόλουθο σύνδεσμο: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/files/education/dublin/sonja_virtanen_en.pdf

Στον ιστότοπο του πανεπιστημίου, παρέχονται γενικές πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες και παρουσιάσεις PowerPoint των έργων των δύο τελευταίων ετών (μόνο στα φινλανδικά επί του παρόντος): <https://www.jyu.fi/edu/laitokset/okl/opiskelu/yrittajyyys>

«Κινούμενα Αγάλματα» — Η τέχνη στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών

Το **Εθνικό Κολέγιο Τεχνών και Σχεδίου** στο Δουβλίνο παρέχει ευρύ φάσμα προγραμμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτικών. Σε προπτυχιακό επίπεδο, οι σπουδαστές μπορούν να πάρουν πτυχίο είτε Καλών Τεχνών και Εκπαίδευσης είτε Σχεδίου και Εκπαίδευσης. Σε μεταπτυχιακό επίπεδο, το Παιδαγωγικό Τμήμα παρέχει σειρά μεταπτυχιακών τίτλων, διδακτορικών, επαγγελματικών διπλωμάτων και διπλωμάτων αποφοίτων στην καλλιτεχνική εκπαίδευση.

Οι τέχνες και το σχέδιο παρέχουν ένα εξαιρετικό μοντέλο για την επιχειρηματική μάθηση. Ο τρόπος με τον οποίο προσεγγίζουν ένα πρόβλημα και αναζητούν λύσεις καλλιτέχνες και σχεδιαστές αποτελεί σημαντική δεξιότητα που πρέπει να αποκτήσουν όλοι οι μαθητευόμενοι. Οι καλλιτεχνικές σχολές ενσωματώνουν σε ό,τι κάνουν την κριτική σκέψη και τη συμμετοχή που συνιστούν δεξιότητες καίριας σημασίας για την επιχειρηματική επιτυχία. Η συνεργασία με τις τέχνες και το σχέδιο μπορεί να ενισχύσει την επιχειρημα-

τική εκπαίδευση και μάθηση με πολλούς τρόπους. Ένα συγκεκριμένο παράδειγμα προερχόμενο από το Εθνικό Κολέγιο Τεχνών και Σχεδίου του Δουβλίνου είναι η «συνεργατική πρακτική στην αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών».

Όλοι οι σπουδαστές του τομέα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών εκτίθενται σε συνεργατικές πρακτικές. Ένα πρόγραμμα περιλάμβανε τη δημιουργία «κινούμενων αγαλμάτων» που επέτρεψε στους σπουδαστές να συνδεθούν με την ιρλανδική ιστορία και τη δύναμη των παραστατικών τεχνών, καθώς και με την αξία του ομιλούμενου λόγου. Στο Εθνικό Μουσείο της Ιρλανδίας ανέβηκε παράσταση που περιλάμβανε γιγαντιαίες μαριονέτες εμπνευσμένες από τα αγάλματα της οδού O'Connell στο Δουβλίνο και τις ιστορίες τους. Η πρακτική αυτή συνδέεται σαφώς με την έννοια της συνεργασίας —σε εσωτερικό επίπεδο μεταξύ διδασκομένων και διδασκόντων και σε εξωτερικό μεταξύ σχολείων, πολιτιστικών φορέων και ομάδων σε επίπεδο κοινότητας.

Είδος δραστηριότητας: Ιδρύματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών

επιχειρηματικότητας

Χώρα υλοποίησης: Ιρλανδία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Εθνικό Κολέγιο Τεχνών και

Σχεδίου, Δουβλίνο

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.ncad.ie/>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Gary Granville

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: granvilleg@ncad.ie

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Αρχική

κατάρτιση εκπαιδευτικών και μαθητές σε σχολεία του Δουβλίνου

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Όλα τα επίπεδα

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Ένα περιβάλλον που διευκολύνει την καινοτομία στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και τη διδακτική πρακτική.

Η Ιρλανδία ανακοίνωσε πρόσφατα ότι θα προβεί σε αναθεώρηση της εκπαίδευσης εκπαιδευτικών, παρέχοντας στο Εθνικό Κολέγιο Τεχνών και Σχεδίου τη δυνατότητα να αναδιαμορφώσει το περιεχόμενο των σχετικών προγραμμάτων που παρέχει. Ωστόσο, η έννοια της δημιουργίας (αντί της εκμετάλλευσης) κέρδους ανταποκρίνεται καλύτερα στις έννοιες της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της συνεισφοράς όπως χρησιμοποιούνται από το Εθνικό Κολέγιο Τεχνών και Σχεδίου.

Πραγματοποιείται επίσης ευρύτερη αναθεώρηση του προγράμματος μαθημάτων από το Εθνικό Συμβούλιο Κατάρτισης Διδακτικού Προγράμματος και Αξιολόγησης —η οποία βρίσκεται επί του παρόντος σε προηγμένο στάδιο, επισημαίνοντας την ανάγκη για ενσωμάτωση των «βασικών δεξιοτήτων» στην εκπαίδευση των νέων, καθώς και για ένα ειδικό σύντομο κύκλο μαθημάτων με θέμα το επιχειρείν.

Στο πλαίσιο του Εθνικού Κολεγίου Τεχνών και Σχεδίου παρατηρούνται επίσης ουσιαστικές αλλαγές, ενώ πρόσφατα συνάφθηκε στρατηγική συμμαχία με το Πανεπιστημιακό Κολέγιο του Δουβλίνου. Τα πτυχία εντάσσονται στο σύστημα «τρία συν δύο» προκειμένου να ενισχυθούν οι δραστηριότητες σε πραγματικές συνθήκες τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Εκφράζεται η ελπίδα ότι τα πορίσματα των μεταπτυχιακών ερευνών θα τροφοδοτούν σε μεγαλύτερο βαθμό και απευθείας τα προπτυχιακά προγράμματα.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Πολλά οφέλη αποκομίζονται από τη συνεργατική πρακτική στο πλαίσιο της εκπαίδευσης εκπαιδευτικών:

- ▶ Ανάπτυξη ομαδικής εργασίας, συνεργασίας και διαπραγματευτικών δεξιοτήτων.
- ▶ Οικοδόμηση αμοιβαίας εμπιστοσύνης, η οποία θεμελιώνεται στη βάση αξιολόγησης που είναι ένας βαθμός για ολόκληρη την ομάδα —τα μέλη της οποίας επιτυγχάνουν ή απορρίπτονται ως σύνολο.

Τα ανωτέρω αντιστοιχούν στις ευρύτερες «βασικές δεξιότητες» στις οποίες δόθηκε πρόσφατα έμφαση από το Εθνικό Συμβούλιο Κατάρτισης Διδακτικού Προγράμματος και Αξιολόγησης: επεξεργασία πληροφοριών, επικοινωνία, αποτελεσματικότητα σε προσωπικό επίπεδο, συνεργασία και κριτικό πνεύμα.

Σχέδια για τη μελλοντική εξέλιξη της δραστηριότητας

Το Παιδαγωγικό Τμήμα του Εθνικού Κολεγίου Τεχνών και Σχεδίου σκοπεύει να αναπτύξει τον πυλώνα κοινωνικής επιχειρηματικότητας του έργου του μέσω της καθιέρωσης νέου μεταπτυχιακού προγράμματος με θέμα την καλλιτεχνική πρακτική με γνώμονα τις ανάγκες της κοινωνίας, το οποίο θα περιλαμβάνει πτυχίο διδασκαλίας στον τομέα της μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΙΔΡΥΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Η τέχνη της διδασκαλίας με προσωπικό ύφος

Η **Παιδαγωγική Σχολή GROUP T — Leuven** διαθέτει περίπου 1 000 σπουδαστές και 85 μέλη διδακτικού προσωπικού. Αποστολή της είναι η «Ουσιαστική εκπαίδευση μέσω της βιωματικής πρακτικής». Στόχος της η ανάπτυξη του ατόμου ως σύνολο. Εστιάζει δε στο λεγόμενο σχήμα «ΕΔΕ»:

- ▶ **Εκπαίδευση:** ανάπτυξη των ικανοτήτων των σπουδαστών σε σχέση με τους τέσσερις πυλώνες εκπαίδευσης της Unesco: Μαθαίνω να υπάρχω, μαθαίνω να γνωρίζω, μαθαίνω να ενεργώ και μαθαίνω να συνυπάρχω.
- ▶ **Δημιουργία:** παροχή της δυνατότητας στους εκπαιδευτικούς να δημιουργούν ισχυρά μαθησιακά περιβάλλοντα, επιδεικνύοντας εν προκειμένω εφευρετικότητα και δημιουργικότητα.
- ▶ **Επιχειρούν:** επίτευξη των στόχων μέσω ηγετικών ικανοτήτων, καινοτομίας και τόλμης.

Γενικότερος στόχος είναι η κατάρτιση δημιουργικών, ευέλικτων διδασκόντων με επιχειρηματικό πνεύμα στη σχολική αίθουσα, το σχολείο και την κοινωνία. Οι εν λόγω διδάσκοντες χρησιμοποιούν διάφορες καινοτόμους παιδαγωγικές μεθόδους με σκοπό τη δημιουργία μιας νοοτροπίας που θα διέπεται από επιχειρηματικό πνεύμα, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων: μάθηση βασισμένη στις δεξιότητες και τα ταλέντα· πρακτική σε επαγγελματικό περιβάλλον· ομαδική εργασία στο πλαίσιο έργων· όραμα και αποστολή· οι σπουδαστές είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουν· ο καθηγητής λειτουργεί ως καθοδηγητής· αξιολόγηση ως αναπόσπαστο μέρος της διδασκαλίας· στοχασμός και δημιουργία φακέλου· ΤΠΕ και νέα μέσα ενημέρωσης· ευέλικτες οδοί μάθησης· κανένα πνευματικό ή γεωγραφικό όριο.

Η Παιδαγωγική Σχολή GROUP T — Leuven διαθέτει σειρά διαφορετικών έργων και πρωτοβουλιών σχεδιασμένων να ενισχύσουν τις δημιουργικές εκπαιδευτικές πρακτικές στον τομέα της επιχειρηματικότητας. Δύο εξ αυτών παρουσιάζονται στη συνέχεια:

Είδος δραστηριότητας: Ιδρύματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών επιχειρηματικότητας

Χώρα υλοποίησης: Βέλγιο

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Παιδαγωγική Σχολή GROUP T — Leuven

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <https://my.groupt.be/>

Υπεύθυνη επικοινωνίας: Thu Dang Kim (Βοηθός πρύτανη για θέματα καινοτομίας)

Ηλεκτρονική διεύθυνση: Thu.dang@groept.be

Τηλέφωνο υπεύθυνου επικοινωνίας: +32 16301172

Τηλέφωνο επικοινωνίας με τον φορέα: +32 16301030

Λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς ή εταίροι: Η Παιδαγωγική Σχολή GROUP T — Leuven αποτελεί μέλος του Δικτύου Συνεργαζομένων Σχολείων της Unesco

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Σπουδαστές τμήματος επαγγελματικού τίτλου σπουδών στην εκπαίδευση

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Διάφορα επίπεδα εκπαίδευσης· ειδικότερα, προσχολική, πρωτοβάθμια, κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, συνδυασμός πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης μεταπτυχιακών φοιτητών και αναπτυξιακές σπουδές (IEC)

- ▶ Καταρχάς, το μεταπτυχιακό πρόγραμμα στις αναπτυξιακές σπουδές (IEC) είναι οργανωμένο γύρω από τους πυλώνες εκπαίδευσης της Unesco και απευθύνεται σε όλους τους σπουδαστές που διαθέτουν προπτυχιακό τίτλο σπουδών. Οι συμμετέχοντες σε αυτό σπουδαστές προέρχονται από διεθνές υπόβαθρο, μεταξύ άλλων από τη Νιγηρία, το Πακιστάν, το Καμερούν, τις Κάτω Χώρες, την Αίγυπτο, την Κίνα, την Γκάνα, την Ιρλανδία, την Ινδονησία, την Τουρκία, την Ισπανία, την Αγγλία και την Αιθιοπία. Κατά το χειμερινό εξάμηνο, οι σπουδαστές εξερευνούν την επιχειρηματική εκπαίδευση. Στόχος είναι η κατάρτιση έργων στον τομέα της εκπαίδευσης στα πέντε βασικά πεδία δράσης της Unesco (εκπαίδευση, φυσικές επιστήμες, κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, πολιτισμός, επικοινωνία και πληροφόρηση). Κατά το εαρινό εξάμηνο περνούν στην ευρύτερη εξερεύνηση της εκπαίδευσης.
- ▶ Ένα δεύτερο παράδειγμα ορθής πρακτικής είναι ο «στοχασμός και η δημιουργία φακέλου», που αποτελεί προσαρμογή της έννοιας του φακέλου που δημιουργήθηκε από τη Σχολή GROUP T κατά το ακαδημαϊκό έτος 1995/96. Πρόκειται για ένα υποχρεωτικό τριετές πρόγραμμα σπουδών που αναθέτει στους σπουδαστές τη δημιουργία του δικού τους προσωπικού φακέλου. Κατά το πρώτο έτος, οι σπουδαστές μαθαίνουν να ανακαλύπτουν τα ταλέντα τους και να τα διερευνούν. Κατά το δεύτερο έτος, πραγματοποιούν προσωπική ανάλυση SWOT και κατά το τρίτο εστιάζουν στην παρουσίαση των προσωπικών δεξιοτήτων και ταλέντων τους. Κατά το τελευταίο έτος, προβαίνουν σε αυτοαξιολόγηση, στο πλαίσιο της οποίας οφείλουν να αποδείξουν ενώπιον επιτροπής ότι είναι ικανοί δάσκαλοι μέσω υποβολής αίτησης και συνέντευξης προκειμένου να αποφοιτήσουν.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Η σχολή επισημαίνει τρία βασικά στοιχεία που θεωρεί ότι συνέβαλαν καθοριστικά στις πιθανότητες επιτυχίας:

- ▶ **Καθορισμός αποστολής και οράματος:** ορίστηκε μια σαφής εκπαιδευτική έννοια βασισμένη στο σχήμα «ΕΔΕ» και στους πυλώνες της Unesco και καταβλήθηκε προσπάθεια ενσωμάτωσης της αποστολής στο πρόγραμμα μαθημάτων. Εφαρμόζεται οριζόντια προσέγγιση που καλύπτει ολόκληρο

το πρόγραμμα σπουδών. Η επιχειρηματική εκπαίδευση δεν γίνεται αντιληπτή ως μεμονωμένο μάθημα αλλά περισσότερο ως δεξιότητα και ως ταλέντο καίριας σημασίας για κάθε παιδαγωγικό τίτλο σπουδών.

- ▶ **Εύρεση των κατάλληλων ανθρώπων:** η Παιδαγωγική Σχολή GROUP T — Leuven καταβάλλει επίμονες προσπάθειες ώστε να προσλαμβάνει τους κατάλληλους νέους καθηγητές, τους οποίους εμπιστεύεται ως προς την καλή εκτέλεση των καθηκόντων τους· είναι επαγγελματίες, οι οποίοι διαθέτουν σωστές ιδέες και χρειάζονται περιθώριο για να τις αναπτύξουν. Είναι δημιουργικοί, εφευρετικοί και διαθέτουν επιχειρηματικές δεξιότητες.
- ▶ **Παραχώρηση περιθωρίου για πειραματισμό:** για να σημειώσουν επιτυχία οι νέες διδακτικές μέθοδοι και τα έργα που συνιστούν πρόκληση χρειάζεται περιθώριο κινήσεων και υποστήριξη· οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αναπτύξουν νοοτροπία που θα ευνοεί τον πειραματισμό και για να γίνει αυτό πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι κάποιες φορές θα αποτυγχάνουν.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Η Παιδαγωγική Σχολή GROUP T — Leuven έχει λάβει πολύ θετικά σχόλια από τα σχολεία στα οποία απασχολούνται οι απόφοιτοί του. Τα σχόλια επισημαίνουν πόσο καινοτόμοι είναι οι πρώην σπουδαστές (βρίσκοντας για παράδειγμα εργασία σε αναπτυσσόμενες χώρες). Ο αριθμός των διδασκόμενων σπουδαστών έχει πενταπλασιαστεί μέσα σε 15 χρόνια και οι μελλοντικοί διδάσκοντες είναι πλέον καλύτερα εφοδιασμένοι ώστε να προετοιμάσουν επιτυχώς τους μελλοντικούς σπουδαστές για την αλλαγή.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΙΔΡΥΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

ΒΕΛΓΙΟ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Σχετική παρουσίαση της σχολής από την Thu Dang διατίθεται στον ακόλουθο σύνδεσμο: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/files/education/dublin/thu_dang_en.pdf

Αξιολόγηση των ποιοτικών μαθησιακών αποτελεσμάτων

Το Πανεπιστημιακό Κολέγιο St Mary's παρέχει προπτυχιακά προγράμματα σπουδών στον τομέα της εκπαίδευσης εκπαιδευτικών και των ελευθέρων τεχνών, καθώς και μεταπτυχιακά προγράμματα στον τομέα της εκπαίδευσης εκπαιδευτών. Η πολιτική του Κολεγίου St Mary's όσον αφορά την επιχειρηματική εκπαίδευση χαρακτηρίζεται σαφώς από την αποστολή και τις ακαδημαϊκές, επαγγελματικές και σχετικές με τη δράση του πολίτη αξίες του Κολεγίου. Παρέχεται σε όλους τους σπουδαστές η δυνατότητα να αναπτύξουν και να θέσουν υπό αμφισβήτηση επιχειρηματικές ιδέες μέσω ενός εντατικού και διαδραστικού προγράμματος εργαστηρίων, σεμιναρίων και διαλέξεων.

Το πρόγραμμα αποτελείται από δύο κύκλους: ο κύκλος I (2007-2012) επικεντρώθηκε στην ανάπτυξη του προσωπικού, την προαγωγή της επιχειρη-

ματικής μάθησης και τη δημιουργία εκπαιδευτών εκπαιδευτικών επιχειρηματικότητας. Ο κύκλος II (2012-2017) θα εστιάσει στην καινοτομία του σχολικού προγράμματος και την ανάπτυξη, με αναδιάρθρωση των προπτυχιακών και δημιουργία μεταπτυχιακών προγραμμάτων στην εκπαίδευση.

Το Κολέγιο St Mary's προωθεί την επιχειρηματική εκπαίδευση προετοιμάζοντας τους εκπαιδευτικούς ώστε να προσαρμόσουν τα προγράμματα μαθημάτων και τη διδασκαλία τους με σκοπό να εξασφαλίσουν την καλύτερη προετοιμασία των νέων για την αγορά εργασίας. Το Κολέγιο παρέχει πιστοποιητικό επιχειρηματικής μάθησης, το οποίο παρέχεται παράλληλα με το πτυχίο στην εκπαίδευση. Το πιστοποιητικό λαμβάνεται με την ολοκλήρωση των τριών πρώτων ετών του πτυχίου, με τους τελειόφοιτους να παρακολουθούν ταχύρρυθμο πρόγραμμα.

Είδος δραστηριότητας: Ιδρύματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών επιχειρηματικότητας

Χώρα υλοποίησης: Ηνωμένο Βασίλειο — Βόρεια Ιρλανδία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Πανεπιστημιακό Κολέγιο St Mary's, Belfast

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.smucb.ac.uk>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Frank Hennessey

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: f.hennessey@smucb.ac.uk

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +44 2890268282 / στον φορέα: +44 2890327678

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευόμενοι
παιδαγωγοί

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Διάφορα επίπεδα

Παρέχει στους σπουδαστές τη δυνατότητα να εδραιώσουν τις γνώσεις και την κατανόσή τους, αλλά και να αναπτύξουν μια συνεκτική αντίληψη βασισμένη σε κριτικό πνεύμα των διδακτικών τους πρακτικών στο πλαίσιο της επιχειρηματικής μάθησης.

Το «πιστοποιητικό στην επιχειρηματική εκπαίδευση» αποτελείται από τέσσερις συνιστώσες:

- ▶ Γενική εκπαίδευση (εργασία σε σχολεία με στοιχεία προβληματισμού)
- ▶ Επιχειρηματική μάθηση (οικονομικός αλφαριθμητισμός, προφίλ που βασίζεται στην εργασία, προγράμματα Erasmus ή Study USA)
- ▶ Κοινωνική επιχειρηματικότητα (έκθεση και προβληματισμός ή ενασχόληση με εθελοντικές δραστηριότητες) και
- ▶ Προαιρετικές δραστηριότητες (γραπτές εργασίες ή συμμετοχή σε έργα)

Οι σπουδαστές συμμετέχουν σε αρκετά έργα και εξετάζουν την εμπειρία τους σε σχέση με τις γνώσεις και την κατανόηση της επιχειρηματικής μάθησης από τους ίδιους, από τους μαθητές τους ή από αμφοτέρους. Η δραστηριότητα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με ένα θεωρητικό και ακαδημαϊκό πλαίσιο και ταυτόχρονα προσφέρει τη δυνατότητα εστίασης της μάθησης και της αξιολόγησης σε έναν ποιοτικό τομέα εξέτασης.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Η επιχειρηματικότητα ενσωματώνεται στη νοοτροπία και την αποστολή του Κολεγίου.
- ▶ Ολιστική και ολοκληρωμένη προσέγγιση της επιχειρηματικότητας.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Το πιστοποιητικό και η κατάρτιση θα αυξήσουν την απασχολησιμότητα των σπουδαστών.
- ▶ Περισσότερο μακροπρόθεσμα οφέλη —αυτή η νέα γενιά εκπαιδευτικών θα διδάξει στους σπουδαστές τις επιχειρηματικές δεξιότητες που θα αποφέρουν εντέλει οικονομικά και κοινωνικά οφέλη.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΙΔΡΥΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

ΒΟΡΕΙΑ ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Σχετική παρουσίαση του Κολεγίου από τον Frank Hennessey διατίθεται στον ακόλουθο σύνδεσμο: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/files/education/dublin/frank_hennessey_en.pdf

Θεματική ενότητα προγράμματος σπουδών — «Προσωπική και κοινωνική εκπαίδευση»

Το Πολυτεχνικό Ινστιτούτο της Guarda ιδρύθηκε το 1980 και το Παιδαγωγικό Τμήμα του ξεκίνησε τις δραστηριότητές του το 1986. Το Παιδαγωγικό Τμήμα παρέχει Πτυχίο στη Βασική Εκπαίδευση, στο πλαίσιο του οποίου η επιχειρηματική εκπαίδευση εντάσσεται στο μάθημα της εκπαίδευσης σε θέματα προσωπικού και κοινωνικού χαρακτήρα (45 ώρες θεωρίας/πρακτικής και 7,5 ώρες σεμιναριακής διδασκαλίας: 3 ECTS). Με το μάθημα αυτό, το Ινστιτούτο εφαρμόζει μάθηση βάσει έργων (ΜΒΕ) ως μεθοδολογία ανάπτυξης της επιχειρηματικής εκπαίδευσης.

Στόχος είναι να χρησιμοποιούν οι σπουδαστές τη ΜΒΕ για την εξέταση ζητημάτων κοινωνικού, πολιτιστικού ή οικονομικού χαρακτήρα, καταφεύγοντας στις εξής τεχνικές:

- ▶ Μαθαίνοντας να είναι κύριοι του εαυτού τους.

- ▶ Αναπτύσσοντας την ικανότητα αλλαγής (του εαυτού τους και του περιβάλλοντος) προκειμένου να διακρίνουν τις ευκαιρίες και να αποτελούν ενεργούς πολίτες.

Ζητείται από τους σπουδαστές να παρουσιάσουν έργο που θα περιλαμβάνει δυσεπίλυτα προβλήματα που απαιτούν σκέψη, έρευνα και χρήση των δεξιοτήτων τους ως προς την επίλυση προβλημάτων και τη λήψη των αποφάσεων. Οι σπουδαστές βρίσκονται στο επίκεντρο της διαδικασίας που ξεκινά εξετάζοντας σημαντικά ζητήματα προσωπικού/κοινωνικού χαρακτήρα τα οποία απαιτούν συνεργασία προκειμένου να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά. Οι διδάσκοντες αναλαμβάνουν τον ρόλο φορέων διευκόλυνσης των έργων που σχεδιάζονται από τους σπουδαστές, στο πλαίσιο των οποίων αναλαμβάνουν ρόλο ενεργού πολίτη και επαγγελματία στον τομέα της εκπαίδευσης.

Είδος δραστηριότητας: Ιδρύματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών επιχειρηματικότητας

Χώρα υλοποίησης: Πορτογαλία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Ανώτατη Σχολή Εκπαίδευσης,

Επικοινωνίας και Αθλητισμού (GPI), Πολυτεχνικό Ινστιτούτο της Guarda

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.ipg.pt>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Carlos Francisco De Sousa Reis

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: creis@ipg.pt

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +351 964057023 / +35 271 220 115

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευόμενοι

παιδαγωγοί

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Βασική εκπαίδευση

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Προκειμένου να προαχθεί η ΑΕΕ / επιχειρηματική εκπαίδευση, θα πρέπει να εξασφαλιστεί σύνδεση μεταξύ της επιχειρηματικότητας και της βασικής ικανότητας μετασχηματισμού του εαυτού μας και του κόσμου.
- ▶ Η επιχειρηματική εκπαίδευση πρέπει να ενσωματωθεί στην αποστολή του ιδρύματος. Το Πολυτεχνικό Ινστιτούτο της Guarda προωθεί μια ισχυρή πρακτική συνιστώσα, η οποία στηρίζεται σε σταθερή θεωρητική βάση και στο σταθερό μέλημα για προσαρμογή των διδασκόμενων μαθημάτων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και τα νέα δεδομένα του σύγχρονου κόσμου.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Ο αντίκτυπος της δραστηριότητας περιορίζεται στους εμπλεκόμενους και σε συγκεκριμένες καταστάσεις, αλλά επηρεάζει επίσης την υπό εξέλιξη αυτονομία και τον δυναμισμό των σπουδαστών ως πολιτών και επαγγελματιών.

Σχέδια για τη μελλοντική εξέλιξη της δραστηριότητας

- ▶ Το Πολυτεχνικό Ινστιτούτο της Guarda (GPI) αναμένεται να καθιερώσει την επιχειρηματική εκπαίδευση ως ολοκληρωμένο μάθημα στο πλαίσιο της αρχικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών κατά την επικείμενη μεταρρύθμιση του προγράμματος σπουδών του πριν από το επόμενο σχολικό έτος.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΙΔΡΥΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΟΥ

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Διδακτικό εργαστήριο διεπιστημονικής μάθησης

Το Πανεπιστημιακό Κολλέγιο Xios βρίσκεται στη Φλάνδρα. Διαθέτει πέντε τμήματα, δύο πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις και περίπου 3 000 σπουδαστές. Η επιχειρηματικότητα αποτελεί διεπιστημονικό μάθημα. Η «διεπιστημονική εργασία στο πλαίσιο διδακτικών εργαστηρίων και η ομαδική εργασία» εντάσσονται στο πρόγραμμα για την απόκτηση πτυχίου στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η προσέγγιση της «διεπιστημονικής μάθησης» είναι η εξής:

- ▶ Πρώτον: παροχή «κινήτρων για μάθηση» —θεωρητική συμβολή στην επιχειρηματική εκπαίδευση
- ▶ Δεύτερον: διδακτικό εργαστήριο (ομάδα έξι σπουδαστών διαφορετικών ειδικοτήτων)
- ▶ Τρίτον: διεπιστημονική κατάρτιση

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- ▶ Κατά το δεύτερο έτος, πραγματοποιείται το διεπιστημονικό εργαστήριο, στο πλαίσιο του οποίου συμμετέχουν όλοι οι σπουδαστές (οικονομικών, ιστορίας, φυσικής αγωγής κ.λπ.). Στη συνέχεια, κατανέμονται σε ομάδες των έξι σπουδαστών διαφόρων ειδικοτήτων, δίνοντας έτσι έμφαση στον διεπιστημονικό τρόπο εργασίας. Κατόπιν αυτού, προβαίνουν στην ανάπτυξη έργου με θέμα την «Εκπαίδευση για Βιώσιμη Ανάπτυξη (στόχοι της χιλιετίας)». Τα αποτελέσματα του έργου παρουσιάζονται σε καθορισμένη ημέρα ενώπιον κοινού, που περιλαμβάνει συμμετέχοντες από σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- ▶ Στο τρίτο έτος, οι σπουδαστές διεπιστημονικής κατάρτισης υλοποιούν το έργο που ανέπτυξαν σε σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης —μετατρέποντας το αφηρημένο σε πράξη.

Είδος δραστηριότητας: Προγράμματα προετοιμασίας των εκπαιδευόμενων

παιδαγωγών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: Βέλγιο

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Πανεπιστημιακό Κολλέγιο Xios (Βέλγιο)

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.xios.be>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Michel Janssens

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: michel.janssens@xios.be

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +32 497269666

Τηλέφωνο επικοινωνίας με τον φορέα: +32 11370781

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευόμενοι

παιδαγωγοί

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

- ▶ Η δραστηριότητα αυτή προωθεί περαιτέρω την προετοιμασία των εκπαιδευτικών για επιχειρηματική εκπαίδευση μέσω επισκέψεων σε οργανισμούς που συμμετέχουν στη βιώσιμη ανάπτυξη. Προσκαλώντας δε άτομα που συμμετέχουν στην εκπαίδευση για βιώσιμη ανάπτυξη δημιουργούν το τρίγωνο της γνώσης: Σχολείο-Εργασία-Κολέγιο.

Η δραστηριότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά «ορθή πρακτική» διότι: είναι διεπιστημονική, δημιουργική και υποχρεωτική. Διαθέτει προϊόν που υλοποιεί τον κύκλο της μάθησης και επιτρέπει την αλληλεπίδραση με οργανισμούς που συμμετέχουν στην εκπαίδευση για βιώσιμη ανάπτυξη και σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Δεξιότητες των εκπαιδευτών εκπαιδευτικών: δεξιότητες στον τομέα της εκπαίδευσης για βιώσιμη ανάπτυξη (στόχοι της χιλιετίας) από το διδακτικό προσωπικό.
- ▶ Σαφές όραμα και δήλωση αποστολής που θα πρέπει να τηρούνται και να εφαρμόζονται από όλους τους διδάσκοντες.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ *Για τους διδάσκοντες:* Οι διδάσκοντες που συμμετέχουν στο έργο αναπτύσσουν εμπειρογνωμοσύνη και συστηματική σκέψη. Οι διδάσκοντες που δεν συμμετέχουν άμεσα στο έργο (αλλά είναι καθηγητές του τμήματος εκπαίδευσης εκπαιδευτικών): συνειδητοποιούν ότι η διεπιστημονική μάθηση (σχετικά με τις δεξιότητες που αυξάνουν την απασχολησιμότητα) είναι σημαντική για το πρόγραμμα μαθημάτων και αποκτούν κίνητρα για να αποτελέσουν μέλη αυτής της «κοινότητας».
- ▶ *Για τους διδασκόμενους:* διδάσκονται ο ένας από τον άλλο· συνειδητοποιούν ότι πρέπει να αποκτήσουν διεπιστημονικές γνώσεις· προετοιμάζονται καλά για τη μετέπειτα θέση εργασίας τους (στο πλαίσιο της οποίας θα πρέπει να επιδεικνύουν συστηματική σκέψη)· τέλος, μαθαίνουν να συνεργάζονται.
- ▶ *Επαγγελματίες του χώρου:* επιτρέπει την επαφή με ορισμένες ορθές πρακτικές στο πλαίσιο της διεπιστημονικής μάθησης.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ

ΒΕΛΓΙΟ

Ενδοπανεπιστημιακό πρόγραμμα καθοδήγησης

Οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί συμμετέχουν σε τμήμα κατάρτισης (2-3 εβδομάδων) κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Μεταβαίνουν σε σχολεία και συνεργάζονται με τους εν ενεργεία καθηγητές. Αυτό περιλαμβάνεται στις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών τους.

▶ Η δραστηριότητα αυτή συνίσταται σε μάθηση με βάση το σχολείο, στην αναφορά δραστηριοτήτων, στην υποστήριξη των εν ενεργεία καθηγητών βοηθώντας τους να βελτιώσουν/επιλύσουν προβλήματα στο αντίστοιχο σχολείο, στην επικοινωνία με επιχειρήσεις με σκοπό τη συνεργασία για ένα σχολικό έργο.

Η δραστηριότητα προάγει την προετοιμασία των διδασκόντων για την επιχειρηματική εκπαίδευση μέσω των ακόλουθων δράσεων:

- ▶ Συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τους διευθυντές των σχολείων.
- ▶ Ενημέρωση σχετικά με τα πραγματικά προβλήματα που ανακύπτουν στα σχολεία και απόκτηση πρακτικών γνώσεων.
- ▶ Δημιουργία καινοτόμων φακέλων.

Είδος δραστηριότητας: Προγράμματα προετοιμασίας των εκπαιδευόμενων παιδαγωγών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: Ελλάδα

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.uoi.gr/oldsite/main.html>

Υπεύθυνη επικοινωνίας: Πολυξένη (Τζένη) Παγγέ

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: ragge@cc.uoi.gr, jennypagge@yahoo.gr

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +30 6936131810

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Διάφορα επίπεδα

Για να σημειωθεί πρόοδος στον εν λόγω τομέα, πρέπει να γίνουν τα ακόλουθα:

- ▶ Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της κατάρτισης όλων των διδασκόντων ανάλογα με τον αντίκτυπο που έχουν στην κοινωνία τους.
- ▶ Χρήση του μαθησιακού μοντέλου του «πλησιέστερου γείτονα» σε συνεργατικό πλαίσιο με τους σπουδαστές να επιλέγουν τις ομάδες στις οποίες θα συμμετάσχουν και να επιτρέπεται να αλλάζουν ομάδα σε περίπτωση που τη θεωρούν «βαρετή».
- ▶ Επιβράβευση των βέλτιστων πρακτικών.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Καλή θεωρητική γνώση του θέματος.
- ▶ Καλές συνεργατικές δεξιότητες.
- ▶ Καλή χρήση των ΤΠΕ.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Εντοπισμός των εκπαιδευτικών οφελών μέσω της διερεύνησης των καθημερινών σχολικών δραστηριοτήτων.
- ▶ Οι σπουδαστές αποκτούν πρακτικές γνώσεις.
- ▶ Οι σπουδαστές συνεργάζονται με τους εκπαιδευτικούς και τους διευθυντές των σχολείων (ενδιαφερόμενα μέρη).

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ

ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΛΛΑΔΑ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Στην ελληνική γλώσσα: http://www.pee.gr/wp-content/uploads/praktika_synedrion_files/e27_11_03/sin_ath/th_en_viii/ntoliopoyloy.htm

Στην αγγλική γλώσσα: <http://ecr.sagepub.com/content/3/3/299.short?rss=1&ssource=mfc&patientinform-links=yes&legid=specr, 3/3/299>

Περιφερειακό έργο για την επιχειρηματική μάθηση με έμφαση στην προϋπηρεσιακή και την ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση των εκπαιδευτικών

Το 2008 οκτώ κυβερνήσεις της περιοχής συμφώνησαν για τη θέσπιση του Κέντρου Νοτιοανατολικής Ευρώπης για την Επιχειρηματική Μάθηση (SEECEL), με έδρα τη Δημοκρατία της Κροατίας. Στόχος του SEECEL είναι η ανταλλαγή σημείων αναφοράς για την προώθηση περισσότερο ανεπτυγμένων οικονομιών της γνώσης.

Το συγκεκριμένο έργο αποτελεί διεθνικό μοντέλο για την κατάρτιση καθηγητών με καθορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα για σπουδαστές και εκπαιδευτικούς. Έχει λάβει χρηματοδοτική στήριξη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την κυβέρνηση της Κροατίας.

Η πιλοτική διαδικασία υλοποιήθηκε στο πλαίσιο προγράμματος υποχρεωτικών και προαιρετικών μαθημάτων σε 32 σχολεία κατηγορίας ISCED 2 και 16 ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ITE) στις οκτώ συμμετέχουσες χώρες.

Οι ενέργειες στη φάση αυτή περιλάμβαναν την ανάπτυξη των ακόλουθων:

- ▶ Ένα όραμα και μια στρατηγική για τις σχολές επιχειρηματικής εκπαίδευσης.
- ▶ Στόχους για τη διοίκηση (διευθυντές σχολείων) σύμφωνα με τη στρατηγική.
- ▶ Στόχους για τους εκπαιδευτικούς σύμφωνα με τη στρατηγική.

Είδος δραστηριότητας: Προγράμματα προετοιμασίας των εκπαιδευόμενων παιδαγωγών, των εκπαιδευτικών εν γένει και των διευθυντών σχολείων στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: Οποιαδήποτε χώρα

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: SEECEL (Κέντρο Νοτιοανατολικής Ευρώπης για την Επιχειρηματική Μάθηση)

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.seecel.hr>

Υπεύθυνη επικοινωνίας: Maja Ljubić

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: maja.ljubic@seecel.hr

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +385 13040260

Λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς ή εταιρεί: Κράτη μέλη του SEECEL [Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κροατία, Κοσσυφοπέδιο (*), πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Μαυροβούνιο, Σερβία και Τουρκία]

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί, εκπαιδευτικοί εν γένει και διευθυντές σχολείων

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Πολλαπλά εκπαιδευτικά επίπεδα

* Ο χαρακτηρισμός αυτός δεν θίγει τις θέσεις ως προς το καθεστώς, είναι δε σύμφωνος με την ΑΣΑΗΕ 1244 και τη γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου για τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

- ▶ Καθορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα για τους μαθητές.
- ▶ Οργάνωση των πόρων σύμφωνα με τη στρατηγική.
- ▶ Ένα σχέδιο για την κατάρτιση των εκπαιδευτικών, των λοιπών μελών του προσωπικού και των «εκπαιδευτικών του δικτύου» στο πλαίσιο της επιχειρηματικής μάθησης.
- ▶ Στήριξη από την τοπική κοινότητα, τις τοπικές επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για τις επιχειρηματικές σχολές.
- ▶ Μια κοινή νοοτροπία σχετικά με την επιχειρηματική σχολή και συνεχείς προσπάθειες για την εξέλιξη της νοοτροπίας αυτής.
- ▶ Μια στρατηγική για τη διάδοση της γνώσης και τη λειτουργία της επιχειρηματικής σχολής ως πρότυπου για τις άλλες σχολές.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Προκειμένου να δημιουργηθεί μια πιλοτική σχολή στο πλαίσιο του εν λόγω έργου, πρέπει να πληρούται σειρά κριτηρίων (π.χ. πρόσβαση από τα μέσα μαζικής μεταφοράς· ύπαρξη τουλάχιστον δύο σχολικών τάξεων ανά ηλικιακή ομάδα στο σχολείο· ύπαρξη εξοπλισμού ΤΠ και υποχρεωτική χρήση του από την πλειονότητα του διδακτικού και του διοικητικού προσωπικού των σχολείων στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους ενασχόλησης· λειτουργικός ιστότοπος του σχολείου· προϋπάρχουσα συστηματική προσέγγιση της συνεργασίας μεταξύ σχολείου και γονέων και μεταξύ σχολείου και τοπικής αρχής· θετική στάση του προσωπικού του σχολείου έναντι της επιχειρηματικής μάθησης· εξοικείωση του διδακτικού προσωπικού με τις σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας· ικανότητα επικοινωνίας των μελών της σχολικής διοίκησης στα αγγλικά· ύπαρξη σχολικής διοίκησης με

εμπειρία στην υλοποίηση έργων και την εκτέλεση προϋπολογισμών· εξοικείωση του διδακτικού προσωπικού και της σχολικής διοίκησης με τις μεθόδους αυτοαξιολόγησης και αξιολόγησης από εξωτερικούς φορείς). Στις λοιπές προϋποθέσεις περιλαμβάνεται η συμμετοχή άλλων χωρών (διεθνική διάσταση), και η ενίσχυση από τις εθνικές κυβερνήσεις και την ΕΕ.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Οι σπουδαστές, οι διδάσκοντες και τα μέλη της σχολικής διοίκησης επωφελήθηκαν από τη συμμετοχή στο έργο.
- ▶ Μέσω της ανταλλαγής σημείων αναφοράς: οι διάφορες χώρες διδάσκονται η μία από την άλλη και, κατ' αυτό τον τρόπο, αναπτύσσουν καλύτερες οικονομίες της γνώσης.
- ▶ Μέσω της ολοκληρωμένης υλοποίησης: αναπτύσσεται και δοκιμάζεται το μέσο που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων επιχειρηματικής μάθησης στις επιχειρηματικές δεξιότητες εκπαιδευτικών και σχολικής διοίκησης.

Περαιτέρω ανάπτυξη

Η στρατηγική προσέγγιση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών πριν από την ανάληψη της υπηρεσίας τους και κατά τη διάρκεια αυτής θα αναπτυχθεί βάσει παλαιότερων εμπειριών και επιτευγμάτων. Θα υπάρξει ειδική εστίαση στη διαδικασία καθοδήγησης και στην ένταξη των εθνικών ιδρυμάτων που είναι αρμόδια για την κατάρτιση των εκπαιδευτικών.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

ΔΙΕΘΝΕΣ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι και υλικό:

Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση:

<http://www.seecel.hr>

<http://www.seecel.hr/default.aspx?id=14>

<http://www.seecel.hr/UserDocsImages/Documents/Documents>

Πρόγραμμα εκπαίδευσης επαγγελματιών εκπαιδευτικών

Το Τμήμα Εκπαίδευσης Επαγγελματιών Εκπαιδευτικών του Πανεπιστημίου του HAMK PTEU αποτελεί το μεγαλύτερο ίδρυμα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών στη Φινλανδία. Ιδρύθηκε το 1959 και εντάχθηκε στο Πανεπιστήμιο Εφαρμοσμένων Επιστημών HAMK το 1996. Παρέχει επίσημους παιδαγωγικούς τίτλους σπουδών σε καθηγητές που εργάζονται ως εκπαιδευτικοί σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επαγγελματικά κολέγια, ιδρύματα προσανατολισμένα στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων, σε οργανισμούς του δημόσιου τομέα, αλλά και στη διαχείριση ανθρωπίνων πόρων, καθώς και σε επιχειρήσεις και στη βιομηχανία.

Οι επαγγελματίες που εντάσσονται στο ιδιαίτερα ανταγωνιστικό πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον πτυχίο πανεπι-

στημίου, ή τον ανώτατο τίτλο σπουδών στο επάγγελμά τους, καθώς και τουλάχιστον τρία χρόνια σχετικής επαγγελματικής εμπειρίας. Οι περισσότεροι από τους εκπαιδευόμενους παιδαγωγούς εργάζονται παράλληλα με την παρακολούθηση του προγράμματος εκπαίδευσής τους και ποσοστό 30 % αυτών δεν διαθέτει προηγούμενη εμπειρία στη διδασκαλία.

Οι στόχοι της εκπαίδευσης επαγγελματιών εκπαιδευτικών είναι να παράσχει στους εκπαιδευόμενους παιδαγωγούς τα ακόλουθα:

- ▶ Τη γνώση και τις δεξιότητες για να καθοδηγήσουν και να διευκολύνουν τη διαδικασία μάθησης των σπουδαστών από διαφορετικό υπόβαθρο.

Είδος δραστηριότητας: Προγράμματα προετοιμασίας των εκπαιδευόμενων παιδαγωγών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: Φινλανδία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Τμήμα Εκπαίδευσης Επαγγελματιών Εκπαιδευτικών (Πανεπιστήμιο HAMK)

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/HAMK/In_English

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Heikki Hannula

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: heikki.hannula@hamk.fi

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +358 36463377

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί σε τομείς όπως η τεχνολογία, η μηχανική και οι κοινωνικές επιστήμες

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια και μεταδευτεροβάθμια

- ▶ Την ικανότητα ανάπτυξης των δικών τους διδακτικών δεξιοτήτων μέσω της επικαιροποίησης της επαγγελματικής τους τεχνογνωσίας και μέσω της αναγνώρισης των μελλοντικών τάσεων και των εξελίξεων στον τομέα της απασχόλησης.

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης επαγγελματιών εκπαιδευτικών περιλαμβάνει τα ακόλουθα μαθήματα:

- ▶ Βασική παιδαγωγική θεωρία και επαγγελματική κατάρτιση
- ▶ Παιδαγωγική για την επαγγελματική εκπαίδευση
- ▶ Κατάρτιση των εν ενεργεία εκπαιδευτικών στον αντίστοιχο οργανισμό του εκπαιδευόμενου παιδαγωγού, που αποτελεί συνήθως εκπαιδευτικό ίδρυμα
- ▶ Διατριβή

Από το 2006 διδάσκεται επίσης προαιρετικό μάθημα στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης με τίτλο: *Οι βασικές αρχές της επιχειρηματικότητας* (τρεις διδακτικές μονάδες).

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης επαγγελματιών εκπαιδευτών σημειώνει ιδιαίτερη επιτυχία, λαμβάνοντας μεγάλο αριθμό αιτήσεων, ενώ είναι σε θέση να δεχτεί ποσοστό μόλις 33 % των αιτούντων.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Η επιχειρηματική εκπαίδευση θα πρέπει να ενσωματωθεί στην αποστολή και το πρόγραμμα σπουδών του ιδρύματος.

- ▶ Οι επιχειρηματικοί στόχοι θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στα κριτήρια αξιολόγησης της μάθησης.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Από το 2012 η επιχειρηματική εκπαίδευση έχει ενταχθεί στους στόχους τεσσάρων κύκλων μαθημάτων:

- ▶ *Κοινωνία, επαγγελματικός βίος και εκπαίδευση* (4 διδακτικές μονάδες): οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τη σημασία της επιχειρηματικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο της επαγγελματικής εκπαίδευσης.
- ▶ *Καθοδήγηση της μάθησης* (7 διδακτικές μονάδες): οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί είναι σε θέση να προωθήσουν την επιχειρηματικότητα σε διάφορα μαθησιακά περιβάλλοντα.
- ▶ *Τα δίκτυα της εκπαίδευσης* (3 διδακτικές μονάδες): οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί είναι σε θέση να αναπτύξουν σχέσεις συνεργασίας μεταξύ διαφόρων δικτύων **επιχειρήσεων** και άλλων ενδιαφερόμενων μερών.
- ▶ *Κατάρτιση εκπαιδευτικών* (15 διδακτικές μονάδες): οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί είναι σε θέση να αναπτύξουν τη διδασκαλία και την εμπειρογνωμοσύνη τους με τρόπο στοχευμένο και **με επιχειρηματικό πνεύμα**.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Σχετική παρουσίαση του Κολεγίου από τον Heikki Hannula διατίθεται στον ακόλουθο σύνδεσμο: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/files/education/dublin/heikki_hannula_en.pdf

Στον ιστότοπο του Πανεπιστημίου παρέχονται γενικές πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα: http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/HAMK/In_English/Education/professional_teacher_education

Πρώθηση της κατάρτισης εκπαιδευτικών μέσω αποφοίτων

Το **Μητροπολιτικό Πανεπιστήμιο του Swansea** έχει υιοθετήσει αρκετές καινοτόμους μεθόδους για την προετοιμασία των εκπαιδευόμενων παιδαγωγών για την πραγματικότητα της σχολικής τάξης και την υποστήριξή τους, καθώς αναπτύσσουν επιχειρηματικές δεξιότητες. Σε ένα παράδειγμα, το Πανεπιστήμιο μεριμνά για τη συμμετοχή πρώην σπουδαστών και αποφοίτων στην ανάπτυξη της τρέχουσας παροχής και ανάπτυξης προγραμμάτων. Οι απόφοιτοι μπορούν επίσης να συμβάλλουν στη γνήσια επίτευξη αποτελεσμάτων στη σχολική τάξη και στην αξιολόγηση των νέων εκπαιδευόμενων παιδαγωγών. Αυτό είναι γνωστό ως «Μοντέλο συνεχούς εννοιολογικής αναθεώρησης» — το οποίο παρέχει στους πρώην σπουδαστές ενημέρωση σχετικά με την τρέχουσα εκπαιδευτική πρακτική.

Αυτές οι πρωτοβουλίες έχουν αναπτυχθεί από το ίδιο το Πανεπιστήμιο: αρχικά, τα μαθήματα Οπτικών Επικοινωνιών του τμήματος Τεχνών και Σχεδίου χρη-

σιμοποιούσαν με συνέπεια πρώην σπουδαστές για την αξιολόγηση των μαθημάτων ειδικότητάς τους. Τα προγράμματα εκπαίδευσης παιδαγωγών στο Παιδαγωγικό Τμήμα υιοθέτησαν απλώς αυτή την προσέγγιση. Αξιοποιούν τους πρώην σπουδαστές που έχουν ιδρύσει δικές τους επιχειρήσεις για να διευκολύνουν και να εποπτεύουν τη μαθησιακή ανάπτυξη των εκπαιδευόμενων εκπαιδευτικών. Για το συγκεκριμένο έργο, το Πανεπιστήμιο κέρδισε βραβείο στο συνέδριο Διεθνοποίησης της Επιχειρηματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στη Βραζιλία το 2006.

Το πρόγραμμα θεωρείται ότι αποτελεί ορθή πρακτική διότι οι εκπαιδευτικοί έρχονται σε επαφή με τον επιχειρηματικό κόσμο, και μαθαίνουν μεταξύ άλλων πώς να προετοιμάζουν τους σπουδαστές τους να συνεργαστούν μαζί τους στο μέλλον.

Είδος δραστηριότητας: Προγράμματα προετοιμασίας των εκπαιδευόμενων

παιδαγωγών

Χώρα υλοποίησης: Ηνωμένο Βασίλειο

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Μητροπολιτικό Πανεπιστήμιο του

Swansea

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.smu.ac.uk/>

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευόμενοι

παιδαγωγοί

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Διάφορα επίπεδα

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Αναγνώριση της αξίας της εμπειρίας και της μάθησης από τον επιχειρηματικό κλάδο.
- ▶ Αναγνώριση από την πλευρά των εκπαιδευτών των εκπαιδευόμενων της σημασίας που έχει η αξιοποίηση των πρώην σπουδαστών και των δυνατοτήτων που μπορεί να παράσχει αυτό στην τρέχουσα εκπαιδευτική πρακτική.
- ▶ Παρά τη σχετική άνεση με την οποία μπορούν να παρακολουθούν σήμερα οι εκπαιδευτές την πορεία των πρώην σπουδαστών τους, απαιτείται ειδική μακροπρόθεσμη προσέγγιση από κάποιον τον οποίο οι σπουδαστές εκτιμούν και επιθυμούν να στηρίξουν. Απαιτείται επίσης χρόνος για τη διευκόλυνση και τη διαχείριση του μαθήματος.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Στο πλαίσιο του Πανεπιστημίου, ο κυριότερος αντίκτυπος είναι ο επίκαιρος χαρακτήρας των παρεχόμενων αποτελεσμάτων και ο αντίκτυπος που έχει η σχετική μάθηση από άποψη ικανοποίησης του σπουδαστή και ανάδρασης. Η Ουαλία διαθέτει έναν από τους υψηλότερους κατά κεφαλήν δείκτες

επιβίωσης των μικρών εταιρειών που ιδρύονται από αποφοίτους και το Μητροπολιτικό Πανεπιστήμιο του Swansea τοποθετείται σταθερά στην κορυφή του εν λόγω καταλόγου. Αυτό βοηθά επίσης στην ευρύτερη αξιοπιστία του Πανεπιστημίου, «διότι κάνει αυτό που υπόσχεται».

- ▶ Λειτουργεί ως μηχανισμός ελέγχου ποιότητας των ισχυουσών πρακτικών (σε σύγκριση με εναλλακτικές ή με τις παλαιότερες πρακτικές).
- ▶ Επιτρέπει στους πρώην σπουδαστές να έρχονται σε επαφή με τις τρέχουσες πρακτικές, κάτι που αυξάνει τα κίνητρα των εν ενεργεία σπουδαστών, και καταδεικνύει επίσης πώς λειτουργούν αυτές στον πραγματικό κόσμο σε σύγκριση με τη θεωρία που διδάσκονται στην αίθουσα διδασκαλίας.
- ▶ Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε αναπάντεχες αλλαγές πτυχών του μαθήματος, καθώς είναι σε θέση να συμπεριλάβει τα πλέον επίκαιρα διδάγματα που παρέχονται από πρώην σπουδαστές και αποφοίτους.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

ΜΑΘΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΚΛΑΔΟ

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Penaluna, A. και Penaluna, K. (2006) Business Paradigms in Einstellung: A Creative industries perspective on enhancing entrepreneurship education. (Επιχειρηματικά πρότυπα στο φαινόμενο Einstellung: Η προοπτική του κλάδου της δημιουργικότητας στην ενίσχυση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης) Συνέδριο για τη Διεθνοποίηση της Επιχειρηματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, Σάο Πάολο, Βραζιλία.

(Βραβεύθηκε ως η «Καλύτερη εμπειρική εργασία» — Ειδικό βραβείο για ανώτερους ερευνητές)

Penaluna, A. και Penaluna, K. (2008) Business Paradigms in Einstellung: Harnessing Creative Mindsets for Entrepreneurship Education (Επιχειρηματικά πρότυπα στο φαινόμενο Einstellung: Αξιοποίηση της Δημιουργικότητας για την Επιχειρηματική Εκπαίδευση), Journal of Small Business and Entrepreneurship 21, αριθ. 2, σ. 231-250. Διαθέσιμο στον ακόλουθο σύνδεσμο: <http://www.freepatentsonline.com/article/Journal-Small-Business-Entrepreneurship/204931981.html>

Υποχρεωτικό μάθημα μουσικής με επιχειρηματική και παιδαγωγική προσέγγιση

Η παιδαγωγική σχολή του **Πανεπιστημίου της Λαπωνίας** ιδρύθηκε το 1979 και είναι η παλαιότερη σχολή του Πανεπιστημίου. Έχει περίπου 700 προπτυχιακούς φοιτητές, 80 μεταπτυχιακούς φοιτητές και 60 υπαλλήλους. Η επιχειρηματικότητα και η επιχειρηματική εκπαίδευση συμβάλλουν καθοριστικά στη διαμόρφωση της στρατηγικής της σχολής.

Η διδασκαλία του υποχρεωτικού μαθήματος μουσικής με επιχειρηματική προσέγγιση εστιάζει τόσο στον επιχειρηματικό τρόπο μάθησης όσο και στη συμμετοχική παιδαγωγική διαδικασία (inclusive pedagogy). Και τούτο διότι μέσω της χρήσης επιχειρηματικών στοιχείων, όπως η ανακάλυψη και η δημιουργία ευκαιριών, ο πειραματισμός, ο προβληματισμός και η διαχείριση της γνώσης, ο κάθε διδασκόμενος έχει τη δυνατότητα να αποκτά διάφορες γνώσεις αξιοποιώντας τα δυνατά του σημεία, τις συνθήξεις του και άλλα προσωπικά χαρακτηριστικά του.

Το πρόγραμμα συνδυάζει τη διδασκαλία της μουσικής με τον επιχειρηματικό τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς, ιδίως μέσω της λήψης αποφάσεων μεταξύ των διαφορετικών εναλλακτικών που προσφέρει ο τομέας της μουσικής. Ο ρόλος του διδάσκοντα είναι να διευκολύνει τη μαθησιακή διαδικασία, συνδυάζοντας τα πειράματα και τις αποκτηθείσες γνώσεις των εκπαιδευόμενων παιδαγωγών με τους στόχους και το περιεχόμενο του προγράμματος. Στο πλαίσιο του προγράμματος, οι συμμετέχοντες αποκτούν γνώσεις για τη μουσική ως φαινόμενο και για το πώς μπορούν να τη διδάξουν. Επιπλέον, το πρόγραμμα εστιάζει σε ορισμένα επιχειρηματικά χαρακτηριστικά και δεξιότητες όπως είναι η ικανότητα ανάληψης πρωτοβουλίας, η αυτοπεποίθηση, η επιμονή, η ανάληψη κινδύνου, η λήψη αποφάσεων, οι διαπραγματευτικές δεξιότητες, η ανοχή στην αβεβαιότητα και η απόκτηση πείρας από τα λάθη.

Ορισμένες από τις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται προς αυτή την κατεύθυνση είναι οι εξής:

Είδος δραστηριότητας: Μέθοδοι διδασκαλίας και παιδαγωγικές μέθοδοι με

γνώμονα την επιχειρηματικότητα

Χώρα υλοποίησης: Φινλανδία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Πανεπιστήμιο Λαπωνίας

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.ulapland.fi/>

[InEnglish/Units/Faculty_of_Education.iw3](http://www.ulapland.fi/InEnglish/Units/Faculty_of_Education.iw3)

Υπεύθυνη επικοινωνίας: Lenita Hietanen

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: lenita.hietanen@ulapland.fi

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +358 404844164

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευόμενοι

παιδαγωγοί

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Διάφορα επίπεδα

- ▶ Ο διδάσκων δημιουργεί ευκαιρίες στο πλαίσιο των οποίων οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να λάβουν αποφάσεις σχετικά με το περιεχόμενο, το επίπεδο, τη χρονική περίοδο και το άτομο που επιθυμούν να τους διδάξει. Κατ' αυτό τον τρόπο, ο διδάσκων ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να αφηφούν τους κινδύνους, να διαχειρίζονται το συναίσθημα της αβεβαιότητας και να επιλέγουν τον τρόπο μάθησης, ώστε να είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για την εκπαιδευτική τους πορεία.
- ▶ Στο πλαίσιο του προγράμματος, ενθαρρύνεται η εκπαίδευση μεταξύ ομοτίμων (peer learning) και ιδίως η συνεργατική λήψη αποφάσεων και επίλυση προβλημάτων κατά τη διάρκεια διαδραστικών συζητήσεων.
- ▶ Ο κάθε εκπαιδευόμενος κρατά σημειώσεις σε ειδικό ημερολόγιο. Ο διδάσκων παραθέτει παραδείγματα επιχειρηματικών χαρακτηριστικών και δεξιοτήτων. Έπειτα από κάθε μάθημα μουσικής, οι εκπαιδευόμενοι αξιολογούν ποια επιχειρηματικά χαρακτηριστικά και δεξιότητες κυριάρχησαν κατά την άποψή τους στη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας και σημειώνουν τα συμπεράσματά τους στο ημερολόγιο.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Ο διδάσκων επισημαίνει τέσσερις βασικές πτυχές του προγράμματος που θεωρεί ότι συμβάλλουν καθοριστικά στις πιθανότητες επιτυχίας:

- ▶ Συνεργατική λήψη αποφάσεων: πριν και μετά τη μαθησιακή διαδικασία, ο διδάσκων και οι διδασκόμενοι αναλύουν, διερευνούν και αξιολογούν τόσο τη μέθοδο όσο και τις γνώσεις. Συγκεκριμένα, διερευνούν τις μεθόδους εκμάθησης που χρησιμοποιούνται για την απόκτηση των επιθυμητών γνώσεων. Διερευνάται επίσης το κάθε στάδιο της μαθησιακής διαδικασίας: σχεδιασμός, εφαρμογή, αποτέλεσμα.
- ▶ Μάθηση στην πράξη: οι διδάσκοντες δημιουργούν ευκαιρίες ώστε να μπορούν οι εκπαιδευόμενοι να ενεργούν με καινοτόμο τρόπο κατά τον καθορισμό των στόχων, τον σχεδιασμό των μεθόδων εκμάθησης και την εφαρμογή τους στην πράξη. Μέσω της σκέψης και της διερεύνησης, οι εκπαιδευόμενοι έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν νέες γνώσεις από τις εμπειρίες τους και να αξιολογήσουν τόσο τη διαδικασία όσο και το αποτέλεσμα της μάθησης.
- ▶ Ο διδάσκων έχει υποστηρικτικό ρόλο και στόχος του είναι να διευκολύνει τη μαθησιακή διαδικασία. Σκοπός του διδάσκοντα δεν είναι απλώς να παρέχει τις απαντήσεις στους συμμετέχοντες, αλλά να τους παροτρύνει να αποκτήσουν μόνοι τους τις γνώσεις. Ωστόσο, ο διδάσκων καλείται κατά περίπτωση να προσφέρει τη στήριξη του στους εκπαιδευόμενους.

- ▶ Χρόνος σκέψης και διερεύνησης: ο διδάσκων πρέπει να φροντίζει ώστε οι συμμετέχοντες να έχουν επαρκή χρόνο να σημειώνουν στα ημερολόγια τους, αλλά και να συμμετέχουν σε συζητήσεις διερεύνησης πριν και μετά τη μαθησιακή διαδικασία. Η σκέψη και η διερεύνηση θα πρέπει να εστιάζουν σε επιχειρηματικούς τρόπους μάθησης, καθώς και στα μαθήματα μουσικού περιεχομένου των προγραμμάτων σπουδών.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Μολονότι δεν έχει ακόμη αξιολογηθεί επισήμως, η συγκεκριμένη δραστηριότητα φαίνεται να συμβάλλει στην προετοιμασία των εκπαιδευομένων στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης, καθώς:

- ▶ Οι εκπαιδευόμενοι παροτρύνονται να εξετάσουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα μέσω της διεξαγωγής πειραμάτων και της διερεύνησης σε όλα τα στάδια της μαθησιακής διαδικασίας.
- ▶ Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να ενεργούν με διάφορους επιχειρηματικούς τρόπους όταν πρέπει να επιλέξουν μεταξύ υφιστάμενων ή νέων ευκαιριών στο πλαίσιο των μαθησιακών διαδικασιών.
- ▶ Οι εκπαιδευόμενοι έχουν τη δυνατότητα να παρατηρούν την επιχειρηματική δραστηριότητα των διδασκόντων τους και τις διαδικασίες που ακολουθούν στο μαθησιακό περιβάλλον.
- ▶ Οι εκπαιδευόμενοι ενθαρρύνονται να εφαρμόσουν τις επιχειρηματικές τους εμπειρίες και δεξιότητες σε άλλους τομείς και σε διαφορετικά επίπεδα μόρφωσης.

Σχέδια για τη μελλοντική εξέλιξη της δραστηριότητας

- ▶ Εξασφάλιση περισσότερου χρόνου στην κοινή διαδικασία δημιουργικότητας των εκπαιδευόμενων παιδαγωγών με σκοπό τον σχεδιασμό νέων ευκαιριών.
- ▶ Εξασφάλιση περισσότερου χρόνου στην κριτική σκέψη και διερεύνηση: η κοινωνική δικαιοσύνη και η ισότητα ευκαιριών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της συμμετοχικής επιχειρηματικής προσέγγισης.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Σύμβουλος καινοτομίας: Πανεπιστημιακό Κολέγιο της Κοπεγχάγης

Η δραστηριότητα προσφέρεται από το τμήμα κατάρτισης των διδασκόντων του **Πανεπιστημιακού Κολεγίου** και απευθύνεται σε εκπαιδευόμενους παιδαγωγούς της πρωτοβάθμιας και της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αφορά όλα τα επίπεδα, ενώ απευθύνεται κυρίως σε εκπαιδευόμενους παιδαγωγούς αλλά και στους ίδιους τους εκπαιδευτικούς. Μπορούν να το παρακολουθήσουν προαιρετικά όλοι οι τριτοετείς εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί. Η προώθηση του προγράμματος πραγματοποιείται στο πλαίσιο συναντήσεων, στο διαδίκτυο και με τη βοήθεια φυλλαδίων. Από την άνοιξη του 2013, θα προσφέρεται ως εντατικό πρόγραμμα (IP) με τη συμμετοχή 24 εκπαιδευόμενων παιδαγωγών από πέντε χώρες.

Σκοπός της δραστηριότητας είναι η προώθηση και η καλλιέργεια της επιχειρηματικής νοοτροπίας μεταξύ των εκπαιδευόμενων παιδαγωγών, καθώς και

η παροχή ενός ολοκληρωμένου μοντέλου διαδικασιών στο οποίο θα περιλαμβάνονται οι τεχνικές που μπορούν να χρησιμοποιήσουν στο πλαίσιο της μελλοντικής τους διδακτικής δραστηριότητας. Το εν λόγω μοντέλο ονομάζεται FIRE και αποτελείται από τέσσερα εξειδικευμένα και αλληλένδετα στάδια:

- F** — Finding facts (συγκέντρωση δεδομένων από βιβλία και την πραγματική ζωή)
- I** — Innovative ideas (δημιουργία και επιλογή καινοτόμων ιδεών)
- R** — Reality check (εφικτότητα εφαρμογής μέσω της ανάπτυξης πρωτοτύπων και της αναπληροφόρησης)
- E** — Evaluation (αξιολόγηση του προϊόντος, της διαδικασίας και της μάθησης)

Είδος δραστηριότητας: Καινοτόμοι μέθοδοι διδασκαλίας στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: Δανία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Πανεπιστημιακό Κολέγιο της Κοπεγχάγης, Τμήμα Εκπαίδευσης

Καθηγητών

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://blaagaard-kdas.ucc.dk/english/>

Υπεύθυνη επικοινωνίας: Lilian Rohde

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: LR@ucc.dk

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +45 41897581

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί του Κολεγίου, εκπαιδευτικοί που λαμβάνουν μέρος σε προγράμματα συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Οι διδασκόμενοι εκπαιδεύονται στους τομείς της πρωτοβάθμιας και της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί αναπτύσσουν τις ικανότητές τους και μέσω της αλληλεπίδρασής τους με την τοπική κοινότητα, όπου έρχονται σε επαφή με πραγματικούς εταίρους και εφαρμόζουν τις γνώσεις τους στην πράξη, εκτός του εκπαιδευτικού ιδρύματος.

Η εν λόγω δραστηριότητα αποτελείται από ένα πρόγραμμα δύο εβδομάδων στο πλαίσιο των οποίων οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί συνεργάζονται με έναν εν ενεργεία καθηγητή και παρουσιάζουν ένα πρόβλημα προς επίλυση. Το 2012 ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να παρουσιάσουν ένα πρόβλημα από τους τομείς της ένταξης και της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Στη συνέχεια, οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί ανέλυσαν το πρόβλημα σε ομάδες και παρουσίασαν στον καθηγητή μια καινοτόμο λύση.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Ενθάρρυνση της συμμετοχής των εκπαιδευόμενων παιδαγωγών.
- ▶ Συμμετοχή των εν ενεργεία εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας ή της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- ▶ Αποτελεσματική οργάνωση, βάσει της οποίας ένας σχετικά μικρός αριθμός καθηγητών είναι σε θέση να καλύπτει τις ανάγκες μεγάλου αριθμού συμμετεχόντων.
- ▶ Το πρόγραμμα αναπτύχθηκε σε διάστημα επτά ετών και περιλαμβάνει μια δοκιμαστική έκδοση μικρότερης διάρκειας για τους εκπαιδευόμενους παιδαγωγούς που ξεκινούν τις σπουδές τους.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Ο ρόλος των καθηγητών ως «πελατών» αποτελεί καινοτόμο μέθοδο.
- ▶ Τα απαιτούμενα μαθησιακά αποτελέσματα, όσον αφορά την επιχειρηματική εκπαίδευση των εκπαιδευόμενων παιδαγωγών, επιδιώκονται

με βάση την ακολουθούμενη προσέγγιση, ιδίως με τη διοργάνωση παράλληλης δραστηριότητας από τους εκπαιδευόμενους, στο πλαίσιο της πρακτικής τους άσκησης, για τους μαθητές τους.

- ▶ Επίσης, παρέχεται στους εκπαιδευόμενους παιδαγωγούς η δυνατότητα να μελετήσουν από μεθοδολογική και θεωρητική άποψη την επιχειρηματική εκπαίδευση και να την εφαρμόσουν στην πράξη.
- ▶ Η δραστηριότητα επηρεάζει άμεσα την επαγγελματική ζωή των συμμετεχόντων και μπορεί να οδηγήσει στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων με επίκεντρο τον χρήστη στο πλαίσιο διαφόρων επαγγελμάτων.
- ▶ Το πρόγραμμα έχει αποδεδειγμένα αποτελέσματα, όπως είναι η πρόσφατη ίδρυση ενός κέντρου καινοτομίας για την κατάρτιση των διδασκόντων, καθώς και η δημιουργία ενός έργου για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ σχολών της Δανίας.

Σχέδια για τη μελλοντική εξέλιξη της δραστηριότητας

Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών στον τομέα της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας εξελίσσεται μέσω της εφαρμογής ενός νέου εκπαιδευτικού προγράμματος για την αρχική κατάρτιση των εκπαιδευτικών που θα περιλαμβάνει μια υποχρεωτική πτυχή σε όλους τους τομείς σπουδών. Μοντέλα σαν αυτό που περιγράφεται παραπάνω θα αποτελέσουν μέρος της δέσμης εργαλείων που προορίζεται για τους διδασκόμενους.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ-ΠΕΛΑΤΕΣ

ΔΑΝΙΑ

Πρόγραμμα REAL (Rural Enterprises for Action Learning) — Μάθηση στην πράξη για τις γεωργικές επιχειρήσεις

Το Πανεπιστημιακό Κολέγιο Sogn og Fjordane έχει περίπου 3 000 φοιτητές και 300 υπαλλήλους. Η επιχειρηματική εκπαίδευση είναι υποχρεωτική για όλους τους εκπαιδευόμενους παιδαγωγούς —της πρωτοβάθμιας, της δευτεροβάθμιας και της επαγγελματικής εκπαίδευσης— και αποτελεί μέρος του κύκλου σπουδών. Για όλους τους φοιτητές, η επιχειρηματική εκπαίδευση και η συμμετοχή στο πρόγραμμα REAL έχει ελάχιστη διάρκεια δύο ημερών, ενώ για τους εκπαιδευτικούς που πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση στο πλαίσιο της συνεχούς εκπαίδευσης το πρόγραμμα παρέχεται για δύο ή τέσσερις ημέρες.

Το πρόγραμμα REAL (Rural Enterprises for Action Learning — Μάθηση στην πράξη για τις γεωργικές επιχειρήσεις) αναπτύχθηκε αρχικά στις ΗΠΑ, κατά

τη δεκαετία του 1980, ειδικά για τις αγροτικές περιοχές. Το Πανεπιστημιακό Κολέγιο Sogn og Fjordane έχει εξασφαλίσει τα δικαιώματα για το συγκεκριμένο πρόγραμμα στην Ευρώπη και προσφέρει κατάρτιση και μαθήματα στο πλαίσιο της υλοποίησής του. Το REAL στηρίζεται σε στοιχεία σύμφωνα με τα οποία η επιχειρηματική εκπαίδευση, κατόπιν της οποίας οι διδασκόμενοι εφαρμόζουν στην πράξη την ύλη του προγράμματος, οδηγεί σε ποσοστό αφομοίωσης της τάξεως του 90 % —σε αντίθεση με το 5 % που επιτυγχάνεται μέσω των διαλέξεων. Η τεχνική διδασκαλία REAL **ακολουθεί το μοντέλο της εμπειρικής μάθησης**. Το εν λόγω μοντέλο στηρίζεται στο εξής σκεπτικό:

«Πες μου και θα ξεχάσω. Δείξε μου και μπορεί να θυμηθώ. Κάνε με να συμμετάσχω και θα καταλάβω.»

Είδος δραστηριότητας: Μέθοδοι διδασκαλίας και παιδαγωγικές μέθοδοι με γνώμονα την επιχειρηματικότητα

Χώρα υλοποίησης: Νορβηγία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Πανεπιστημιακό Κολέγιο Sogn og Fjordane

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.hisf.no/en/home>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Καθηγητής Ivar A Offerdal

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: ivar.offerdal@hisf.no

Τηλέφωνο επικοινωνίας: + 47 57676065 / + 47 91300539

Τηλέφωνο επικοινωνίας Σχολή Εκπαίδευσης Καθηγητών και Αθλημάτων:
+ 47 57676000

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Φοιτητές στον τομέα της εκπαίδευσης καθηγητών και των αθλημάτων

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Πολλαπλά εκπαιδευτικά επίπεδα (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και επαγγελματική εκπαίδευση). Το REAL παρέχεται επίσης ως πρόγραμμα συνεχούς εκπαίδευσης στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης των εκπαιδευτικών.

Στο πλαίσιο του προγράμματος εξετάζεται η σχέση μεταξύ της σκέψης, της διεύρυνσης, της εφαρμογής και της εμπειρίας. Είναι καίριας σημασίας ο εκπαιδευόμενος να εστιάσει σε μια «απτή» εμπειρία, ένα γεγονός στο οποίο καλείται να συμμετάσχει ενεργά. Στη συνέχεια, η μαθησιακή διαδικασία ενισχύεται από την ανάλυση της εν λόγω εμπειρίας και διευρύνεται, καθώς ο εκπαιδευόμενος εντοπίζει τις γενικές έννοιες, τις θεωρίες και τις αρχές που διέπουν τη μαθησιακή δραστηριότητα. Τέλος, ο εκπαιδευόμενος εφαρμόζει τις προσφάτως αποκτηθείσες γνώσεις και δεξιότητες σε «πραγματικές» καταστάσεις.

Το REAL αφορά σχολεία που βρίσκονται τόσο σε αγροτικές όσο και σε αστικές περιοχές, όπου η διαμόρφωση μιας τοπικής ταυτότητας είναι καίριας σημασίας και λειτουργεί ως κίνητρο για τους διδασκόμενους ώστε μια μέρα να επιστρέψουν στην περιοχή και να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση. Το πρόγραμμα σπουδών εστιάζει σε δύο γενικούς τομείς: δεξιότητες ζωής / θέματα συναφή με τη συμπεριφορά και επιχειρηματικότητα. Στόχος είναι η ανάλυση των συμπεριφορών από τις οποίες πηγάζουν οι βασικές δεξιότητες. Βάσει αυτών, αναπτύσσεται η επικοινωνία, η κριτική και δημιουργική σκέψη, η δυνατότητα επίλυσης προβλημάτων, η αποτελεσματική συνεργασία και η τοπική ταυτότητα. Όσον αφορά την επιχειρηματικότητα, ενθαρρύνεται η απόκτηση γνώσεων για την ανάλυση της αγοράς, την οικονομία, το μάρκετινγκ και τις πωλήσεις.

Το REAL αναπτύσσει επίσης συνεργασίες με εξωτερικούς φορείς / οργανισμούς, ενώ απολαύει της στήριξης των κοσμητόρων/προέδρων του Πανεπιστημιακού Κολεγίου. Κατ' αυτό τον τρόπο, ενθαρρύνεται η περαιτέρω ανάπτυξη και η πρακτική εφαρμογή νέων ιδεών σε συνεργασία με «πρότυπα σχολεία», τα οποία συμβάλλουν στη διαμόρφωση της ύλης. Οι ιδέες του REAL μεταδίδονται στους διάφορους φορείς μέσω της κατάρτισης των συναδέλφων και της προώθησης της έννοιας της επιχειρηματικής εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο του προγράμματος, οι συμμετέχοντες καλούνται να επιδείξουν υπομονή.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Είναι σημαντικό οι διδάσκοντες να επιδεικνύουν υπομονή και να λαμβάνουν τη στήριξη του σχολείου στο οποίο εφαρμόζεται το πρόγραμμα με σκοπό:

- ▶ Τον προσδιορισμό των μαθησιακών στόχων με σκοπό την υλοποίηση της άσκησης.
- ▶ Την οργάνωση του χρόνου και τη συγκέντρωση των υλικών που απαιτούνται για την υλοποίηση της άσκησης.

- ▶ Την ανάπτυξη μιας διαδικασίας που θα βασίζεται κυρίως στην ομαδική δραστηριότητα και θα έχει ως αποτέλεσμα την εκπόνηση μιας παρουσίασης.
- ▶ Τον απολογισμό των εμπειριών και των διδαγμάτων που αποκόμισαν οι εκπαιδευόμενοι και τη συσχέτιση αυτών με τους στόχους τους.
- ▶ Την ενθάρρυνση των διδασκόμενων ώστε να εξετάσουν το ενδεχόμενο εφαρμογής της δραστηριότητας σε πραγματικές συνθήκες, καθώς και τον τρόπο με τον οποίον μπορούν να συνδυάσουν τη μάθηση στην εργασία με τη μάθηση στην καθημερινή ζωή.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Η πλειονότητα των τοπικών κοινοτήτων και σχολείων της περιφέρειας Sogn og Fjordane διδάσκουν ήδη την έννοια της επιχειρηματικότητας χρησιμοποιώντας τη σχετική ύλη.
- ▶ Σύμφωνα με έρευνες, οι εκπαιδευόμενοι δηλώνουν ικανοποιημένοι από την εμπειρία REAL.
- ▶ Σε νορβηγική έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 2004, και σε διαφορετική έρευνα του 2012, το πρόγραμμα REAL αναγνωρίστηκε ως ορθή πρακτική. Αναφορά στο εν λόγω πρόγραμμα έγινε και στα κυβερνητικά σχέδια της περιόδου 2004-2006.
- ▶ Σε έρευνα της εταιρείας Kunnskapsparken Bodø το 2009, το REAL έλαβε υψηλή βαθμολογία, ενώ αποτελεί μέρος της κατάρτισης των εκπαιδευτικών στο Sogn og Fjordane από το 2007.

Σχέδια για τη μελλοντική εξέλιξη της δραστηριότητας

Όλοι οι εκπαιδευτικοί του τμήματος εκπαίδευσης του Sogn og Fjordane θα συμμετάσχουν σε ένα σεμινάριο δύο ημερών στο πλαίσιο του οποίου θα συζητηθεί το ενδεχόμενο ενσωμάτωσης της επιχειρηματικής εκπαίδευσης στο νέο πρόγραμμα σπουδών. Μελλοντικά, η επιχειρηματική εκπαίδευση θα αποτελεί μάθημα υποχρεωτικής παρακολούθησης, παρέχοντας τη δυνατότητα απόκτησης διδακτικών μονάδων στην παιδαγωγική επιχειρηματικότητα, και θα εντάσσεται σε διάφορες θεματικές ενότητες.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΝΟΡΒΗΓΙΑ

Πρόγραμμα επιχειρηματικότητας για παιδιά ηλικίας 3-12 ετών

Το **Πολυτεχνικό Ινστιτούτο της Viana do Castelo (IPVC)** ιδρύθηκε το 1980. Στόχος του είναι «η παροχή επαρκούς ανθρωποκεντρικής, πολιτισμικής, επιστημονικής, τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης, η διεξαγωγή της απαιτούμενης έρευνας για την εκπλήρωση της αποστολής του και η συνεργασία με την περιφερειακή κοινότητα Alto-Minho, και ιδίως με τους παραγωγικούς και επιχειρηματικούς τομείς της».

Το πρόγραμμα επιχειρηματικότητας «Ιδέες για να αλλάξουμε τον κόσμο», το οποίο απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας από 3 έως 12 ετών, είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας μεταξύ της Παιδαγωγικής Σχολής του Πολυτεχνικού Ινστιτούτου της Viana do Castelo και του Εκπαιδευτικού Κέντρου Alice Nabeiro — Delta. Το πρόγραμμα βασίζεται σε έναν ευρύτερο ορισμό της επιχειρηματικής εκπαίδευσης, δηλαδή ως διαδικασία που επιτρέπει στους

διδασκομένους να μετουσιώσουν τις ιδέες τους σε πράξη, και αποσκοπεί στην προώθηση μη τεχνικών επιχειρηματικών δεξιοτήτων (soft skills) τόσο σε παιδιά όσο και σε εκπαιδευόμενους παιδαγωγούς.

Η ύλη και οι δραστηριότητες του προγράμματος είναι ειδικά σχεδιασμένα για μαθητές της προσχολικής εκπαίδευσης (ηλικίας 3-5 ετών), της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (ηλικίας 6-9 ετών) και της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ηλικίας 10-12 ετών). Τα παιδιά δημιουργούν τα δικά τους έργα, με βάση τις δικές τους ιδέες, ενώ αναπτύσσουν τις δεξιότητες που απαιτούνται στους παρακάτω τομείς γνώσεων:

- ▶ Ανάπτυξη ιδεών
- ▶ Ανταλλαγή ιδεών

Είδος δραστηριότητας: Μέθοδοι διδασκαλίας και παιδαγωγικές μέθοδοι με

γνώμονα την επιχειρηματικότητα

Χώρα υλοποίησης: Πορτογαλία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Πολυτεχνικό Ινστιτούτο της Viana do Castelo

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://portal.ipvc.pt/portal/page/portal/ese>

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Προσχολική εκπαίδευση

- ▶ Επιδιωκόμενος σκοπός
- ▶ Νοοτροπία
- ▶ Ακρόαση απόψεων
- ▶ Συζήτηση σχετικά με το έργο
- ▶ Συνεργασία
- ▶ Προσδιορισμός αναγκών
- ▶ Ανάπτυξη πρωτοτύπου με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το έργο
- ▶ Δίκτυο συνεργατών
- ▶ Κύκλοι καθκόντων
- ▶ Διαχείριση έργου

Στην Παιδαγωγική Σχολή του Πολυτεχνικού Ινστιτούτου της Viana do Castelo, στο πλαίσιο των προγραμμάτων αρχικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης τα οποία εφαρμόζονται κατά τον ίδιο τρόπο με το πρόγραμμα επιχειρηματικότητας που απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 3 έως 12 ετών. Στην ουσία, η κατάρτιση στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης αποσκοπεί στην ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων (γνώσεις, συμπεριφορές και αξίες) για τους ίδιους τους εκπαιδευόμενους παιδαγωγούς. Ταυτόχρονα, οι διδασκόμενοι μαθαίνουν πώς να προωθούν τις επιχειρηματικές δεξιότητες σε παιδιά (ηλικίας 3-12 ετών). Το εκπαιδευτικό υλικό για την επιχειρηματικότητα διδάσκεται δοκιμαστικά και προσαρμόζεται στο πλαίσιο των πρακτικών ασκήσεων που πραγματοποιούνται στα σχολεία υποδοχής. Οι εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί διερευνούν από κοινού τις κατάλληλες παιδαγωγικές μεθόδους όσον αφορά την επιχειρηματική εκπαίδευση. Πρόκειται επίσης για έναν τρόπο ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης στα σχολεία υποδοχής. Η αξιολόγηση του έργου πραγματοποιείται βάσει μιας προσέγγισης που συνδυάζει τη δράση με την έρευνα.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Σχολεία που υποστηρίζουν την προσέγγιση της ενεργού μάθησης και την εκπόνηση έργων.
- ▶ Σχολεία με ευέλικτα εκπαιδευτικά προγράμματα.
- ▶ Ενσωμάτωση της ανάπτυξης των επιχειρηματικών δεξιοτήτων των εκπαιδευόμενων παιδαγωγών στα προγράμματα εκπαίδευσης των καθηγητών.
- ▶ Στενή παρακολούθηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης κατά την τοποθέτηση των διδασκόμενων στα σχολεία υποδοχής.
- ▶ Παρακολούθηση της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων της επιχειρηματικής εκπαίδευσης (μεταξύ άλλων μέσω ενός σχεδιασμού που συνδυάζει τη δράση και την έρευνα) και αξιολόγηση, προσαρμογή και ανάπτυξη της ύλης για διαφορετικά σχολικά πλαίσια.
- ▶ Προσδιορισμός ορθών πρακτικών, ανταλλαγή πληροφοριών και διάδοση του έργου.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Το πρόγραμμα προσφέρει στους εκπαιδευόμενους παιδαγωγούς τη δυνατότητα να εφαρμόσουν την επιχειρηματική εκπαίδευση σε σχολεία της προσχολικής και της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΟΥ

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Παρουσίαση του έργου και του εξωφύλλου του εγχειριδίου «Ter ideias para mudar o mundo» («Ίδεες για να αλλάξουμε τον κόσμο»).

<http://internacional.ipvc.pt/en/node/17>

ACCIO (Κέντρο δημιουργικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της σχολής Arteveldehogeschool)

Το Πανεπιστημιακό Κολέγιο Artevelde της Γάνδης στοχεύει στην κατάρτιση των επαγγελματιών που τολμούν να υπερβούν τα όριά τους μέσω της αξιοποίησης της δημιουργικής και καινοτόμου σκέψης και του επιχειρηματικού πνεύματος. Διδάσκοντες και διδασκόμενοι καλούνται να διαμορφώσουν νέες απαντήσεις, βάσει πρωτότυπων ιδεών, σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Το κέντρο γνώσεων ACCIO, το οποίο λειτουργεί από τον Σεπτέμβριο του 2011 υπό την προεδρία του γενικού διευθυντή του Κολεγίου, πρωτοστατεί σε αυτή την προσπάθεια, γεγονός που συμβάλλει στην επίτευξη ενός εκ των στρατηγικών στόχων του Κολεγίου: «Καλλιέργεια και

τόνωση της δημιουργικότητας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας μεταξύ φοιτητών και εργαζομένων.» Σε κάθε τμήμα του Κολεγίου (16 τμήματα) δραστηριοποιείται ένας υπεύθυνος έργου ACCIO.

Όλες οι καινοτομίες που εισήχθησαν στα εκπαιδευτικά προγράμματα βασίζονται στις δεξιότητες που οφείλει να διαθέτει ένας επιχειρηματίας, όπως: δημιουργικότητα, εντοπισμός ευκαιριών, εστίαση στον πελάτη, ηγετικές ικανότητες, επιμονή κ.λπ. Σε αυτό το πλαίσιο, δημιουργήθηκε ένα διαδικτυακό εργαλείο για τον εκ των προτέρων και τον εκ των υστέρων έλεγχο των επιχειρηματικών δεξιοτή-

Είδος δραστηριότητας: Μέθοδοι διδασκαλίας και παιδαγωγικές μέθοδοι με

γνώριμα την επιχειρηματικότητα

Χώρα υλοποίησης: Βέλγιο

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Πανεπιστημιακό Κολέγιο Artevelde

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα:

<http://www.arteveldehogeschool.be/accio/nl/>

Υπεύθυνη επικοινωνίας: Dominique Roodhooft

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: Dominique.roodhooft@arteveldehs.be

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +32 92347477

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Φοιτητές και

καθηγητές του Κολεγίου

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Τριτοβάθμια εκπαίδευση

των των συμμετεχόντων. Οι υπεύθυνοι έργου ACCIO έχουν εκπαιδευτεί στον εντοπισμό των εν λόγω δεξιοτήτων. Το κάθε πρόγραμμα διαθέτει το δικό του λεξικό ACCIO στο οποίο περιγράφονται οι δεξιότητες και τα σχετικά μαθησιακά αποτελέσματα. Χάρη σε αυτό το λεξικό, διευκολύνεται η συστηματική ενσωμάτωση της διάστασης της δημιουργικότητας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας στα προγράμματα σπουδών. Επιπλέον, οι υπεύθυνοι του ACCIO ενθαρρύνουν τη διενέργεια συναντήσεων για ανταλλαγή ιδεών, την κατάρτιση των εκπαιδευτικών για ανάπτυξη της δημιουργικής σκέψης, την υλοποίηση εποικοδομητικών διαλέξεων, καθώς και άλλων δραστηριοτήτων με σκοπό την προώθηση των δράσεων που συνδυάζουν τη δημιουργικότητα και την επιχειρηματικότητα.

Στοιχεία σχετικά με τις δράσεις του ACCIO:

- ▶ Κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων μηνών πραγματοποιήθηκαν 13 συναντήσεις ανταλλαγής ιδεών μεταξύ φοιτητών και καθηγητών.
- ▶ Στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους, επιλέχθηκαν 130 φοιτητές για τις δημιουργικές τους ιδέες.
- ▶ Στη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2012, το ACCIO παρείχε στήριξη σε 36 φοιτητές ώστε να ιδρύσουν τη δική τους επιχείρηση.
- ▶ Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011/12, 400 φοιτητές συμμετείχαν στο διαδικτυακό τεστ.

Διδάγματα που αντλήθηκαν:

- ▶ Οι καθηγητές δεν πείθονται εύκολα. Δίνουν έναν πολύ στενό ορισμό στην έννοια της επιχειρηματικής εκπαίδευσης την οποία συνδέουν μόνο με τις επιχειρήσεις.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι και υλικό:

http://www.youtube.com/watch?v=to06gDoDzu0&feature=player_embedded

http://www.youtube.com/watch?v=_7_15Ddq4A&feature=player_embedded

<http://www.arteveldehogeschool.be/accio/nl/>

<http://www.scoop.it/t/tools-voor-lesgevers>

<http://www.scoop.it/t/arteveldehogeschool-en-ondernemen>

<http://www.scoop.it/t/food-en-drinks-for-creative-brains>

<https://twitter.com/AccioArtevelde>

<http://nl-nl.facebook.com/accio.artevelde>

- ▶ Η ενσωμάτωση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης στους διάφορους τομείς σπουδών αποτελεί δύσκολο εγχείρημα. Ωστόσο, οι συναντήσεις με τους καθηγητές και τους φοιτητές συμβάλλουν στη διάδοση ορθών πρακτικών μεταξύ των τμημάτων.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Υποστήριξη «εκ των άνω προς τα κάτω»: η υποστήριξη της διοίκησης είναι καίριας σημασίας.
- ▶ Αναγνώριση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης από την κοινότητα ως κατάλληλης εκπαίδευσης.
- ▶ Παρότρυνση των διδασκόντων να διερευνήσουν και να εκτιμήσουν τη σημασία της επιχειρηματικής εκπαίδευσης.
- ▶ Το μοντέλο των 13 ικανοτήτων είχε σαφή και δομημένο χαρακτήρα, γεγονός που διευκόλυνε την κατανόηση και την εφαρμογή του.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Επιτυχής ενσωμάτωση της διάστασης της επιχειρηματικότητας στο πρόγραμμα σπουδών και στον τρόπο διδασκαλίας των καθηγητών, καθώς και προώθηση της υιοθέτησης μιας επιχειρηματικής και καινοτόμου προσέγγισης μεταξύ των εκπαιδευομένων με σκοπό την αύξηση των δυνατοτήτων απασχόλησής τους.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΒΕΛΓΙΟ

Καινοτομία και επιχειρηματικότητα

Το 2008 η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (ΠΓΔΜ) εισήγαγε το μάθημα υποχρεωτικής παρακολούθησης «Επιχειρήσεις και Επιχειρηματικότητα», διάρκειας δύο ωρών την εβδομάδα, το οποίο αφορά το τέταρτο έτος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Προκειμένου να ενισχύσει την ικανότητα των εκπαιδευτικών να διδάξουν το νέο αυτό μάθημα, το **Εθνικό κέντρο για την ανάπτυξη της καινοτομίας και της επιχειρηματικής μάθησης (NCDIEL)** διοργάνωνε κάθε χρόνο ένα διήμερο σεμινάριο κατάρτισης. Επιπλέον, το NCDIEL παρείχε πρόσθετο διδακτικό υλικό, ενώ ανέλαβε, από κοινού με το Γραφείο για την ανάπτυξη στον τομέα της εκπαίδευσης (BDE), τη διοργάνωση ενός διαγωνισμού για την εκπόνηση εθνικού επιχειρηματικού σχεδίου που απευθυνόταν στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ο διαγωνισμός τελεί υπό την αιγίδα του πρωθυπουργού.

Τα τελευταία χρόνια, η κυβέρνηση της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας (ΠΓΔΜ) υποστηρίζει ενεργά την ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος μεταξύ των νέων. Τον Νοέμβριο του 2011 η κυβέρνηση ανακοίνωσε τη δημιουργία ενός νέου μαθήματος με τίτλο «Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα» για τους μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ηλικίας 14, 15 και 16 ετών) με έναρξη τον Σεπτέμβριο του 2012. Για τις τάξεις της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (μαθητές ηλικίας 12 και 13 ετών), η διδασκαλία του εν λόγω μαθήματος αναμένεται να ξεκινήσει από τον Σεπτέμβριο του 2014. Η κυβέρνηση στηρίζει την κατάρτιση των δασκάλων στον νέο αυτό τομέα.

Τον Νοέμβριο του 2011 η κυβέρνηση δημιούργησε επίσης το **Εθνικό δίκτυο εκπαιδευτικών για την επιχειρηματικότητα**.

Είδος δραστηριότητας: Καινοτόμοι μέθοδοι διδασκαλίας στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (ΠΓΔΜ)

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.mon.gov.mk/>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Vesna Horvatovikj και Radmil Polenakovik

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: jvesnahorvatovik@bro.gov.mk (αρμόδιος φορέας), radmil.polenakovik@ncdiel.mk (υποστήριξη για τη δημιουργία προγραμμάτων, την κατάρτιση και την υλοποίηση)

Λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς ή εταιρεί: Γραφείο για την ανάπτυξη στον τομέα της εκπαίδευσης (BDE), Εθνικό κέντρο για την ανάπτυξη της καινοτομίας και της επιχειρηματικής μάθησης (NCDIEL)

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Σπουδαστές και διδάσκοντες

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση

- ▶ Το σχετικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα δημιουργήθηκε κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2012 και εγκρίθηκε επισήμως από το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών στα μέσα Μαρτίου 2012.
- ▶ Τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2012, το NCDIEL και το CEC (ένας άλλος φορέας κατάρτισης) πραγματοποίησαν ένα διήμερο σεμινάριο κατάρτισης για τα θέματα του νέου εκπαιδευτικού προγράμματος, με τη συμμετοχή 1 300 δασκάλων. Το εν λόγω σεμινάριο πραγματοποιήθηκε με τη χρηματοδότηση της κυβέρνησης.
- ▶ Κατά την περίοδο Μαΐου-Αυγούστου 2012, το NCDIEL προετοίμασε το διδακτικό υλικό και τα βιβλία του νέου μαθήματος. Στις 30 Αυγούστου 2012 το NCDIEL διοργάνωσε μια ημερίδα με τη συμμετοχή 300 δασκάλων, στο πλαίσιο της οποίας πραγματοποιήθηκε παρουσίαση του νέου υλικού.
- ▶ Το νέο μάθημα ξεκίνησε να διδάσκεται κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2012. Κάθε μάθημα διαρκεί μία ώρα και διδάσκεται στις τρεις προαναφερόμενες εκπαιδευτικές βαθμίδες μία φορά την εβδομάδα.
- ▶ Η ίδια διαδικασία (κατάρτιση εκπαιδευτικού προγράμματος, ενημέρωση δασκάλων και ανάπτυξη διδακτικού υλικού) θα ακολουθηθεί για την εισαγωγή του μαθήματος «Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα» στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση από τον Σεπτέμβριο του 2014.

Τα βασικά θέματα της κατάρτισης αφορούσαν τα εξής:

- ▶ Τι είναι η επιχειρηματική εκπαίδευση;
- ▶ Επαγγελματικός προσανατολισμός.
- ▶ Επιχειρηματικότητα: μύθοι και αλήθειες για την επιχειρηματικότητα· οι βασικές αρχές της επιχειρηματικότητας· η διαδικασία και τα στοιχεία της επιχειρηματικότητας· βασικές επιχειρηματικές δεξιότητες· μέθοδοι διδασκαλίας με επιχειρηματική προσέγγιση.
- ▶ Πώς μπορούμε να δημιουργήσουμε μια καινοτόμο κοινωνία;
- ▶ Πώς μπορούμε να καινοτομήσουμε; Επιδίωξη νέων ιδεών· μέθοδοι για την ανάπτυξη ιδεών· συστηματοποίηση των ιδεών και της διαδικασίας αξιολόγησής τους.

Πρόκειται για ένα παράδειγμα ορθής πρακτικής της προσέγγισης «εκ των άνω προς τα κάτω» όσον αφορά την υποστήριξη της επιχειρηματι-

κής εκπαίδευσης. Σύμφωνα με απόφαση της κυβέρνησης, κάθε χρόνο θα πραγματοποιούνται δράσεις επιχειρηματικής εκπαίδευσης με την ενεργό συμμετοχή μαθητών ηλικίας 12 έως 18 ετών, γεγονός που σημαίνει ότι, σε κάθε έτος, οι μαθητές θα μελετούν μια διαφορετική πτυχή της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας για συνολικά 36 ώρες (και 72 ώρες κατά το τελευταίο έτος).

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Οι βασικοί παράγοντες που συνέβαλαν στην επιτυχία της συγκεκριμένης δραστηριότητας ήταν οι εξής:

- ▶ Υποστήριξη από την κυβέρνηση της ΠΓΔΜ ως προς την εισαγωγή του νέου μαθήματος.
- ▶ Παροχή χρηματοδότησης από την κυβέρνηση με σκοπό την κατάρτιση των εκπαιδευτικών.
- ▶ Αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ του BDE και του NCDIEL.
- ▶ Εκτεταμένη εμπειρία του προσωπικού του NCDIEL όσον αφορά την επιχειρηματική μάθηση και τις μεθόδους διδασκαλίας και άμεση επαφή με τους διδάσκοντες.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Βασικό συμπέρασμα της συγκεκριμένης δραστηριότητας είναι ότι, με την προληπτική δράση της κυβέρνησης (ακολουθώντας μια προσέγγιση «εκ των άνω προς τα κάτω») και την εισαγωγή υποχρεωτικών μαθημάτων στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης, κάθε μαθητής έχει τη δυνατότητα να εξοικειωθεί με την επιχειρηματικότητα και τις συναφείς με αυτή δραστηριότητες.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΠΡΩΗΝ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Σχετική παρουσίαση της διήμερης κατάρτισης των εκπαιδευτικών διατίθεται στην ιστοσελίδα www.ncdiel.mk (στη γλώσσα της ΠΓΔΜ).

Το νέο πρόγραμμα σπουδών διατίθεται στην ιστοσελίδα του BDE (στη γλώσσα της ΠΓΔΜ).

Δίκτυο της Ουαλίας για την προώθηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης (WEEN — Welsh Enterprise Educators Network)

Το **Δίκτυο της Ουαλίας για την προώθηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης** (WEEN), το οποίο δραστηριοποιείται με τη στήριξη της ουαλικής κυβέρνησης, αποτελεί σημείο ενημέρωσης και καθοδήγησης για τους εκπαιδευτές που προωθούν την επιχειρηματική εκπαίδευση.

Στο εν λόγω πρόγραμμα συμμετέχουν επτά κολέγια και πανεπιστήμια του δικτύου. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει μια αναγνωρισμένη ενότητα κατάρτισης μεταπτυχιακού επιπέδου για την κατάρτιση των καθηγητών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης. Η εν λόγω ενότητα αναπτύχθηκε με σκοπό την κατάρτιση των καθηγητών που προέρχονται από κολέγια ΕΕΚ, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και κοινοτικά ιδρύματα εκπαίδευσης.

Η δραστηριότητα ενθαρρύνει την εξοικείωση των καθηγητών με τον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης ακολουθώντας μια δομημένη προσέγγιση

ώστε να γίνεται αντιληπτή η σημασία της επιχειρηματικότητας για την κοινωνία, την οικονομία και την εκπαίδευση, καθώς και με την παροχή πρακτικών γνώσεων όσον αφορά τις σχετικές μεθοδολογίες και παιδαγωγικές διαδικασίες στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης. Η ενότητα βασίζεται σε μια προσέγγιση που ενθαρρύνει τη δημιουργία κινήτρων. Πρόκειται για μια τακτική που προκαλεί το ενδιαφέρον του διδασκομένου, στο πλαίσιο της οποίας οι ίδιοι οι καθηγητές εντάσσουν τις αποκτηθείσες γνώσεις στο περιβάλλον εργασίας τους.

Το εν λόγω έργο απολαύει της στήριξης της οργάνωσης **Enterprise Educators UK**. Η EEUK δραστηριοποιείται στον τομέα της δικτύωσης, της στήριξης και της ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας, με τη συμβολή περισσότερων των 500 εκπαιδευτών και επαγγελματιών του κλάδου οι οποίοι προέρχονται από τουλάχιστον 90 ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του Ηνωμένου Βασιλείου. Η συμμετοχή της EEUK συνέβαλε στην απόκτηση εμπειρίας σε εθνικό κλίμακα κατά

Είδος δραστηριότητας: Δικτύωση και ανταλλαγή ορθών πρακτικών

Χώρα υλοποίησης: Ηνωμένο Βασίλειο — Ουαλία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: WEEN — Welsh Enterprise Educators Network σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Swansea Metropolitan-Trinity St David-Wales

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Andy Penaluna

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: Andy.penaluna@smu.ac.uk

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +44 1792481199

Λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς ή εταίροι: Ουαλική κυβέρνηση, οργάνωση Enterprise Educators UK

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Πανεπιστήμια / Κολέγια Επιμόρφωσης Καθηγητών / Κολέγια ΕΕΚ

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Διεπιστημονικός προσανατολισμός / πολλαπλά επίπεδα εκπαίδευσης

το στάδιο ανάπτυξης του προγράμματος, στην έναρξη συνεργασίας με το δίκτυο της ΕΕUK και στην ευρύτερη διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Η δραστηριότητα μπορεί να θεωρηθεί ως ορθή πρακτική λόγω της ανταπόκρισης των διδασκομένων και του επιπέδου κατανόησης της επιχειρηματικής νοοτροπίας.

Για την προώθηση ορθών πρακτικών στο μέλλον, κρίνεται σκόπιμο να ληφθούν υπόψη τα εξής:

- ▶ Παρότρυνση των εθνικών δικτύων με σκοπό την ανοιχτή ανταλλαγή απόψεων για τις ακολουθούμενες πρακτικές είτε αυτές έχουν θετικά είτε αρνητικά αποτελέσματα.
- ▶ Παρότρυνση των εθνικών δικτύων με σκοπό την ενημέρωση της κυβέρνησης και την προώθηση των συμφερόντων από τη βάση προς την κορυφή.
- ▶ Συμμετοχή της κυβέρνησης και αρχική χρηματοδότηση της έρευνας (π.χ. μελέτη σκοπιμότητας της ουσιαστικής κυβέρνησης).

Για την επίτευξη προόδου σε αυτό τον τομέα, η ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίσει ότι:

- ▶ Βελτιώνεται η κατανόηση της διαδικασίας ενθάρρυνσης της δημιουργικότητας και αναλύεται σε βάθος η επιχειρηματική νοοτροπία (εξαιρουμένων των νεοσύστατων επιχειρήσεων).
- ▶ Αναγνωρίζεται η συναίνεση που εξασφαλίζεται μέσω των δικτύων έμπειρων εκπαιδευτών.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Η επιχειρηματική εκπαίδευση χρειάζεται δυναμικούς διδάσκοντες: παροχή έμπνευσης στους νέους διδάσκοντες μέσω της επίσημης κατάρτισης: <http://sbaer.uca.edu/research/icsb/2012/Penaluna%20486.pdf>

Διάφορες μελέτες περιπτώσεων διατίθενται στον ακόλουθο σύνδεσμο: <http://www.enterprise.ac.uk/index.php/case-studies>

Σχετική παρουσίαση του Andy Penaluna διατίθεται στον ακόλουθο σύνδεσμο: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/files/education/dublin/andy_penaluna_en.pdf

Creativity-based assessment and neural understandings: A discussion and case study analysis (Αξιολόγηση με γνώμονα τη δημιουργικότητα και νευρολογικές προσεγγίσεις: διεξαγωγή συζήτησης και ανάλυση περιπτώσεων μελετών): <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?articleid=1891415>

Έργο ADEPTT www.adeptt.eu

YES CPD HUB http://ms.fs4b.wales.gov.uk/sub_sites/big_ideas_wales/content/projects/colleges_and_universities/entrepreneurship_hubs.aspx

- ▶ Εξασφαλίζεται η διατημηματική συνεργασία σε πανεπιστημιακό επίπεδο με σκοπό τη σύνδεση των διαφορετικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων και την υιοθέτηση και την προσαρμογή των τρόπων θεώρησης.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Η δραστηριότητα συνέβαλε στην ανάπτυξη δικτύων με σκοπό την ανταλλαγή πρακτικών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης.
- ▶ Συνέβαλε επίσης στην προετοιμασία των μελλοντικών εκπαιδευτικών ως προς την εφαρμογή της επιχειρηματικής εκπαίδευσης.
- ▶ Τέλος, συνέβαλε στην ανάληψη νέων πρωτοβουλιών στο Ηνωμένο Βασίλειο και την ΕΕ (μέσω του έργου ADEPTT και των θεματικών ομάδων εργασίας της ΕΕ).

Σχέδια για τη μελλοντική εξέλιξη της δραστηριότητας

Τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τη δημιουργία της πρώτης ενότητας της κατάρτισης καθηγητών «Enterprise Educators» (για την οποία χορηγούνται διδακτικές μονάδες) διαδίδονται σε ολόκληρο το Ηνωμένο Βασίλειο μέσω της Enterprise Educators UK, ενώ έχουν αποτελέσει αντικείμενο πολιτικής συζήτησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το 2013 το έργο μετουσιώθηκε στην πρωτοβουλία «YES CPD Hub», η οποία εφαρμόζεται πλέον σε ολόκληρη την περιοχή της Ουαλίας και χρηματοδοτείται από την ουσιαστική κυβέρνηση στο πλαίσιο της στρατηγικής της για την επιχειρηματικότητα των νέων.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΑΕΕ (ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ)

ΔΙΚΤΥΩΣΗ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Παραδείγματα πρακτικών στο πλαίσιο της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης

Συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη: βασικά διδάγματα που αντλούνται μέσα από παραδείγματα

Για την επίτευξη του στόχου της βιώσιμης εφαρμογής της επιχειρηματικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο της συνεχούς κατάρτισης των διδασκόντων, η Ευρώπη χρειάζεται:

Επιχειρηματικές σχολές που προωθούν το επιχειρηματικό πνεύμα στο πλαίσιο της διαδικασίας μάθησης και διδασκαλίας

- Σε μια επιχειρηματική σχολή, η **διοίκηση δίνει έμφαση στην επιχειρηματική εκπαίδευση και δεσμεύεται να** στηρίξει την παροχή της προς όλους τους διδασκομένους.
- Σε μια επιχειρηματική σχολή, η **εκπαιδευτική προσέγγιση που ακολουθείται στη διδασκαλία με γνώμονα το αύριο.**
- Το εκπαιδευτικό και λοιπό **προσωπικό ενστερνίζεται την αλλαγή.**
- Οι επιχειρηματικές σχολές διαθέτουν όραμα και σαφή άποψη για τον τρόπο με τον οποίο **η επιχειρηματική εκπαίδευση μπορεί να ενταχθεί στο ευρύτερο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και στα σχέδια ανάπτυξης.**
- **Η επιχειρηματική εκπαίδευση ενσωματώνεται συνολικά στο πρόγραμμα και στους διάφορους τομείς μάθησης·** δεν αντιμετωπίζεται ως ξεχωριστό μάθημα.
- Η σχολή **δεσμεύεται να καλλιεργήσει τις πολυδύναμες, δημιουργικές και επιχειρηματικές δεξιότητες·** τα παιδιά και οι νέοι δεν πρέπει να προσδεύουν μόνο στο σχολείο αλλά και στην ευρύτερη κοινωνία.
- **Οι μέθοδοι βάσει δραστηριοτήτων και με γνώμονα τον μαθητή** αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας διδασκαλίας και μάθησης.
- Στο πλαίσιο των εξετάσεων **προσδιορίζονται και αξιολογούνται τα μαθησιακά αποτελέσματα.**
- **Πραγματοποιείται τακτική αξιολόγηση** των δραστηριοτήτων και ειδικότερα του **αντικτύπου τους στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του κάθε διδασκομένου.**
- **Οι απόψεις των διδασκομένων συγκεντρώνονται σε τακτική βάση** —οι θετικές αντιδράσεις τους αποτελούν σημαντική κινητήρια δύναμη για την υλοποίηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης και διευκολύνουν την αποδοχή της.

Εκπαιδευτικοί επιχειρηματικότητας που ενθαρρύνουν την καλλιέργεια επιχειρηματικού πνεύματος

- Οι εκπαιδευτικοί επιχειρηματικότητας **επιβραβεύουν την ατομική πρωτοβουλία, την ανάληψη ευθύνης και την ανάληψη κινδύνων.**
- Οι εκπαιδευτικοί επιχειρηματικότητας είναι διατεθειμένοι να **αποδεχτούν την αποτυχία, καθώς θεωρούν ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της μαθησιακής διαδικασίας.**
- Ωστόσο, οι εκπαιδευτικοί επιχειρηματικότητας γνωρίζουν και με ποιον τρόπο να **διαχειρίζονται τους κινδύνους.** Η αποτυχία να μην μπορεί να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της επιχειρηματικής διαδικασίας, μπορεί όμως να είναι και σπατάλη χρόνου, δεξιοτήτων και ενέργειας. Οι εκπαιδευτικοί επιχειρηματικότητας γνωρίζουν πώς να **μετριάσουν τους κινδύνους.**
- **Οι εκπαιδευτικοί επιχειρηματικότητας** διαθέτουν δεξιότητες ομαδικής συνεργασίας.
- Οι εκπαιδευτικοί επιχειρηματικότητας αναγνωρίζουν τη σημασία της δικτύωσης. **Ανταλλάσσουν απόψεις και συναντιούνται με τους ομοτίμους τους** σε τακτική βάση.
- Οι εκπαιδευτικοί επιχειρηματικότητας **χρησιμοποιούν διάφορες δημιουργικές μεθόδους** ως καινοτόμα παιδαγωγικά εργαλεία.
- Παρέχουν **στα παιδιά τη δυνατότητα να αναλάβουν την ευθύνη για τη μαθησιακή διαδικασία που ακολουθούν,** επιτρέποντάς τους για παράδειγμα να δημιουργήσουν τα δικά τους μαθήματα.
- Στο πλαίσιο των μεθόδων αξιολόγησης, οι εκπαιδευτικοί επιχειρηματικότητας **δεν παρέχουν μόνο τη λύση αλλά και τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί** προς την επιθυμητή κατεύθυνση.
- Οι εκπαιδευτικοί επιχειρηματικότητας αξιοποιούν την τεχνολογία και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στο πλαίσιο των μαθημάτων για να ενισχύσουν τη μαθησιακή διαδικασία. **Διερευνούν νέες λύσεις, τεχνικές παραγωγής και εργαλεία πληροφορικής που λειτουργούν υποστηρικτικά ως προς τη μαθησιακή διαδικασία.**
- Επίσης, **χρησιμοποιούν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για τους σκοπούς της εκπαίδευσης μεταξύ ομοτίμων και της ανταλλαγής πληροφοριών.**

Προγράμματα κατάρτισης για τους εκπαιδευτικούς επιχειρηματικότητας τα οποία προωθούν τις επιχειρηματικές μεθόδους διδασκαλίας

- Τα προγράμματα κατάρτισης των εκπαιδευτικών επιχειρηματικότητας **αποσκοπούν στην ανάδειξη του επιχειρηματικού πνεύματος των ίδιων των καθηγητών.**
- Στο πλαίσιο της κατάρτισης, **η επιχειρηματικότητα δεν εκλαμβάνεται ως μεμονωμένη δεξιότητα αλλά ως έννοια που απαιτεί βασικές δεξιότητες** όπως η δημιουργικότητα, η εξοικείωση με την τεχνολογία και η ικανότητα διαχείρισης έργων.

- Στο πλαίσιο της κατάρτισης, αποδεικνύεται ότι σε **κάθε εκπαιδευτικό πρόγραμμα υπάρχουν σημεία αφετηρίας για την ενσωμάτωση της επιχειρηματικής διδασκαλίας** και πτυχές που συνδυάζονται αποτελεσματικά με την επιχειρηματική μάθηση.
- Στο πλαίσιο της κατάρτισης **εξετάζονται οι υφιστάμενες επιχειρηματικές δραστηριότητες των διδασκόντων** και αποδεικνύεται με ποιον τρόπο οι ήδη χρησιμοποιούμενες μέθοδοι προσαρμόζονται στην επιχειρηματική εκπαίδευση.
- Επίσης, **προσδιορίζονται και αξιολογούνται συγκεκριμένα μαθησιακά αποτελέσματα.**
- Τα μαθήματα κατάρτισης **εστιάζουν στην πρακτική προσέγγιση και περιλαμβάνουν μεθόδους ενεργού συμμετοχής** οι οποίες ενδείκνυνται για την ανάπτυξη του αισθήματος ευθύνης.
- Οι πάροχοι υπηρεσιών ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης **ενθαρρύνουν ενεργά την ευρεία αποδοχή και εφαρμογή των μαθημάτων** (παραδείγματος χάριν, μέσω της απευθείας επικοινωνίας με τις σχολές καθώς και σε επίπεδο διαδικτύου, σε ετήσιες συναντήσεις καθηγητών κ.λπ.).
- Τα μαθήματα επιχειρηματικής κατάρτισης **προωθούν τη βιωσιμότητα** ενθαρρύνοντας, μεταξύ άλλων, τους καθηγητές και τους διδασκόμενους να σχεδιάζουν προσεκτικά, να αναθεωρούν και να ανταλλάσσουν συνεχώς απόψεις σχετικά με τη διδασκαλία και τη μάθηση.

Συνεργασίες μεταξύ του εκπαιδευτικού τομέα, των επιχειρήσεων και του δημιουργικού κλάδου

- Οι σχολές και τα έργα επιχειρηματικής εκπαίδευσης επωφελούνται από **τη συμβολή των επιχειρηματικών εταιρών.** Οι επιχειρήσεις και οι επιχειρηματικές οργανώσεις προσφέρουν τεχνογνωσία στα έργα επιχειρηματικής εκπαίδευσης και μπορούν επίσης να συνεισφέρουν με τη συμμετοχή τους στα προγράμματα κατάρτισης των καθηγητών.
- Οι σχολές μπορούν να **αναπτύξουν συνεργασίες ώστε να αποκτήσουν από εξωτερικούς οργανισμούς την τεχνογνωσία** στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης **που δεν διαθέτουν εσωτερικά.**
- **Οι εργαζόμενοι στον δημιουργικό κλάδο,** όπως είναι οι καλλιτέχνες, οι σχεδιαστές, οι αρχιτέκτονες και οι επιστήμονες, **μπορούν να βοηθήσουν τις σχολές και τους εκπαιδευτικούς να απελευθερώσουν τη δημιουργικότητά τους και να ενισχύσουν τις προσδοκίες και τα επιτεύγματα** των παιδιών και των νέων. Βάσει προηγούμενων εμπειριών, προκύπτει ότι οι μακροχρόνιες συνεργασίες που αναπτύσσονται μεταξύ των δημιουργικών επαγγελματιών και των σχολών έχουν θετικό αντίκτυπο.
- Οι επιχειρηματικοί φορείς και εκπαιδευτές **συμμετέχουν στην εκπαίδευση μεταξύ ομοτίμων και την ανταλλαγή πρακτικών** σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Λύκειο Matija Antun Reljković, πόλη Slavonski Brod

Το Λύκειο Matija Antun Reljković στοχεύει στην ανάπτυξη των επιχειρηματικών δεξιοτήτων των μαθητών, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας ευελιξίας, δημιουργικότητας και ανάληψης κινδύνου. Για τον σκοπό αυτό, επιδιώκεται η πρόσβαση των μαθητών στην ποιοτική και σταθερή δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και η παροχή ευκαιριών συμμετοχής σε προγράμματα διαβίου μάθησης και συνεχούς επιμόρφωσης. Ένας ακόμη στόχος είναι να εξασφαλιστούν οι κατάλληλες συνθήκες μάθησης και διδασκαλίας με βάση τόσο τις ανάγκες των μαθητών όσο και της τοπικής οικονομίας.

Βασικός παράγοντας για την ανάπτυξη αυτών των σχολών ήταν ο εκσυγχρονισμός και η διαφοροποίηση των εγκαταστάσεών του, με αποτέλεσμα να διαθέτει σήμερα:

- ▶ έναν δενδρόκηπο, έναν αμπελώνα και έναν χώρο οινολογικών εφαρμογών,
- ▶ ένα εργαστήριο για την καλλιέργεια λαχανικών,
- ▶ ένα εργαστήριο δασοκομίας,
- ▶ ένα κτηνιατρικό εργαστήριο, και
- ▶ ένα χημικό εργαστήριο.

Τα εν λόγω εργαστήρια και κήποι λειτουργούν ως χώροι διδασκαλίας, όπου οι μαθητές εξασκούνται μεταξύ άλλων στον μικροπολλαπλασιασμό (κλωνοποίηση των φυτών), στην καλλιέργεια φρούτων και στη δασοκομική. Επιπλέον, το σχολείο εγκαινίασε πρόσφατα ένα κέντρο βιοτεχνολογικής ανάπτυξης το οποίο αναμένεται να αποτελέσει ένα αξιόλογο εκπαιδευτικό περιβάλλον για τους μαθητές και, επιπλέον, να τονώσει την ευρύτερη οικονομία της Slavonski Brod.

Είδος δραστηριότητας: Σχολές επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: Κροατία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Λύκειο Matija Antun Reljković, πόλη Slavonski Brod

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα:

<http://ss-marejkovica-sb.skole.hr/>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Vlado Prskalo

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: dvvi@yahoo.com

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Ίδρυμα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αποτελούμενο από την Τεχνική Γεωργική Σχολή, την Κτηνιατρική Σχολή και τη Σχολή Χημείας

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Όλοι οι συμμετέχοντες στη διαδικασία διδασκαλίας πρέπει να είναι ανοιχτοί στην αλλαγή και να αντιμετωπίζουν θετικά τις νέες μεθόδους διδασκαλίας. Αντί της συμβατικής μορφής διδασκαλίας στην τάξη, το σχολείο επέλεξε τις ομαδικές και ερευνητικές εργασίες, την εκπόνηση έργων, καθώς και την πρακτική εκπαίδευση και τα εργαστήρια.
- ▶ Το Λύκειο Matija Antun Reljkovic είχε ανάγκη την υποστήριξη των διεθνών εταιρών. Εν προκειμένω, έλαβε εκτεταμένη στήριξη από την ΕΕ. Η χορηγηθείσα χρηματοδότηση συνέβαλε στην κατασκευή μεγάλου αριθμού τεχνικών κέντρων, όπως ενός δενδρόκηπου, ενός αμπελώνα και ενός χώρου οινολογικών εφαρμογών, ενός εργαστηρίου δασοκομίας, ενός κτηνιατρικού εργαστηρίου, ενός εργαστηρίου μικροπολλαπλασιασμού και ενός εργαστηρίου αροτραίων καλλιεργειών.
- ▶ Η ανάπτυξη σχέσεων με τους τοπικούς φορείς είναι επίσης καίριας σημασίας. Το Λύκειο συνεργάζεται με το γραφείο απασχόλησης της επαρχίας Brod Posavina, τα επαγγελματικά επιμελητήρια, τις γεωπονικές σχολές και τα ιδρύματα έρευνας και ανάπτυξης.
- ▶ Το σχολείο έπρεπε επίσης να ανταποκριθεί στη ζήτηση και την προσφορά της τοπικής αγοράς. Κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες για να καλλιεργήσει μια νοοτροπία σύμφωνα με την οποία οι μαθητές νιώθουν υπερήφανοι να εργάζονται στην ύπαιθρο, επιδιώκοντας την εξοικείωσή τους με τον βιώσιμο τρόπο ζωής και τη βασική επαγγελματική δραστηριότητα της περιοχής, τη γεωργία.
- ▶ Είναι σημαντικό ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται να είναι ο πλέον σύγχρονος, καθώς και να γίνεται χρήση των νέων τεχνολογιών, όποτε είναι εφικτό.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Η δραστηριότητα του Λυκείου έχει αποφέρει πολλούς καρπούς, ενώ η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της πραγματοποιείται με καινοτόμους τρόπους.

- ▶ Σημασία δεν έχει μόνο ο αριθμός των αποφοίτων αλλά και η ποιότητα της παραγωγής. Οι μαθητές καλλιεργούν προϊόντα, όπως ντομάτες ή λεβάντα, τα οποία πωλούν στη συνέχεια στην τοπική κοινότητα. Δεδομένου ότι η επαρχία Slavonски Brod φημίζεται για τη γεωργική παραγωγή της, η εν λόγω δράση θεωρείται εξαιρετικά σημαντική.
- ▶ Στο πλαίσιο των εργασιών τους, οι μαθητές αποκτούν δεξιότητες σε διάφορους τομείς (π.χ. λήψη και ανάλυση δειγμάτων αίματος).
- ▶ Ορισμένοι μαθητές συνεχίζουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ ακόμη πιο σημαντικό είναι το γεγονός ότι αποκτούν τις επιχειρηματικές δεξιότητες και το επιχειρηματικό πνεύμα που επιδιώκει το σχολείο.
- ▶ Χάρη στο Περιφερειακό Κέντρο Βιοτεχνολογικής Έρευνας και Ανάπτυξης, το σχολείο είχε τη δυνατότητα να στηρίξει επιχειρηματίες του γεωργικού τομέα σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, με τη χρήση των πλέον σύγχρονων τεχνολογιών και τη βελτίωση της αποδοτικότητας από πλευράς κόστους.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΣΧΟΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΡΟΑΤΙΑ

To Manchester Academy

Το **Manchester Academy** είναι ένα σχολείο για παιδιά ηλικίας 11-18 ετών που δημιουργήθηκε από τον οργανισμό United Learning με σκοπό να βοηθήσει τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς να «αναδείξουν τον καλύτερό τους εαυτό». Με έδρα την καρδιά του Moss Side, μία από τις πιο επικίνδυνες περιοχές του Μάντσεστερ λόγω της ύπαρξης συμμοριών και του λαθρεμπορίου όπλων και ναρκωτικών, το σχολείο απευθύνεται σε ένα πολύ διαφοροποιημένο κοινό, ενώ πολλοί από τους μαθητές είναι πρόσφυγες ή αιτούντες άσυλο. Το Manchester Academy είναι μια εξειδικευμένη σχολή επιχειρηματικότητας που αποσκοπεί στη μετάδοση επιχειρηματικών δεξιοτήτων στους μαθητές μέσω διαφόρων επίσημων και ανεπίσημων μαθησιακών περιβαλλόντων. Στηρίζεται στην προσέγγιση ότι η απόκτηση ακαδημαϊκών προσόντων δεν αρκεί· οι μαθητές πρέπει επίσης να έχουν ρεαλιστικές προσδοκίες και να αποκτήσουν τα κατάλληλα εφόδια ώστε να γίνουν επιτυχημένοι και παραγωγικοί πολίτες.

Οι ομάδες διαμόρφωσης του σχολικού προγράμματος μεριμνούν για την ενσωμάτωση της συμμετοχής των εργοδοτών και της επιχειρηματικής διάστασης

στο σύνολο του προγράμματος. Η συμμετοχή των εργοδοτών χρησιμοποιείται ως βασική μέθοδος για την επίτευξη των στόχων επίδοσης, ενώ σε όλα τα μαθήματα πραγματοποιούνται εργασίες επιχειρηματικής εκπαίδευσης, στις οποίες συμμετέχουν και οι δάσκαλοι, στο πλαίσιο του σχολικού προγράμματος. Επιπλέον, εφαρμόζεται ένα εξατομικευμένο και ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανάπτυξης σταδιοδρομίας για όλα τα έτη, στο πλαίσιο του οποίου οι μαθητές δημιουργούν έναν «φάκελο» με την εργασιακή τους εμπειρία ήδη από την ηλικία των δώδεκα ετών και έως την ηλικία των 16 ετών. Η πρόοδος τους παρακολουθείται και αξιολογείται συνεχώς.

Επίσης, το σχολείο προσφέρει στους μαθητές μια σειρά από επιχειρηματικές δραστηριότητες, όπως:

- ▶ Διοργάνωση έξι ετήσιων συναντήσεων από τους δασκάλους οι οποίες σχετίζονται με τη σταδιοδρομία και στο πλαίσιο των οποίων εξετάζεται μεταξύ άλλων ο τρόπος με τον οποίον τα μαθήματα που παρακολουθούν οι μαθητές θα τους βοηθήσουν να βρουν μια θέση εργασίας.

Είδος δραστηριότητας: Σχολές επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: Ηνωμένο Βασίλειο

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: To Manchester Academy

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.manchester-academy.org/>

Υπεύθυνη επικοινωνίας: Jane Delfino

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: jane.delfino@manchester-academy.org

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +44 1612324159

Λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς ή εταίροι: Οργανισμός United Learning

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Μαθητές ηλικίας 11-18 ετών

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

- ▶ Διοργάνωση «Εβδομάδων ενημέρωσης» με σκοπό την εξοικείωση των μαθητών με διάφορους κλάδους και με τα σχετικά επαγγέλματα. Το σχολείο πραγματοποιεί επίσης εξετάσεις και διαγωνισμούς προς αυτή την κατεύθυνση.
- ▶ Δημιουργία μιας «Κλίμακας δεξιοτήτων» η οποία περιλαμβάνει τα προσόντα που απαιτούνται για ορισμένα επαγγέλματα, καθώς και τους αντιπροσωπευτικούς μισθούς.
- ▶ Ανάπτυξη συνεργασίας με πληθώρα τοπικών επιχειρηματικών εταιρών. Στο πλαίσιο της συνεργασίας με τη Whitworth Art Gallery, για παράδειγμα, οι μαθητές ανέλαβαν από κοινού με καλλιτέχνες και επιχειρηματίες τον σχεδιασμό και την παραγωγή θηκών για φορητούς υπολογιστές και κινητά τηλέφωνα οι οποίες πωλούνται σήμερα σε διάφορες γκαλερί του Μάντσεστερ. Ένα ποσοστό των κερδών από την πώληση των εν λόγω προϊόντων διατίθεται στην οργάνωση AfriUKa.
- ▶ Μεταξύ των μελλοντικών σχεδίων του σχολείου είναι η ανάπτυξη ενός προγράμματος επιβράβευσης για τους μαθητές, στο πλαίσιο του οποίου θα περιλαμβάνονται μαθήματα για την πραγματοποίηση πρακτικών ασκήσεων, τον εθελοντισμό και την ίδρυση πολύ μικρών εταιρειών (microventures). Αρμόδιοι, εν μέρει, για τη διδασκαλία των εν λόγω μαθημάτων θα είναι οι εκπαιδευτικοί, στους οποίους θα παρέχονται περαιτέρω ευκαιρίες ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης. Αναμένεται ότι οι εν λόγω δράσεις θα τύχουν μελλοντικής υποστήριξης και αναγνώρισης από τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Το σχολείο επισημαίνει ορισμένες πτυχές που συμβάλλουν καθοριστικά στην επιτυχία του ως επιχειρηματικής σχολής:

- ▶ Όλοι, είτε πρόκειται για τον διευθυντή, τους μαθητές, τους δασκάλους, είτε ακόμα και για το προσωπικό τροφοδοσίας, στηρίζουν την έννοια του «σχολείου επιχειρηματικής εκπαίδευσης». Η εν λόγω έννοια ενσωματώνεται στη δράση του σχολείου με ποικίλους τρόπους, μεταξύ άλλων ρωτώντας τους υποψήφιους δασκάλους ποιοι είναι κατά την άποψή τους οι τρόποι με τους οποίους μπορούν να συμβάλλουν στη δράση του σχολείου επιχειρηματικής εκπαίδευσης και διοργανώνοντας εβδομαδιαίες συναντήσεις με τους νέους δασκάλους.
- ▶ Η επιχειρηματική εκπαίδευση ενσωματώνεται συνολικά στο πρόγραμμα και στους διάφορες τομείς μάθησης: δεν αντιμετωπίζεται ως ξεχωριστό μάθημα. Για παράδειγμα, η συνεργασία με τη Whitworth Art Gallery αφορά πλέον και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα στους τομείς της τέχνης και της κλωστοϋφαντουργίας, γεγονός που διασφαλίζει τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη του προσωπικού.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Σχετική παρουσίαση της Jane Delfino διατίθεται στον ακόλουθο σύνδεσμο: http://prezi.com/-zsfnd6_babr/the-entrepreneurial-school/

Ο ιστότοπος της UL είναι ο εξής: <http://unitedlearning.org.uk/>.

- ▶ Το σχολείο είναι μέλος ενός ευρύτερου οργανισμού, της United Learning (UL). Η UL προωθεί την επιχειρηματική εκπαίδευση σε όλα τα σχολεία που αποτελούν μέρος του δικτύου της, τοποθετώντας έναν επιχειρηματικό συντονιστή σε κάθε σχολείο. Επιπλέον, προβλέπεται η κατάρτιση των εκπαιδευτικών, η ανταλλαγή ορθών πρακτικών και η από κοινού ανάπτυξη νέων προγραμμάτων.
- ▶ Συγκεκριμένες δραστηριότητες προσαρμόζονται στις ανάγκες των μαθητών και στους τομείς σπουδών, με σκοπό την ανάπτυξη πολλαπλών δεξιοτήτων.
- ▶ Η ανάπτυξη εποικοδομητικών συνεργασιών με διάφορες τοπικές επιχειρήσεις είναι ουσιαστικής σημασίας. Το Manchester Academy συνεργάζεται με πληθώρα επιχειρηματικών εταιρών όπως η Mercedes Benz, το Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ και η ποδοσφαιρική ομάδα Μάντσεστερ Σίτι. Για παράδειγμα, το Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ παρέχει καθοδήγηση σε φοιτητές για την επιτυχία των σπουδών τους, και προσφέρει ευκαιρίες απασχόλησης μέσω εξειδικευμένων προγραμμάτων όπως είναι το Human Resources Mentoring Programme.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ *Επίτευξη των στόχων επίδοσης.* Από τότε που εντάχθηκε στο δίκτυο της UL, και συμπεριέλαβε στο σχολικό του πρόγραμμα τις επιχειρηματικές δεξιότητες, το Manchester Academy σημείωσε αξιοσημείωτη πρόοδο όσον αφορά τους στόχους επίδοσης. Ενώ κάποτε παρουσίαζε «προβληματικές επιδόσεις», το σχολείο πλέον λαμβάνει «ικανοποιητική» αξιολόγηση από το γραφείο σχολικής επιθεώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου, το OFSTED, ενώ ορισμένες φορές η πρόοδος των μαθητών χαρακτηρίζεται έως και «εξαιρετική». Το 94 % των μαθητών που φοιτούν στο σχολείο πλέον λαμβάνουν υψηλούς βαθμούς (5 A*) στις εξετάσεις GCSE, σε σύγκριση με το 12 % που ίσχυε πριν ενταχθεί το σχολείο στο εν λόγω δίκτυο. Επισημαίνεται ότι οι μαθητές είναι διαφόρων εθνικοτήτων (στο σχολείο ομιλούνται περισσότερες από 70 γλώσσες), ενώ πολλοί εξ αυτών προέρχονται από νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος (το 64 % των μαθητών δικαιούται δωρεάν σχολικά γεύματα).

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΣΧΟΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Πρόγραμμα «Ναι στις δεξιότητες, όχι στα στερεότυπα»

Το πρόγραμμα «Ναι στις δεξιότητες, όχι στα στερεότυπα» είναι ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης που αποσκοπεί στη διεύρυνση και τη βελτίωση της ποιότητας των εκπαιδευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από τα ιδρύματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (EEK) της περιφέρειας Μικολόβ στην Πολωνία.

Το πρόγραμμα αποτελείται από τις εξής τέσσερις ενότητες:

- ▶ Παροχή πρόσθετων μαθημάτων για την απόκτηση βασικών επαγγελματικών δεξιοτήτων, όπως:
 - ▶ γλωσσική κατάρτιση (αγγλική και γερμανική γλώσσα),
 - ▶ μαθηματικά, φυσική, μηχανολογία,
 - ▶ επιχειρηματική εκπαίδευση.
- ▶ Πρόγραμμα ψυχολογικής και παιδαγωγικής στήριξης για το εκπαιδευτικό προσωπικό.
- ▶ Πρόγραμμα παροχής επαγγελματικών συμβουλών το οποίο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:
 - ▶ τις τάσεις της διεθνούς, περιφερειακής και τοπικής αγοράς εργασίας,
 - ▶ ατομικές συναντήσεις με επαγγελματικό σύμβουλο.
- ▶ Πρόγραμμα μαθημάτων και μαθητείας
 - ▶ Σχεδιασμός με τη βοήθεια υπολογιστή, διαχείριση ταμειακών μηχανών, απόκτηση διπλώματος οδήγησης κ.λπ.

Είδος δραστηριότητας: Προγράμματα συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης για την προετοιμασία εν ενεργεία

εκπαιδευτικών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: Πολωνία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Zespół szkół technicznych w mikotowie

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.zst.edu.pl/pl>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Monika Gutowska

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: monikagutowska@gmail.com

Λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς ή εταίροι: Άλλα δύο σχολεία της περιφέρειας Μικολόβ

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευτικοί και μαθητές

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Ιδρύματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης EEK

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Η εκπαιδευτική και επαγγελματική επάρκεια στηρίζεται στην αποτελεσματική ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων. Το πρόγραμμα εστιάζει σε αυτές ακριβώς τις βασικές δεξιότητες, οι οποίες συμβάλλουν καθοριστικά στην επίτευξη των στόχων των διδασκομένων για:

- ▶ Αποτελεσματική επικοινωνία τόσο στις μητρικές όσο και στις ξένες γλώσσες
- ▶ Απόκτηση δεξιοτήτων στον τομέα των μαθηματικών, της επιστήμης και της πληροφορικής
- ▶ Ανάπτυξη της δεξιότητας μάθησης
- ▶ Απόκτηση κοινωνικής μόρφωσης και συμπεριφοράς ενεργού πολίτη
- ▶ Ενίσχυση της δυνατότητας λήψης πρωτοβουλιών και του επιχειρηματικού πνεύματος
- ▶ Ευαισθητοποίηση σε σχέση με άλλους πολιτισμούς και ικανότητα των διδασκομένων να προβάλλουν την κουλτούρα τους.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ *Αύξηση των στόχων επίδοσης.* Βασικός στόχος είναι να αυξηθούν οι επιδόσεις του 60 % τουλάχιστον των σπουδαστών ΕΕΚ, με παράλληλη αύξηση των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών ευκαιριών που τους παρέχονται μέσω της βελτίωσης των βασικών ικανοτήτων τους.
- ▶ *Ισότητα ευκαιριών.* Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην εξισορρόπηση των εκπαιδευτικών διαφορών μεταξύ των σπουδαστών, μέσω της βελτίωσης της αυτοεκτίμησης και της παροχής εκπαιδευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης στα άτομα που αντιμετωπίζουν εκπαιδευτικές ή άλλου τύπου δυσκολίες.
- ▶ *Ατενίζοντας το μέλλον: αγορά εργασίας.* Το πρόγραμμα ενθαρρύνει τους σπουδαστές να σχεδιάσουν συνειδητά τη σταδιοδρομία τους, με γνώμονα τις ανάγκες της τοπικής αγοράς, ενώ διασφαλίζεται η παροχή των κατάλληλων επαγγελματικών προσόντων, μαθημάτων και συστημάτων μαθητείας.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΣΚΑΛΩΝ

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

ΠΟΛΩΝΙΑ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι και υλικό:

Σχετική παρουσίαση του προγράμματος «Ναι στις δεξιότητες, όχι στα στερεότυπα» διατίθεται στον εξής σύνδεσμο (στην πολωνική γλώσσα): <http://zst.edu.pl/pdf/ktsn/KTSNII.pdf>

YVI: Εικονικό περιβάλλον εκμάθησης για την επιχειρηματική εκπαίδευση

Η **επιχειρηματική εκπαίδευση** αποτελεί μέρος των στρατηγικών και των κύκλων μαθημάτων όλων των προγραμμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτικών της Φινλανδίας. Το YVI είναι ένα έργο διεπιστημονικής έρευνας και ανάπτυξης που εφαρμόζεται σε εθνικό επίπεδο. Πρόκειται για ένα εικονικό περιβάλλον εκμάθησης το οποίο περιλαμβάνει:

- ▶ ποικίλα παραδείγματα διδακτικού υλικού και μεθόδων για την επιχειρηματική εκπαίδευση·
- ▶ ευκαιρίες δικτύωσης μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης·
- ▶ ένα λεξικό επιχειρηματικής εκπαίδευσης·

▶ πληροφορίες σχετικά με την έρευνα που πραγματοποιείται στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης·

▶ διαγωνισμούς·

Οι στόχοι είναι οι εξής:

▶ Ενσωμάτωση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης σε όλες τις στρατηγικές και τα εκπαιδευτικά προγράμματα·

▶ Ανάπτυξη και αξιολόγηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης και των επιχειρηματικών παιδαγωγικών μεθόδων στο πλαίσιο της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών·

Είδος δραστηριότητας: Προγράμματα προετοιμασίας των εκπαιδευτών παιδαγωγών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: Φινλανδία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Πανεπιστήμιο Turku / Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Lappeenranta

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.yvi.fi>

Υπεύθυνοι επικοινωνίας: Jaana Seikkula-Leino (υπεύθυνη έργου, καθηγήτρια), Heikki Hannula (συντονιστής του φινλανδικού προγράμματος εκπαίδευσης επαγγελματιών εκπαιδευτικών και παιδαγωγικής ανάπτυξης και αξιολόγησης)

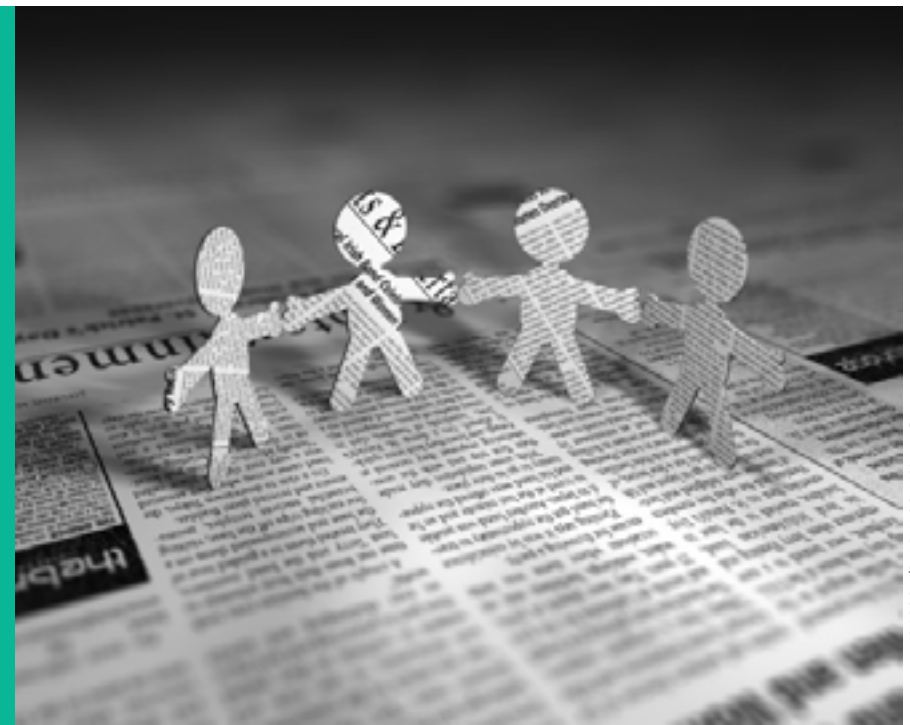
Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: jaana.seikkula-leino@utu.fi

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +358 505305902/ Τηλέφωνο του Heikki Hannula: +358 408307427

Λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς ή εταιρείοι: επτά σχολές κατάρτισης εκπαιδευτικών, τρία τμήματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών, δύο άλλα πανεπιστήμια, έξι πανεπιστήμια εφαρμοσμένων επιστημών, τέσσερα τμήματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών, δέκα άλλοι εταιρείοι, μεταξύ αυτών διάφορες οργανώσεις και το Υπουργείο Απασχόλησης και Οικονομίας

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Πολλαπλά εκπαιδευτικά επίπεδα

- ▶ Ενίσχυση της συνεργασίας σε επίπεδο δικτύου και της περιφερειακής ανάπτυξης των φορέων διαμόρφωσης της επιχειρηματικής εκπαίδευσης.
- ▶ Δημιουργία ενός δυναμικού μοντέλου για τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Η θεσμική υποστήριξη είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη της συγκεκριμένης πρωτοβουλίας.
- ▶ Η ανάπτυξη ειδικού εκπαιδευτικού υλικού με πρακτική εφαρμογή θα συμβάλει στην υλοποίηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Ενσωμάτωση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης σε όλες τις στρατηγικές και τα εκπαιδευτικά προγράμματα. Η επιχειρηματική εκπαίδευση αποτελεί μέρος όλων των προγραμμάτων εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών και όλοι οι νέοι εκπαιδευτικοί διαθέτουν τις κατάλληλες δεξιότητες για τη διδασκαλία της επιχειρηματικής εκπαίδευσης.
- ▶ Ανάπτυξη των δεξιοτήτων διδασκαλίας των εκπαιδευτικών.
- ▶ Δημιουργία ενός μοναδικού περιβάλλοντος εκμάθησης και για τους εκπαιδευτικούς.
- ▶ Συγκέντρωση όλου του διδακτικού υλικού σε ένα σημείο.
- ▶ Ανάπτυξη της δικτύωσης.
- ▶ Ενίσχυση της διεθνούς διεπιστημονικής έρευνας.
- ▶ Δυνατότητα αξιοποίησης της εικονικής πλατφόρμας από τους εκπαιδευτές εκπαιδευτικών.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΕΙΚΟΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

ΥΛΙΚΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Ο ιστότοπος του έργου είναι ο εξής: <http://www.yvi.fi/>

Σχετική παρουσίαση της Jaana Seikkula-Leino διατίθεται στον ακόλουθο σύνδεσμο: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/files/education/dublin/jaana_seikkula-leino_en.pdf

Για πληροφορίες σχετικά με την έρευνα και τις εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται από το τεχνολογικό πανεπιστήμιο Lappeenranta στον τομέα της επιχειρηματικής ανάπτυξης: <http://developmentcentre.lut.fi/hankesivusto.asp?hid=7&alasisivu=33>

Ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος των εκπαιδευτικών και των μαθητών

Το IFEX υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομικών του κρατιδίου της Βάδης-Βυρτεμβέργης. Η εν λόγω μονάδα αναλαμβάνει διάφορες δραστηριότητες με σκοπό την καλλιέργεια του επιχειρηματικού πνεύματος στα σχολεία, και συγκεκριμένα μέσω:

- ▶ της ευαισθητοποίησης των μαθητών στον επιχειρηματικό τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς,
- ▶ της ενίσχυσης της έννοιας της αυτοαπασχόλησης/επιχειρηματικότητας ως επαγγελματικής δυνατότητας,
- ▶ της βελτίωσης της κατανόησης των οικονομικών διαδικασιών, και
- ▶ της βελτίωσης των κοινωνικών και μη τεχνικών επιχειρηματικών δεξιοτήτων τους (soft skills).

Το IFEX, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, σχεδιάζει διάφορα προγράμματα που απευθύνονται σε σχολεία, εκπαιδευτικούς και μαθητές. Ένα από αυτά είναι το πρόγραμμα κατάρτισης των εκπαιδευτικών, το οποίο διοργανώνεται από το Υπουργείο Παιδείας σε συνεργασία με το κέντρο δεξιοτήτων της εταιρείας Würth. Το πρόγραμμα κατάρτισης υλοποιείται είτε μέσω θεωρητικών μαθημάτων είτε μέσω επιμορφωτικών σχολικών έργων (ίδρυση μικροεταιρειών/σχολικών εταιρειών, διεξαγωγή διαγωνισμών κ.λπ.), ενώ παράλληλα ενθαρρύνεται η ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών και εταιρειών.

Το πρόγραμμα ξεκινά με μια εναρκτήρια συνάντηση και μια περίοδο αυτοεκπαίδευσης (διάρκειας περίπου 6-7 εβδομάδων) η οποία πραγματοποιείται διαδικτυακά μέσω του «European Business Competence Licence». Στη συνέχεια, πραγματοποιείται ένα μονοήμερο σεμινάριο που αφορά το παιχνίδι προσομοί-

Είδος δραστηριότητας: Προγράμματα συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης για την προετοιμασία εν ενεργεία εκπαιδευτικών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: Γερμανία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Πρωτοβουλία για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις και τη μεταβίβαση επιχειρήσεων (IFEX) του Υπουργείου Οικονομικών της Βάδης-Βυρτεμβέργης (Land Baden-Württemberg)

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.gruendung-bw.de>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Petra Weininger

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: petra.weininger@mfw.bwl.de

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +49 7111232765

Λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς ή εταίροι: Υπουργείο Παιδείας, Νεολαίας και Αθλημάτων της Βάδης-Βυρτεμβέργης, Επαγγελματικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο, Εμπορικά Επιμελητήρια

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευτικοί

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Εκπαιδευτικοί σχολείων γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

ωσης «easy business». Ακολουθεί το σημαντικότερο μέρος του προγράμματος: η πρακτική άσκηση μίας εβδομάδας σε μια εταιρεία. Την τελευταία ημέρα της πρακτικής τους άσκησης, οι εκπαιδευτικοί προετοιμάζουν ένα έργο οικονομικού περιεχομένου το οποίο θα επεξεργαστούν από κοινού με τους μαθητές τους στη διάρκεια του επόμενου εξαμήνου. Το επόμενο έτος, οι δάσκαλοι ανταλλάσσουν τις εμπειρίες τους για το έργο στο πλαίσιο μιας ημερίδας. Στη συνέχεια, δημοσιεύεται σχετική έκθεση στο διαδίκτυο.

Ένα ακόμη πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο εφαρμόζεται σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών και τα Επιμελητήρια, ονομάζεται «Εκπαιδευτική συνεργασία μεταξύ σχολείων και επιχειρήσεων». Για την υλοποίηση της εν λόγω συνεργασίας συνάπτεται συμφωνία μεταξύ του σχολείου και της επιχείρησης με σκοπό την επίτευξη μιας αμοιβαία επωφελούς κατάστασης. Μια περιφερειακή ομάδα συντονισμού που έχει συγκροτηθεί ειδικά για τον σκοπό αυτό αναλαμβάνει τη δικτύωση των σχολείων με τις επιχειρήσεις.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Η οικονομική εκπαίδευση αποτελεί ήδη μέρος του εθνικού σχολικού προγράμματος του κρατιδίου της Βάδης-Βυρτεμβέργης. Σε αυτό το πλαίσιο, ενθαρρύνεται η υλοποίηση προγραμμάτων που ενισχύουν τις οικονομικές γνώσεις.
- ▶ Εξασφαλίζεται η συμμετοχή πληθώρας φορέων και άλλων παραγόντων. Το IFEX υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομικών και συνεργάζεται στενά με το Υπουργείο Παιδείας, Νεολαίας και Αθλημάτων καθώς και με εκπαιδευτικούς, επιχειρηματικές οργανώσεις, επιχειρηματίες, ιδιοκτήτες εταιρειών, άτομα που αναλαμβάνουν ιδιωτικές πρωτοβουλίες, οργανώσεις υλοποίησης έργων και φορείς εθνικών έργων όπως το JUNIOR και το business@school.

- ▶ Ο χρόνος που αφιερώνεται σε μια επιχείρηση είναι καθοριστικής σημασίας. Η μία εβδομάδα κατά την οποία οι εκπαιδευτικοί βρίσκονται σε μια επιχείρηση, στο πλαίσιο της κατάρτισής τους, συμβάλλει καθοριστικά στις μελλοντικές εμπορικές σχέσεις που θα αναπτύξουν όταν επιστρέψουν στα σχολεία τους.
- ▶ Η παρακολούθηση των ενεργειών είναι καίριας σημασίας. Η σχετική ημερίδα και η διαδικτυακή δημοσίευση των εκθέσεων και των βέλτιστων πρακτικών διευκολύνει την ανταλλαγή εμπειριών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Κάθε χρόνο, συμμετέχουν στο πρόγραμμα κατάρτισης 50 περίπου εκπαιδευτικοί, στο πλαίσιο του οποίου ενθαρρύνεται η επικοινωνία μεταξύ σχολείων και επιχειρήσεων και διευκολύνεται η ανάπτυξη συνεργασιών.
- ▶ Από το 2008, 1 700 σχολεία της Βάδης-Βυρτεμβέργης έχουν αναπτύξει συνεργασίες με 3 500 επιχειρήσεις, το οποίο αντιστοιχεί στο 95 % περίπου όλων των σχολείων γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της εν λόγω περιοχής.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΣΚΑΛΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Αναγνώριση και ανάπτυξη επιχειρηματικών πρακτικών κατά την κατάρτιση των εκπαιδευτικών (έργο ADEPTT)

Το ADEPTT είναι ένα πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από το Leonardo Da Vinci και στο οποίο συμμετέχουν 13 ιδρύματα από οκτώ κράτη μέλη της ΕΕ. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα κατάρτισης που παρέχει πιο στοχευμένες ευκαιρίες κατάρτισης με έμφαση στην πρακτική εφαρμογή και με σκοπό τη στήριξη και τη βελτίωση της πρακτικής της επιχειρηματικής εκπαίδευσης. Η κατάρτιση διαρκεί δύο ημέρες ενώ προβλέπεται η δυνατότητα παράτασής της. Εστιάζει στην επιχειρηματική εκπαίδευση και ειδικότερα στα πρακτικά μέσα για την επίτευξη ενός στόχου («effectuation»). Για τον σκοπό αυτό, ακολουθείται ένα μοντέλο λογικής και μια διαδικασία που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους εκπαιδευτικούς στο πλαίσιο ανάπτυξης των επιχειρηματικών σχεδίων τους. Βοηθά τους εκπαιδευτικούς να αξιολογήσουν κατά πόσο η δραστηριότητά τους είναι εφικτή και αξίζει να υλοποιηθεί.

Το μοντέλο «effectuation» στηρίζεται σε πέντε βασικές αρχές:

- ▶ «*Bird in the hand*» — διαπίστωση του ότι δεν είναι απαραίτητη η εύρεση μιας εξαιρετικά επιτυχημένης ιδέας ή η διεκδίκηση μιας εκπληκτικής ευκαιρίας, αρκεί η παροχή λύσης για ένα απλό πρόβλημα.
- ▶ «*Affordable loss*» — προσδιορισμός του χρονικού διαστήματος που μπορεί πραγματικά να αφιερώσει κανείς στην επίτευξη του στόχου του, λαμβάνοντας υπόψη τον ενδεχόμενο κίνδυνο αποτυχίας.
- ▶ «*Crazy quilt*» — ανάπτυξη όσο το δυνατόν περισσότερων συνεργασιών με άλλα άτομα και οργανώσεις.

Είδος δραστηριότητας: Προγράμματα συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης για την προετοιμασία εν ενεργεία εκπαιδευτικών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: Ισπανία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Δημόσια επιχείρηση Valnalon

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.valnalon.com/>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Ivan Diego Rodriguez

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: ivan@valnalon.com

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +34 9856982227

Λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς ή εταιρείοι: GrijpdeBuitenKans — ανεξάρτητος ολλανδικός οργανισμός που στοχεύει στη στήριξη των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων κατά την παροχή επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Πλαίσιο εφαρμογής/ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Διευθυντές σχολείων και διδακτικό προσωπικό του ίδιου εκπαιδευτικού ιδρύματος

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων

- ▶ «Lemonade» — αποδοχή των αιφνιδιαστικών καταστάσεων καθώς και ευέλικτη αντιμετώπιση χωρίς προσκόλληση στους υφιστάμενους στόχους.
- ▶ «Pilot in the Plane» — εστίαση σε ευκόλως ελεγχόμενες δραστηριότητες, δεδομένου ότι το μέλλον δεν προβλέπεται αλλά δημιουργείται.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Είναι εξαιρετικά σημαντικό να εξασφαλίζεται η δέσμευση της διοίκησης του σχολείου.
- ▶ Το σημείο εκκίνησης της κατάρτισης είναι η ανάλυση των υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, με τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών και την εξέταση των δράσεών τους.
- ▶ Τα επιχειρηματικά έργα πρέπει να είναι βιώσιμα.
- ▶ Οι συμμετέχοντες πρέπει να μαθαίνουν να διαχειρίζονται τους κινδύνους. Η αποτυχία να μην μπορεί να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της επιχειρηματικής διαδικασίας, μπορεί όμως να είναι και σπατάλη χρόνου, δεξιοτήτων και ενέργειας. Ως εκ τούτου, το πρόγραμμα κατάρτισης κάνει εκτεταμένη χρήση του πλαισίου «effectuation» με σκοπό να βοηθήσει τους διδάσκοντες να κατανοήσουν και να περιορίσουν τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν.
- ▶ Το πρόγραμμα κατάρτισης δεν αποτελεί θεωρητική προσομοίωση. Οι συμμετέχοντες οφείλουν να παρουσιάσουν ένα συγκεκριμένο και επικυρωμένο εκπαιδευτικό καθεστώς.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Το πρόγραμμα κατάρτισης έχει έξι καθορισμένους στόχους που αποσκοπούν στη μακροπρόθεσμη αλλαγή νοοτροπίας τόσο σε πρακτικό όσο και σε θεωρητικό επίπεδο:

- ▶ Οι εκπαιδευτικοί αναπτύσσουν ένα νέο, άμεσα διαθέσιμο (εκπαιδευτικό) προϊόν ή υπηρεσία.
- ▶ Οι εκπαιδευτικοί μαθαίνουν πώς να εξασφαλίζουν την επικύρωση του έργου ή του νέου περιβάλλοντος εκμάθησης.
- ▶ Οι εκπαιδευτικοί πείθουν διάφορους εταίρους να διευκολύνουν τη μαθησιακή διαδικασία για τους μαθητές.
- ▶ Οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να προσδιορίσουν τα αμοιβαία οφέλη της επιχειρηματικής δραστηριότητας τόσο για τον επιχειρηματικό όσο και για τον εκπαιδευτικό τομέα.
- ▶ Οι εκπαιδευτικοί μαθαίνουν πώς να χρησιμοποιούν και να ερμηνεύουν το επιχειρηματικό λεξιλόγιο.
- ▶ Οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν και εκτιμούν την επιχειρηματική συμπεριφορά και γνωρίζουν πώς να αξιοποιούν τους πόρους.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΣΚΑΛΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

ΙΣΠΑΝΙΑ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Η παρουσίαση του Ivan Diego's διατίθεται μέσω του διαδικτυακού εργαλείου Prezi στην εξής διεύθυνση: http://prezi.com/_-gd384z1zbg/adeptt-ivan-diego/

Ιστότοπος του οργανισμού Grijpdebuitenkans: <http://www.grijpdebuitenkans.nl/>

Πρόγραμμα ανάπτυξης δημιουργικών συνεργασιών «Creative Partnerships» της ΜΚΟ Creativity, Culture and Education

Το πρόγραμμα **Creative Partnerships**, το οποίο εφαρμοζόταν σε όλο το Ηνωμένο Βασίλειο από το 2002 έως το 2011, αποτελούσε το κορυφαίο πρόγραμμα δημιουργικής μάθησης σε εθνικό επίπεδο. Το εν λόγω πρόγραμμα αποσκοπούσε στη συνεργασία μεταξύ των εργαζομένων στους δημιουργικούς κλάδους (όπως καλλιτέχνες, αρχιτέκτονες και επιστήμονες) και των εκπαιδευτικών με σκοπό να βοηθήσουν τα παιδιά και τους νέους να απελευθερώσουν τη δημιουργικότητά τους και να ενισχύσουν τις προσδοκίες και τα επιτεύγματά τους. Οι συνεργασίες που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο σχεδόν 8.000 έργων αφορούσαν πάνω από 1 εκατομμύρια παιδιά και 90.000 εκπαιδευτικούς. Έως το 2011, το πρόγραμμα Creative Partnerships λάμβανε χρηματοδότηση από το Συμβούλιο Τεχνών της Αγγλίας (Arts Council England). Ωστόσο, η χρηματοδότηση διεκόπη λόγω των περικοπών που επιβλήθηκαν στον τομέα της τέχνης. Έκτοτε, το CCE έχει διευρύνει τη δραστηριότητά του

στο εξωτερικό, σε χώρες όπως η Γερμανία, η Νορβηγία, η Λιθουανία, το Πακιστάν, το Κατάρ, η Νότια Κορέα και η Δυτική Αυστραλία. Ανέπτυξε επίσης συνεργασία με τον ΟΟΣΑ. Το CCE συνεχίζει να διευρύνει το πεδίο δράσης του και να προσφέρει, αναπτύσσοντας νέες ιδέες, έργα και συνεργασίες σε ολόκληρο τον κόσμο.

Το πρόγραμμα Creative Partnerships ενθαρρύνει την ανάπτυξη μακροχρόνιων συνεργασιών μεταξύ των δημιουργικών εταιρών και των σχολείων. Τα σχολεία ζητούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα με σκοπό την αντιμετώπιση κάποιας συγκεκριμένης δυσκολίας ή ανάγκης όπως είναι οι επιδόσεις των αγοριών, η γονεϊκή συμμετοχή ή η συμπεριφορά στους χώρους παιχνιδιού. Για τον σκοπό αυτό, ορίζεται ένας Δημιουργικός Εκπρόσωπος ο οποίος συνεργάζεται με τους δασκάλους, τους μαθητές και άλλους επαγγελματίες των δημιουργικών κλάδων

Είδος δραστηριότητας: Προγράμματα συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης για την προετοιμασία εν ενεργεία εκπαιδευτικών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: Ηνωμένο Βασίλειο

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Creativity, Culture and Education (CCE), μη κυβερνητική οργάνωση (ΜΚΟ) και φιλανθρωπικό ίδρυμα του Ηνωμένου Βασιλείου: <http://www.creativitycultureeducation.org/>

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.creative-partnerships.com/>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Paul Roberts, Πρόεδρος

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: dee.keane@cceengland.org

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +44 (0)844 811 2145

Πλαίσιο εφαρμογής/ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Μαθητές και δάσκαλοι σχολείων

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση

με σκοπό την ανάπτυξη και την υλοποίηση ενός έργου για τη δημιουργική αντιμετώπιση των συγκεκριμένων προκλήσεων ενός σχολείου.

Παράδειγμα τέτοιας δημιουργικής λύσης αποτελεί η περίπτωση ενός σχολείου πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε μια υποβαθμισμένη περιοχή του Stoke-on-Trent το οποίο είχε ανάγκη από έναν νέο χώρο μάθησης. Οι υπεύθυνοι αναζητούσαν κάτι διαφορετικό και εξηγούσαν στα παιδιά σε τι συνίσταται ένας κατάλληλος χώρος μάθησης. Από αυτή τη διαδικασία, προέκυψαν πολλές ιδέες, όπως μεταξύ άλλων ένα δενδρόσπιτο ή μια παραλία, ωστόσο, όλοι συμφώνησαν να μετατρέψουν σε τάξη ένα παλιό αεροπλάνο καθώς τα παιδιά ένιωθαν ότι θα μπορούσαν να μάθουν τα πάντα μέσα σ' ένα αεροπλάνο. Κατ' αυτό τον τρόπο, οι μαθητές θα έχουν τη δυνατότητα να ταξιδέψουν εικονικά μέσα στον χρόνο, να επισκεφθούν την Καριβική, να περιηγηθούν σε τροπικά δάση αλλά και στην έρημο. Τα παιδιά συμμετείχαν στη διαδικασία λήψης σημαντικών αποφάσεων, είτε αυτές αφορούσαν την αγορά του αεροπλάνου και την απόκτηση της σχετικής άδειας είτε την αναζήτηση ενός επαγγελματία σχεδιαστή για τη μετατροπή του εσωτερικού του αεροπλάνου σε τάξη.

Πέρα από τις δραστηριότητες που έχουν ως επίκεντρο τον μαθητή, το πρόγραμμα Creative Partnerships στηρίζει επίσης τους εκπαιδευτικούς μέσω της παροχής συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης και της ανταλλαγής γνώσεων στην τάξη. Πραγματοποιούνται συναντήσεις προγραμματισμού, κατάρτισης και ανάπτυξης που ενθαρρύνουν τη συνεργασία του σχολικού προσωπικού με τους επαγγελματίες των δημιουργικών κλάδων, με σκοπό τον σχεδιασμό, τη διερεύνηση, την ανάλυση και τον πειραματισμό με νέες δημιουργικές προσεγγίσεις όσον αφορά τη διδασκαλία και τη μάθηση.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Η διοίκηση του σχολείου πρέπει να στηρίζει το έργο και να αναλάβει δεσμεύσεις σχετικά με αυτό, ενώ το ευρύτερο διδακτικό προσωπικό πρέπει να ενστερνίζεται την αλλαγή.
- ▶ Το σχολείο πρέπει να δεσμεύεται να καλλιεργήσει τις πολυδύναμες, δημιουργικές και επιχειρηματικές δεξιότητες ενώ τα παιδιά και οι νέοι δεν πρέπει να προσδεύουν μόνο στο σχολείο αλλά και στην ευρύτερη κοινωνία.
- ▶ Ένα άρτια σχεδιασμένο πλαίσιο προγραμματισμού και αξιολόγησης ενθαρρύνει τους διδάσκοντες, τους διδασκομένους και τους επαγγελματίες των δημιουργικών κλάδων να σχεδιάζουν προσεκτικά και να εξετάζουν διαρκώς το θέμα της μάθησης. Παράλληλα, δημιουργείται ένας χώρος που ευνοεί τη μάθηση, τη βελτίωση και την ενσωμάτωση της πρακτικής σε σταθερή βάση.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Το πρόγραμμα Creative Partnerships έχει υποβληθεί σε σειρά αξιολογήσεων, βάσει των οποίων αναγνωρίζεται ο αντίκτυπός του στους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς και την ευρύτερη οικονομία της χώρας, και ειδικότερα:

- ▶ Αυξημένες επιδόσεις. Το Εθνικό Ίδρυμα Εκπαιδευτικής Έρευνας του Ηνωμένου Βασιλείου (National Foundation for Educational Research, NFER) παρακολούθησε την πρόοδο 13 000 νέων που έλαβαν μέρος στο πρόγραμμα Creative Partnerships. Σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία, οι επιδόσεις των συγκεκριμένων μαθητών ήταν πολύ καλύτερες από τον μέσο όρο, όσον αφορά τα Στάδια 3 και 4, παρά το γεγονός ότι προέρχονταν από κοινωνικά και οικονομικά υποβαθμισμένες περιοχές.
- ▶ Αυξημένη αυτοπεποίθηση. Σύμφωνα με έρευνα της British Market Research Bureau (BMRB), κατά την άποψη των επικεφαλής εκπαιδευτικών το πρόγραμμα Creative Partnerships βελτίωσε την αυτοπεποίθηση των μαθητών σε ποσοστό 92 %, τις δεξιότητες επικοινωνίας τους σε ποσοστό 91 % και την εξασφάλιση κινήτρων σε ποσοστό 87 %.
- ▶ Περισσότερο δημιουργικοί εκπαιδευτικοί. Στην ίδια έρευνα, οι επικεφαλής εκπαιδευτικοί παρατηρούν επίσης μια βελτίωση των δεξιοτήτων των ίδιων των εκπαιδευτικών σε ποσοστό 94 %, μια αύξηση της χρήσης επαγγελματιών των δημιουργικών κλάδων στην τάξη σε ποσοστό 92 %, και μια μεγαλύτερη τάση προς την υιοθέτηση μιας δημιουργικής προσέγγισης σε ποσοστό 92 %.
- ▶ Αύξηση των προσδοκιών των εκπαιδευτικών. Αυξήθηκαν επίσης οι προσδοκίες που είχαν οι εκπαιδευτικοί από τους μαθητές τους. Αρκετοί εκπαιδευτικοί εντυπωσιάστηκαν μάλιστα από την εκπληκτική πρόοδο που σημείωσαν στα δημιουργικά μαθήματα οι μαθητές που συνήθως δυσκολεύονται να αντεπεξέλθουν στα υπόλοιπα μαθήματα. Το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όσον αφορά τον συσχετισμό που υφίσταται μεταξύ των προσδοκιών των δασκάλων και των επιδόσεων των μαθητών.
- ▶ Μεγαλύτερο ενδιαφέρον των γονέων για την εκπαίδευση που παρέχεται στα παιδιά τους. Σύμφωνα με έρευνα του Πανεπιστημίου του Nottingham, η δημιουργικότητα αυξάνει το ενδιαφέρον των γονέων για τη σχολική ζωή του παιδιού τους. Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση που οι ίδιοι οι γονείς αντιμετώπιζαν προβλήματα στο σχολείο.
- ▶ Οφέλη για την ευρύτερη οικονομία. Σύμφωνα με έκθεση της εταιρείας συμβούλων PwC, το καθαρό όφελος του προγράμματος Creative Partnerships για τη βρετανική οικονομία εκτιμάται στα 4 δισεκατομμύρια λίρες.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΣΚΑΛΩΝ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Programa Escolhas (Πρόγραμμα επιλογών)

Το *Programa Escolhas* είναι ένα πορτογαλικό κρατικό πρόγραμμα που έχει σχεδιαστεί για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης των παιδιών και των νέων που ανήκουν στις πλέον ευάλωτες κοινότητες, και ιδίως των μεταναστών και των ατόμων που ανήκουν σε εθνοτικές μειονότητες. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Όσον αφορά τους τομείς παρέμβασης, οι βασικές προτεραιότητες είναι οι ακόλουθες: σχολική ένταξη και άτυπη εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση και απασχολσιμότητα, συμμετοχή των πολιτών και των κοινοτήτων, ψηφιακή ένταξη και επιχειρηματικότητα και χειραφέτηση. Η επιχειρηματικότητα και η χειραφέτηση είναι ένας νέος τομέας, ο οποίος προέκυψε από το αυξανόμενο ενδιαφέρον για την κινητοποίηση των τοπικών κοινοτήτων.

Όσον αφορά την επιχειρηματικότητα και τη χειραφέτηση, το πρόγραμμα περιλαμβάνει δραστηριότητες στους ακόλουθους τέσσερις τομείς:

- ▶ Δραστηριότητες ανάπτυξης δεξιοτήτων.
- ▶ Οικονομική στήριξη και στήριξη με γνώμονα τη γνώση για έργα που σχεδιάζονται, υλοποιούνται και αξιολογούνται από νέους.
- ▶ Προώθηση της δημιουργίας ομάδας νέων με στόχο την ενίσχυση πρωτοβουλιών προερχόμενων από τη βάση της τοπικής κοινότητας.
- ▶ Πραγματοποίηση επισκέψεων, διενέργεια πρακτικής άσκησης και ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων με άλλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Είδος δραστηριότητας: Προγράμματα συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης (CPD)

για την προετοιμασία εν ενεργεία εκπαιδευτικών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: Πορτογαλία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Υπουργείο Προεδρίας Κυβερνήσεως (πορτογαλική κυβέρνηση).

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.programaescolhas.pt/>

Υπεύθυνη επικοινωνίας: Dana Redford

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: dana.redford@redfordresearch.com

Πλαίσιο εφαρμογής/ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Νέοι (και οι εκπαιδευτικοί τους) που προέρχονται από μειονεκτούσες κοινότητες

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, ΕΕΚ

Ένα από τα στοιχεία του εν λόγω προγράμματος κατάρτισης είναι το «Uma Escolha de Futuro» (Μια επιλογή για το μέλλον), το οποίο αποσκοπεί στην ανάπτυξη των προσωπικών, κοινωνικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων των νέων ηλικίας μεταξύ 14 και 24 ετών, βοηθώντας τους να υλοποιήσουν βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα έργα. Το πρόγραμμα χωρίζεται σε δύο συμπληρωματικούς οδηγούς, έναν για τους εκπαιδευτικούς και έναν για τους νέους. Περιλαμβάνει πέντε ενότητες, οι οποίες τους παρέχουν κατευθυντήριες γραμμές ώστε να βγουν στην τοπική αγορά, να εντοπίσουν επιχειρηματίες, να διερευνήσουν και να επεξεργαστούν επιχειρηματικές ιδέες, να αναπτύξουν τον ψηφιακό αλφαριθμητισμό τους και να υλοποιήσουν μια επιχειρηματική ιδέα.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Έχουν σχεδιαστεί δύο διαφορετικοί οδηγοί. Ο πρώτος είναι πιο διδακτικός, δομημένος, περιέχει μεγάλο όγκο πληροφοριών και απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές· ο δεύτερος απευθύνεται σε νέους και είναι μικρότερος, πιο θεωρητικός και περιέχει πρακτικές ασκήσεις. Ο διαχωρισμός αυτός έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός παιδαγωγικού εργαλείου το οποίο μπορούν να χειρίζονται και να χρησιμοποιούν οι τεχνικοί, καθώς και πρακτικών μέσων για την ανάπτυξη των επιχειρηματικών δεξιοτήτων των νέων.

Το έργο χρηματοδοτείται και υλοποιείται εν μέρει από την πορτογαλική κυβέρνηση (Υπουργείο Προεδρίας Κυβερνήσεως) στο πλαίσιο της Ύπατης Αρμοστείας για τη Μετανάστευση και τον Διαπολιτισμικό Διάλογο. Συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Το έργο ανανεώθηκε για 5η γενιά, η οποία διαρκεί από τον Ιανουάριο του 2013 έως τον Δεκέμβριο του 2015. Στο πλαίσιο της 4ης γενιάς δρομολογήθηκαν 130 νέα έργα, όλα από τη βάση προς την κορυφή.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Έργο UPI

Το έργο **UPI** (στα σλοβενικά σημαίνει «ελπίδα») συνίσταται σε μια σειρά σεμιναρίων για τη δημιουργικότητα, την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία που διοργανώνει το Επιμελητήριο Βιοτεχνιών της Σλοβενίας στα δημοτικά σχολεία. Η υλοποίησή του πραγματοποιήθηκε σε δύο στάδια: πρώτον, το τεχνικό στάδιο, το οποίο αφορούσε την προετοιμασία των έργων/προγραμμάτων. Στη συνέχεια, ακολούθησε η υλοποίηση των σεμιναρίων στα σχολεία. Όσον αφορά το τεχνικό στάδιο, το Επιμελητήριο Βιοτεχνιών σχεδίασε προγράμματα κατάρτισης και φυλλάδια για τους συμβούλους και τα παιδιά που συμμετείχαν, συμβάλλοντας σημαντικά στη διαμόρφωση ενός υποδείγματος κατάρτισης.

Κάθε σεμινάριο διδασκόταν από δύο συμβούλους, εκ των οποίων ο ένας προερχόταν από το σχολείο και ο άλλος από τον ευρύτερο επιχειρηματικό τομέα.

Σε κάθε σεμινάριο οι μαθητές συνέτασσαν επιχειρηματικά σχέδια. Ένα παράδειγμα εξ αυτών αφορούσε την πώληση φυτών και λουλουδιών. Οι μαθητές συζητούσαν σχετικά με την οργάνωση της εταιρείας τους, τους πελάτες τους (κυρίως από τον οικογενειακό τους κύκλο), την εμπορική προώθηση, τα μοναδικά σημεία πώλησης και τους πιθανούς κινδύνους (π.χ. το ενδεχόμενο να ξεχάσουν να ποτίσουν τα φυτά). Διάφορες ομάδες χρησιμοποίησαν ένα ευρύ φάσμα δημιουργικών μεθόδων σχεδιασμού και διαφήμισης. Για παράδειγμα, μία ομάδα δημιούργησε ένα σύντομο βίντεο YouTube μέσω του οποίου παρουσίασε το επιχειρηματικό της σχέδιο ενώ μία άλλη σχεδίασε φυλλάδιο, το οποίο είναι πλέον διαθέσιμο στο διαδίκτυο και στη βιβλιοθήκη της Σλοβενίας. Σε συνέχεια των αρχικών σεμιναρίων διοργανώθηκαν 8 περιφερειακές εκδηλώσεις, στο πλαίσιο των οποίων τα παιδιά είχαν τη δυνατότητα να παρουσιάσουν τα επιχειρηματικά τους σχέδια.

Είδος δραστηριότητας: Προγράμματα συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης

για την προετοιμασία εν ενεργεία εκπαιδευτικών στον τομέα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Χώρα υλοποίησης: Σλοβενία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Επιμελητήριο Βιοτεχνιών και Μικρών Επιχειρήσεων της Δημοκρατίας της Σλοβενίας

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.ozs.si>

Πλαίσιο εφαρμογής/ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Σύμβουλοι και παιδιά σε δημοτικά σχολεία

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Δημοτικά σχολεία

Εκτός αυτών των σεμιναρίων, το Επιμελητήριο Βιοτεχνιών διερεύνησε επίσης ποιοι παράγοντες αποθαρρύνουν ή ενθαρρύνουν τους νέους να γίνονται πιο δημιουργικοί. Η εν λόγω έρευνα ανέδειξε μια σειρά από πιθανούς τρόπους βελτίωσης, εφιστώντας παράλληλα την προσοχή σε ορισμένα θετικά αποτελέσματα του έργου. Γενικότερα, οι μαθητές θεώρησαν ότι:

- ▶ Οι δάσκαλοι δεν χρησιμοποιούσαν αρκετά τις ΤΠΕ στην τάξη
- ▶ Μεγαλύτερη χρήση των ΤΠΕ θα έκανε πιο ενδιαφέρουσα τη μάθηση
- ▶ Οι κύριοι παράγοντες που επηρεάζουν τη δημιουργικότητα και την καινοτομία των παιδιών είναι το περιβάλλον, η οικογένεια και η προσωπικότητα του κάθε παιδιού

Διαπιστώθηκε ότι τα περισσότερα σχολεία συμμετείχαν στα σεμινάρια διότι ήθελαν να βρουν νέες και ενδιαφέρουσες μεθόδους για να προσελκύσουν την προσοχή των παιδιών. Πράγματι, παρατηρήθηκε ότι οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στα σεμινάρια άρχισαν να χρησιμοποιούν περισσότερο τις ΤΠΕ στο πλαίσιο των μεθόδων διδασκαλίας τους.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Δύο ήταν οι παράγοντες καθοριστικής σημασίας για την επιτυχία του εν λόγω έργου.

- ▶ Το υψηλό επίπεδο και η ευρεία συμμετοχή ενδιαφερόμενων μερών. Για παράδειγμα, το Υπουργείο Οικονομικών χρηματοδότησε το έργο ενώ παράλληλα συμμετείχαν 62 περιφερειακά Επιμελητήρια Βιοτεχνιών.

- ▶ Οι επικεφαλής εκπαιδευτικοί στήριξαν πλήρως το έργο, γεγονός πολύ σημαντικό δεδομένου ότι ήταν εκείνοι που αποφάσιζαν σχετικά με τη συμμετοχή ή μη του σχολείου τους.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Συνολικά, συμμετείχαν 31 δημοτικά σχολεία σε 87 σεμινάρια ενώ τα παιδιά κατάρτισαν 84 επιχειρηματικά σχέδια. Τα εν λόγω αριθμητικά στοιχεία πληρούν όλους τους στόχους του έργου όσον αφορά τον αριθμό των νέων που συμμετείχαν και των σεμιναρίων. Επιπλέον:

- ▶ Μέσω του έργου αναπτύχθηκαν επιτυχώς τεχνικά εργαλεία διδασκαλίας για συμβούλους και ενσωματώθηκε ένα πρόγραμμα καθοδήγησης στο εθνικό πρόγραμμα σπουδών.
- ▶ Όσον αφορά τους μαθητές, προτάθηκαν και προωθήθηκαν διαφορετικά επαγγέλματα στα παιδιά των δημοτικών σχολείων και καλλιεργήθηκαν περαιτέρω η επιχειρηματική τους νοοτροπία και οι ιδέες τους.
- ▶ Οι δάσκαλοι απέκτησαν περισσότερη αυτοπεποίθηση όσον αφορά τη χρήση των ΤΠΕ στο πλαίσιο των μεθόδων διδασκαλίας τους, γεγονός που κατέστησε πιο ενδιαφέρον το μάθημα για τους μαθητές.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΣΚΑΛΩΝ

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΣΛΟΒΕΝΙΑ

Έργο Life 2 — «Train the Trainer» (Κατάρτιση του εκπαιδευτή)

Το έργο «Key competencies in life skills» (βασικές ικανότητες σε δεξιότητες ζωής) ή εν συντομία LIFE 2 βοηθάει νέους να αναπτύξουν τις δεξιότητες και να αποκτήσουν την αυτοπεποίθηση που απαιτούνται στον εργασιακό χώρο κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής τους κατάρτισης, και ιδίως επιχειρηματικές δεξιότητες, όπως η δημιουργικότητα και η καινοτομία. Η ενότητα «Train the Trainer» (Κατάρτιση του εκπαιδευτή) σχεδιάστηκε από ομάδα ειδικών που προέρχονται από πέντε χώρες εταίρους. Στόχος του προγράμματος είναι να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να ενσωματώσουν δεξιότητες ζωής στους τομείς επαγγελματικής εξειδίκευσής τους και να σφυρηλατήσουν στενότερους δεσμούς με τους εργοδότες.

Η ενότητα χωρίζεται σε τρία μέρη:

- ▶ Οδηγός χρήσης, ο οποίος επιτρέπει την προσαρμογή της ενότητας στις οργανωτικές ανάγκες και στις ανάγκες του διδασκομένου.
- ▶ Πόροι για τις ανάγκες της ενότητας «Κατάρτιση του εκπαιδευτή»:
 - Μέρος 1: παρέχει βασικές γνώσεις και διευκολύνει την κατανόηση της έννοιας των «βασικών ικανοτήτων σε δεξιότητες ζωής», συμπεριλαμβανομένων εργασιών για την περαιτέρω κατανόηση των εκπαιδευτικών.

Είδος δραστηριότητας: Καινοτόμοι μέθοδοι διδασκαλίας και έννοιες που συνδέονται με την επιχειρηματική εκπαίδευση

Χώρα υλοποίησης: Πορτογαλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Δανία, Ρουμανία, Ισπανία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: **Πορτογαλία** — ANESPO · **Ηνωμένο Βασίλειο** — Κολέγιο Norton Radstock και Πανεπιστήμιο Bath Spa · **Δανία** — Κολέγιο Niels Brock Business · **Ρουμανία** — Κέντρο για την Ανάπτυξη και την Καινοτομία στην Εκπαίδευση (TEHNE) · **Ισπανία** — CEBANC, Ευρωπαϊκό Φόρουμ Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (EfVET)

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.life-2.eu/>

Υπεύθυνες επικοινωνίας: Rosaleen Courtney και Irene Ferreira

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: rosaleen.courtney@nortcoll.ac.uk και irene.ferreira@anespo.pt

Πλαίσιο εφαρμογής/ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευτικοί, εκπαιδευτές εκπαιδευτικών, σπουδαστές επαγγελματικής κατάρτισης, δίκτυα εργοδοτών, οργανισμοί που στηρίζουν μειονεκτούσες ομάδες και υπεύθυνοι χάραξης/παράγοντες επιρροής πολιτικής

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη για εκπαιδευτικούς σε ιδρύματα/οργανισμούς επαγγελματικής εκπαίδευσης καθώς και στο πλαίσιο της αρχικής κατάρτισης εκπαιδευτικών για εκπαιδευτικούς ΕΕΚ

- ▶ Μέρος 2: παρέχει διαφορετικά πρακτικά μοντέλα για την πλήρη ενσωμάτωση των δεξιοτήτων ζωής στην επαγγελματική εκπαίδευση.
- ▶ Μέρος 3: περιλαμβάνει ένα φάσμα δραστηριοτήτων «Κατάρτισης του εκπαιδευτή», οι οποίες αναπτύσσονται στο πλαίσιο ενός δομημένου προγράμματος κατάρτισης για εκπαιδευτικούς ή εφαρμόζονται από τους εκπαιδευτικούς στους δικούς τους μαθητές.
- ▶ Ενότητα ορθής πρακτικής. Η εν λόγω ενότητα περιλαμβάνει πηγές έμπνευσης από ολόκληρη την Ευρώπη, δηλαδή παραδείγματα επιτυχούς ενσωμάτωσης των «βασικών ικανοτήτων σε δεξιότητες ζωής» στην επαγγελματική διδασκαλία.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ *Στοιχεία.* Το έργο LIFE 2 στηρίζεται σε αξιόπιστη βάση αποδεικτικών στοιχείων. Βασίζεται στα ευρήματα του πρώτου έργου LIFE (βλέπε www.life-keyskills.info), στην έρευνα που εκπόνησε η πλατφόρμα της ευρωπαϊκής κοινωνίας των πολιτών για τις προϋποθέσεις επιτυχίας της διά βίου μάθησης και στο συνέδριο του 2004 με τίτλο «Οι δεξιότητες ζωής ως καίριας σημασίας παράγοντας για τη διά βίου μάθηση», στο πλαίσιο του οποίου διατυπώθηκαν συστάσεις και παρουσιάστηκαν παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών.
- ▶ *Αναπληροφόρηση.* Στηρίζεται σε εκτεταμένη αναπληροφόρηση από τους εργοδότες, τους εκπαιδευτικούς και τους διδασκόμενους και στις πέντε χώρες εταίρους.
- ▶ *Χρηματοδότηση.* Χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Leonardo Da Vinci της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Με το εν λόγω καθεστώς χρηματοδότησης, το οποίο αποτελεί μέρος του προγράμματος διά βίου μάθησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρέχεται στήριξη σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων ποικίλης κλίμακας.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Πρόγραμμα Leonardo da Vinci: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/ldv_en.htm

ANESPO - Associação Nacional de Escolas Profissionais: <http://www.anespo.pt/>

CEBANC, Ισπανία: <http://www.cebanc.hezkuntza.net/web/guest/proyectos###>

Πανεπιστήμιο Bath Spa, ΗΒ: <http://www.bathspa.ac.uk>

Κολέγιο Niels Brock Business, Δανία: <http://www.cbs.dk>

TEHNE, Ρουμανία: <http://www.tehne.ro/>

EFVET, <http://www.efvet.org/>

Βίντεο επεξήγησης των βασικών ικανοτήτων για τη διά βίου μάθηση: <http://www.youtube.com/watch?v=RD-elxM1lw>

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΥΛΙΚΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΟΥ

ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ

Καινοτόμοι παιδαγωγικές μέθοδοι

Στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος χρησιμοποιήθηκαν διάφορες δημιουργικές μέθοδοι ως καινοτόμα παιδαγωγικά εργαλεία, με αποδέκτες σπουδαστές του Rouen Business School (RBS) και του Πανεπιστημίου Aalto. Το πρόγραμμα περιελάμβανε ένα ευρύ φάσμα στοιχείων. Μεταξύ άλλων: κάθε σπουδαστής συνέταξε ένα «επιχειρηματικό σενάριο» εμπνευσμένος από έναν πίνακα αφηρημένης τέχνης. Οι σπουδαστές συνέταξαν έκθεση για τη σχέση μεταξύ τέχνης και επιχειρηματικότητας και ανέλυσαν τον ρόλο του επιχειρηματία ως παράγοντα. Ο Romain Artus (Γαλλία) παρέσχε τους πίνακές του ως πηγή έμπνευσης. Στόχος του μαθήματος ήταν η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα διάφορα παιδαγωγικά εργαλεία (π.χ. η μουσική, η συγγραφή σεναρίου και το θέατρο) επηρεάζουν τον τρόπο αντιμετώπισης της επιχειρηματικότητας.

Βασικός στόχος του προγράμματος ήταν η εκτίμηση της ικανότητας κάθε απόμου να απελευθερώνει τη σκέψη του, δεδομένου ότι πρόκειται για μια βασική επιχειρηματική ικανότητα. Αποσκοπούσε στην ανάπτυξη της επιχειρηματικής νοοτροπίας των σπουδαστών και στην αξιολόγηση της ικανότητάς τους να προσαρμόζονται σε νέες καταστάσεις μέσω της χρήσης ασυνήθιστων εργαλείων εκμάθησης (όπως η μουσική και η τέχνη). Τα μαθήματα πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με διάφορους καλλιτέχνες της τοπικής και της διεθνούς σκηνής. Για παράδειγμα, η Δρ. Joelle Lagier μίλησε για τη ζωή της ως καλλιτέχνιδα ενώ παρόμοιοι περιεχομένου ήταν και η ομιλία ενός φωτογράφου από την Ιαπωνία με έδρα το Τόκιο.

Είδος δραστηριότητας: Καινοτόμοι μέθοδοι διδασκαλίας και έννοιες που συνδέονται με την επιχειρηματική εκπαίδευση

Χώρα υλοποίησης: Γαλλία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Rouen Business School

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.rouenbs.fr/en>

Υπεύθυνη επικοινωνίας: Rita Klapper

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: rgklapper@gmail.com

Λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς ή εταίροι: Καλλιτέχνες, συμπεριλαμβανομένων των Romain Artus και Joelle Lagier (Γαλλία) και της Beata Joutsen (Φινλανδία)

Πλαίσιο εφαρμογής/ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί σπουδαστές της Rouen Business School· Helsinki School of Economics (Πανεπιστήμιο Aalto)

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Τριτοβάθμια εκπαίδευση (προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο)

Στα μελλοντικά σχέδια περιλαμβάνεται η επέκταση του εν λόγω προγράμματος σε διάφορα διεθνή πλαίσια, καθώς και η δοκιμαστική εφαρμογή του σε μειονεκτούσες κοινωνικές ομάδες, όπως οι άνεργοι.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Για τη διάδοση των καινοτόμων παιδαγωγικών μεθόδων απαιτούνται πολλές αλλαγές:

- ▶ Απαιτούνται περισσότερες επενδύσεις από άποψη χρόνου και χρηματοδοτικών πόρων παγκοσμίως με στόχο την ενσωμάτωση μη παραδοσιακών, καινοτόμων και δημιουργικών μαθημάτων επιχειρηματικότητας στη μεταδευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- ▶ Περισσότερη προώθηση από τα κρατικά ιδρύματα της μεταδευτεροβάθμιας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και από τους ίδιους τους διδάσκοντες των καινοτόμων παιδαγωγικών μεθόδων, οι οποίες δεν θα βασίζονται απαραίτητως στην τεχνολογία.
- ▶ Απαιτείται στροφή προς την εστίαση και μετάβαση από την παραδοσιακή θεωρία και τις περιπτώσεις μελέτης σε μια δημιουργική και καινοτόμο προσανατολισμένη προσέγγιση.
- ▶ Πρέπει να δοθεί εκ νέου έμφαση στις επιχειρηματικές αξίες και στην επιχειρηματική σκέψη με στόχο την προώθηση μιας ουσιαστικής και όχι επιφανειακής προσέγγισης.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Ο αντίκτυπος του εν λόγω προγράμματος αξιολογήθηκε τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά.

- ▶ Τα άτομα μαθαίνουν να αναγνωρίζουν τις δυνατότητές τους και υιοθετούν μια νοοτροπία σύμφωνα με την οποία «ο στόχος να εξελιχθούν σε επιχειρηματίες είναι εφικτός».
- ▶ Τα ποσοτικά αποτελέσματα εξέτασαν τις αλλαγές στις απόψεις για τα «*χαρακτηριστικά ενός επιχειρηματία*». Μεγάλη εντύπωση προκάλεσε το γεγονός ότι αυξήθηκε κατά 50 % περίπου το ποσοστό των σπουδαστών που θεωρούσαν ότι «*οποιοσδήποτε μπορεί να γίνει επιχειρηματίας*».
- ▶ Η ανταπόκριση των σπουδαστών ήταν πολύ καλή, ενώ ένας εξ αυτών δήλωσε ότι «*είναι πολύ ευχάριστο να ανακαλύπτεις τη διάσταση της επιχειρηματικότητας σε νέους τομείς και να μπορείς να τη συνδέεις με την τέχνη*».

Η συγγραφή επιχειρηματικού σεναρίου, με πηγή έμπνευσης τη σύγχρονη τέχνη, θεωρήθηκε ως μια «*απολύτως καινοτόμος εμπειρία η οποία προκάλεσε έκπληξη με τα ανατρεπτικά αποτελέσματά της και ανέσυρε στην επιφάνεια τη δημιουργικότητα που έκρυβα μέσα μου*». Θεωρήθηκε επίσης ότι ταιριάζει απόλυτα με τα δεδομένα του σύγχρονου κόσμου όπου «*οι δημιουργικοί και καταρτισμένοι επιχειρηματίες τυγχάνουν ιδιαίτερης εκτίμησης και είναι καλοδεχόμενοι*».

- ▶ Στο μέλλον σχεδιάζεται η δρομολόγηση ερευνητικού προγράμματος που θα αξιολογεί τις αλλαγές νοοτροπίας που μπορούν να επιτευχθούν μέσω καινοτόμων παιδαγωγικών μεθόδων σε διάφορα διεθνή πλαίσια.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΥΛΙΚΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

ΓΑΛΛΙΑ

Η μέθοδος MIME: *Méthode d'Initiation au Metier d'Entrepreneur* (Μέθοδος εισαγωγής στο επάγγελμα του επιχειρηματία)

Η **μέθοδος MIME** είναι μια μέθοδος προσομοίωσης που αποσκοπεί στη βελτίωση των επιχειρηματικών ικανοτήτων.

Η εν λόγω μέθοδος αναπτύχθηκε πριν από μία δεκαετία για επίδοξους επιχειρηματίες και έχει πλέον προσαρμοστεί επιτυχώς στις ανάγκες των εργαζομένων, των διδασκομένων και των εκπαιδευτικών και διδάσκεται σε περισσότερα από 1.000 άτομα ετησίως στη Γαλλία. Πρόκειται για μια προσομοίωση που έχει ως στόχο οι συμμετέχοντες να κατανοήσουν τους θεμελιώδεις μηχανισμούς που διέπουν τη λειτουργία μιας επιχείρησης, δημιουργώντας παράλληλα καταστάσεις οι οποίες απαιτούν και ενισχύουν τις επιχειρηματικές δεξιότητες και την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων των συμμετεχόντων.

Η μέθοδος MIME δίνει προτεραιότητα σε μια συνολική, σύνθετη και δυναμική προσέγγιση για τη λειτουργία των επιχειρήσεων, συνδυάζοντας πάντοτε την επιθυμία για κατανόηση με την ικανοποίηση που προσφέρει η πρακτική εφαρμογή. Στο πλαίσιο αυτής της μεθόδου η χρήση υπολογιστών απαγορεύεται και η έμφαση δίνεται στη βασική συμβολή των ατόμων στις επιχειρήσεις. Καθεμιά από τις τέσσερις ομάδες ιδρύει μία επιχείρηση. Όλες οι επιχειρήσεις παράγουν και διαθέτουν στην αγορά το ίδιο προϊόν. Στη συνέχεια, οι ομάδες ανταγωνίζονται μεταξύ τους για διάστημα μεγαλύτερο των δύο ετών και η καθεμιά καλείται να λαμβάνει αποφάσεις και να αναλαμβάνει κινδύνους στο πλαίσιο της ανάπτυξης της επιχείρησής της. Οι εργασίες βασίζονται σε τέσσερις αρχές επιχειρησιακής λειτουργίας:

Είδος δραστηριότητας: Καινοτόμοι μέθοδοι διδασκαλίας και έννοιες που συνδέονται με την επιχειρηματική εκπαίδευση

Χώρα υλοποίησης: Γαλλία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: IZER Institut Européen de L'Entrepreneuriat Rural

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.i2er.org/>

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευτές εκπαιδευτικών στον τομέα της επιχειρηματικότητας, εκπαιδευτές ΕΕΚ, διδασκόμενοι, ενήλικες διδασκόμενοι

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Ιδρύματα ανώτερης δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

- ▶ Εξετάζονται διάφοροι τρόποι επίλυσης προβλημάτων μόνο εφόσον είναι σαφές ότι υπάρχει πρόβλημα.
- ▶ Χρησιμοποιούνται νέα εργαλεία μόνο εφόσον έχει εκφραστεί με σαφήνεια σχετική ανάγκη.
- ▶ Τα συμπεράσματα είναι αποτέλεσμα ανταλλαγής ιδεών μεταξύ των διδασκομένων.
- ▶ Κάθε υπόθεση που ανακύπτει πρέπει να εξετάζεται αμέσως στην πράξη.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Η μέθοδος MIME αποτελεί μέρος του έργου Manage, το οποίο χρηματοδοτείται από τη δράση του προγράμματος διαβίου μάθησης της ΕΕ «Leonardo da Vinci — Μεταφορά καινοτομίας». Το γεγονός αυτό έχει καταστήσει δυνατή τη μετάφραση της μεθόδου MIME στα αγγλικά, στα ιταλικά, στα ισπανικά και τα ρουμανικά.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Στόχος της μεθόδου MIME είναι η κατανόηση του επιχειρηματικού πνεύματος και των ρόλων της επιχείρησης εκ μέρους των διδασκομένων.

Η κατανόηση:

- ▶ των θεμελιωδών οικονομικών μηχανισμών που διέπουν τη λειτουργία των επιχειρήσεων,

- ▶ των σχέσεων που οι επιχειρήσεις αναπτύσσουν με τα περιβάλλοντά τους,
- ▶ της βασικής συνεισφοράς των ανδρών και των γυναικών που εργάζονται σε επιχειρήσεις.

Μια ρεαλιστική εικόνα:

- ▶ της θέσης ενός διευθυντή επιχείρησης,
- ▶ των δεξιοτήτων που πρέπει να χρησιμοποιούνται
- ▶ του ρόλου που διαδραματίζουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Μια πρακτική ανάλυση:

- ▶ των ευρέως χρησιμοποιούμενων εργαλείων διαχείρισης,
- ▶ της λογιστικής και των οικονομικών καταστάσεων,
- ▶ των στρατηγικών και των διαδικασιών.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΟΥ

ΓΑΛΛΙΑ

Δικτύωση με την επιχειρηματική κοινότητα

Το *Zöld Kakas Líceum* «Green Rooster» είναι ένα λύκειο που απευθύνεται σε παιδιά που έχουν εγκαταλείψει τις σπουδές βασικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Παρέχει εκπαίδευση σε 200 μαθητές ηλικίας 15 έως 26 ετών, δίνοντάς τους μια δεύτερη ευκαιρία να ολοκληρώσουν ένα τετραετές συνδυαστικό πρόγραμμα προετοιμασίας για την είσοδό τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στο επίκεντρο της αποστολής του είναι η εξεύρεση νέων και καινοτόμων τρόπων συνεργασίας τόσο με τους μαθητές όσο και με τους καθηγητές με στόχο τη διασφάλιση της μόρφωσης και της προσωπικής τους ανάπτυξης, για παράδειγμα μέσω του προγράμματος επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Οι καθηγητές διδάσκουν σε άτομα που έχουν εγκαταλείψει πρόωρα το σχολείο, καθώς και σε αποφοίτους λυκείου, συμβάλλοντας στην κατάρτισή τους στους τομείς της σκηνοθεσίας και της φωτογραφίας. Δύο καθηγητές ηγούνται μιας ομάδας νέων, οι οποίοι προσπαθούν να βρουν μια θέση εργασίας στην επιχειρηματική κοινότητα. Οι εκπαιδευόμενοι μαθαίνουν μέσω πρακτικής άσκησης, συμμετέχοντας σε ένα διετές πρόγραμμα στο πλαίσιο ενός υποστηρικτικού περιβάλλοντος εργασίας εντός του σχολείου. Η συμμετοχή των καθηγητών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των έργων, καθώς βοηθούν τους νέους να οργανώσουν τα έργα, να αναπτύξουν ορθώς το απαιτούμενο περιεχόμενο και να έρθουν σε επαφή με επιχειρηματικούς εταίρους. Η αμοιβή των καθηγητών και οι υποτροφίες των μαθητών εξαρτώνται εν μέρει από την επιτυχία του έργου.

Είδος δραστηριότητας: Καινοτόμοι μέθοδοι διδασκαλίας και έννοιες που

συνδέονται με την επιχειρηματική εκπαίδευση

Χώρα υλοποίησης: Ουγγαρία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Zöld Kakas Líceum

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.zoldkakas.hu/kuszli/>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Mate Schnellbach

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: schnellbach.mate@gmail.com

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Νέοι ηλικίας

15 έως 26 ετών που δεν έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές της ανώτερης

δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Προϋποθέσεις επιτυχίας.

- ▶ Η βασικότερη προϋπόθεση επιτυχίας είναι η διασφάλιση της ελευθερίας: σε αυτό το πλαίσιο η διδασκαλία πρέπει να είναι ευέλικτη και, ως εκ τούτου, οι διαχειριστές των έργων πρέπει να αναλαμβάνουν κινδύνους.
- ▶ Το σχολείο πρέπει να έχει την ελευθερία να καινοτομεί και να λειτουργεί ανεξάρτητα, και όχι τόσο υπό την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών αρχών.
- ▶ Όσον αφορά τους καθηγητές, πρέπει να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο επιχειρηματικότητας. Πρέπει δηλαδή να δρουν ως πραγματικοί επιχειρηματίες και να απομακρυνθούν σε μεγάλο βαθμό από τον τυπικό ρόλο του καθηγητή.
- ▶ Τέλος, πρέπει να υπάρχει μια υποστηρικτική οργανωτική νοοτροπία και δομή.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Οι μαθητές μίλησαν με υπερηφάνεια για ορισμένα εντυπωσιακά επιτεύγματα:

- ▶ Εύρεση εργασίας: πέρσι επτά εκ των δώδεκα συμμετεχόντων βρήκαν εργασία πλήρους ή μερικής απασχόλησης κατά τη διάρκεια της κατάρτισής τους και αντίστοιχα φέτος έξι από τους 14.
- ▶ Ζήτηση από επιχειρήσεις: το σχολείο δέχεται πολλές προτάσεις συνεργασίας από μικρές εταιρείες (που δραστηριοποιούνται σε τομείς όπως η εμπορική προώθηση, οι τέχνες και οι πρακτικές υπηρεσίες).
- ▶ Αναγνώριση σε εθνικό επίπεδο: οι μαθητές έχουν σημειώσει επίσης επιτυχίες σε πολλούς εθνικούς διαγωνισμούς στην Ουγγαρία. Για παράδειγμα, κατά τα τελευταία δύο έτη δύο μαθητές βραβεύτηκαν για τα ντοκιμαντέρ τους σε διαγωνισμό για μαθητές-δημοσιογράφους.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Το παρακάτω ντοκιμαντέρ απέσπασε το πρώτο βραβείο σε διαγωνισμό για μαθητές-δημοσιογράφους: <http://www.youtube.com/watch?v=oX41RKybM9E>

Ορισμένες φωτογραφίες μαθητών: <https://picasaweb.google.com/100088693387758940555/KiallitasKepei?authkey=Gv1sRgCNzy6eawrkBOQ>

Τκνικα — Κέντρο καινοτομίας για την επαγγελματική και την εκπαιδευτική κατάρτιση και τη διαβίου μάθηση

Το Τκνικα εντάσσεται στο πλαίσιο των συνεχών προσπαθειών της Χώρας των Βάσκων ώστε η επαγγελματική κατάρτιση που προσφέρεται σε εθνικό επίπεδο να αποκτήσει πρωτοποριακό ρόλο στην Ευρώπη. Το Τκνικα υλοποιεί καινοτόμα έργα σε διάφορους τομείς, όπως η τεχνολογία, η κατάρτιση εκπαιδευτικών και η διαχείριση της καινοτομίας. Το Τκνικα είναι ένα ανοικτό κέντρο συνεργασίας, το οποίο αναπτύσσει εποικοδομητικές συνεργασίες με ιδιωτικές επιχειρήσεις, ερευνητικούς φορείς, πανεπιστήμια και κέντρα τεχνολογίας. Υλοποιεί έργα καινοτομίας σε τέσσερις βασικούς τομείς:

- ▶ Τεχνολογία
- ▶ ΤΠΕ
- ▶ Διαχείριση
- ▶ Μεθοδολογία και παιδαγωγική διαδικασία

Το Τκνικα ενθαρρύνει τους καθηγητές και τις ομάδες διαχείρισης των τεχνικών κολεγίων ΕΕΚ να παρουσιάζουν και να υλοποιούν έργα που περιλαμβάνουν κάποιο είδος καινοτομίας. Η εν λόγω καινοτομία μπορεί να έχει διάφορες μορφές. Θα μπορούσε, για παράδειγμα, να αφορά τον τρόπο διαχείρισης του κολεγίου ή τον τρόπο επικοινωνίας με την κοινωνία, τον τρόπο αλληλεπίδρασης με τις εταιρείες, τον τρόπο παροχής κατάρτισης, τον τρόπο προσαρμογής νέων τεχνολογιών ή τον τρόπο απόκτησης νέων γνώσεων. Οι υπεύθυνοι του Τκνικα διαχειρίζονται τα έργα και τα αναπτύσσουν σε συνεργασία με τους καθηγητές των κολεγίων. Οι περισσότεροι καθηγητές συνεχίζουν να διδάσκουν στα κολεγιά τους, αλλά με μειωμένες ώρες διδασκαλίας, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν σε έργα που διαχειρίζεται το Τκνικα.

Είδος δραστηριότητας: Καινοτόμοι μέθοδοι διδασκαλίας και έννοιες που συνδέονται με την επιχειρηματική εκπαίδευση

Χώρα υλοποίησης: Ισπανία — Χώρα των Βάσκων

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Τκνικα, παράρτημα της Υποδιεύθυνσης Επαγγελματικής και Εκπαιδευτικής Κατάρτισης και Διαβίου Μάθησης, Υπουργείο Παιδείας, Γλωσσικής Πολιτικής και Πολιτισμού της βασκικής κυβέρνησης

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.tknika.net>

Υπεύθυνοι επικοινωνίας: Iñaki Mujika, Διευθυντής του Τκνικα, imujika@tknika.net

Λοιποί υπεύθυνοι επικοινωνίας: Samuel Triguero, συντονιστής του Τομέα Διαχείρισης, striguero@tknika.net / Victor Arias, υπεύθυνος Διεθνών Σχέσεων, barias@tknika.net, JLF Maure, υπεύθυνος Διεθνών Σχέσεων, jlfernandez@tknika.net

Λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς ή εταιρείοι: Ενώσεις δημόσιων και ιδιωτικών κολεγίων ΕΕΚ της Χώρας των Βάσκων: Ikaolan, HETEL, AICE

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Καθηγητές και σπουδαστές σε τεχνικά κολεγία ΕΕΚ της Χώρας των Βάσκων

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Μέση, τρίτοβάθμια και μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση σε τεχνικά κολεγία ΕΕΚ (δημόσια και επιδοτούμενα)

Η προσέγγιση που ακολουθεί το Τκνικα αποτελείται από έξι βήματα:

- ▶ Το Τκνικα αναπτύσσει έργα καινοτομίας και διαβιβάζει τα αποτελέσματα στους καθηγητές ΕΕΚ.
- ▶ Οι καθηγητές χρησιμοποιούν τα εν λόγω αποτελέσματα για την κατάρτιση των διδασκομένων τους.
- ▶ Οι διδασκόμενοι μεταφέρουν με τη σειρά τους αυτές τις γνώσεις στους εργασιακούς τους χώρους.
- ▶ Το Τκνικα δικτυώνεται με καθηγητές ΕΕΚ (διασφαλίζοντας τη μεταφορά των γνώσεων σε ολόκληρο το σύστημα).
- ▶ Συνεργάζεται με οργανισμούς και ιδιώτες που μπορούν να προσδώσουν αξία στη συνολική διαδικασία.
- ▶ Το Τκνικα διασφαλίζει επίσης άριστες επιδόσεις μέσω του ειδικού μοντέλου διαχείρισης που χρησιμοποιεί.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Όλες οι δραστηριότητες που αναλαμβάνει το κέντρο εστιάζουν στην επιχειρηματική κατάρτιση. Η επιχειρηματικότητα δεν εκλαμβάνεται ως ξεχωριστή ικανότητα αλλά ως έννοια που απαιτεί δεξιότητες, όπως η δημιουργικότητα, η ευαισθητοποίηση για την τεχνολογία και η διαχείριση έργου.
- ▶ Οι εργασίες του Τκνικα βασίζονται στο μοντέλο διαχείρισης καινοτομίας ΤκνικαInnova. Το εν λόγω μοντέλο στηρίζει την επιχειρηματικότητα επιβραβεύοντας την ατομική πρωτοβουλία, την ανάληψη ευθύνης, την ανάληψη κινδύνου και την αποδοχή της αποτυχίας. Τα άτομα εργάζονται σε ομάδες για να αναπτύξουν ειδικά έργα, εξασφαλίζοντας κατ' αυτό τον τρόπο μεγαλύτερη ευελιξία και καλύτερο συντονισμό των εργασιών. Κάθε ομάδα είναι υπεύθυνη για το έργο της, γεγονός που δημιουργεί μεγαλύτερη δέσμευση και προσήλωση στην επίτευξη των στόχων.
- ▶ Η τεχνολογία χρησιμοποιείται εκτεταμένα. Το γεγονός αυτό καθιστά δυνατή τη διάδοση της γνώσης ταχύτερα και αποτελεσματικότερα. Το Τκνικα παρακολουθεί τις τεχνολογικές εξελίξεις, διερευνώντας νέες λύσεις, τεχνικές παραγωγής και εργαλεία πληροφορικής που θα βελτιώσουν τη μαθησιακή διαδικασία στα τεχνικά κολέγια ΕΕΚ και θα αυξήσουν την παραγωγικότητα στις επιχειρήσεις.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Τκνικα:

- ▶ Το Τκνικα έχει καθιερωθεί με επιτυχία στον τομέα του και τυγχάνει ευρείας αναγνώρισης. Μέλη ομάδας του ΟΟΣΑ επισκέφθηκαν πρόσφατα το Τκνικα και έκριναν ότι το πρόγραμμα αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα της πολιτικής που ακολουθεί η Χώρα των Βάσκων για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, συνιστώντας τη διάδοσή του.
- ▶ Αντιστέκεται στα εμπόδια στα οποία προσκρούει η πρόοδος. Το Τκνικα συμβάλλει στην υπέρβαση συγκεκριμένων περιορισμών του βασικού συστήματος, ιδίως διαφόρων παγιωμένων στοιχείων, όπως η αργή διαδικασία λήψης αποφάσεων, η ιεράρχηση των θεσμών και ο φόβος της αποτυχίας, καλλιεργώντας αντί αυτών μια ατμόσφαιρα δυναμισμού, ατομικής πρωτοβουλίας και επιχειρηματικότητας.
- ▶ Ενθαρρύνει την ανάληψη δράσης. Υπάρχει μεγάλη ζήτηση για υπηρεσίες του Τκνικα από τα τεχνικά κολέγια ΕΕΚ. Οι υπηρεσίες έχουν μεγάλη απήχηση και ευρύ πεδίο εφαρμογής. Επί του παρόντος υλοποιούνται 24 έργα καινοτομίας με 200 συνεργάτες.
- ▶ Τα αποτελέσματα είναι θετικά. Η αξιολόγηση δείχνει ότι τα οφέλη του προγράμματος υπερτερούν της αρχικής επένδυσης.
- ▶ Επίσης, οι ετήσιες έρευνες ικανοποίησης των ενδιαφερόμενων μερών δείχνουν ότι το Τκνικα θεωρείται ιδιαίτερα αξιόλογο κέντρο.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΓΝΩΣΗΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΙΣΠΑΝΙΑ

Επιχειρηματικότητα και επιχειρηματικές δεξιότητες βάσει κατάρτισης

Το Δίκτυο Κατάρτισης για την Επιχειρηματικότητα (NFTE) άρχισε να λειτουργεί το 1987 στη Νέα Υόρκη, ενώ από το 1998 η δράση του επεκτάθηκε και στο Βέλγιο. Έκτοτε, έχει παράσχει κατάρτιση σε περισσότερους από 350 000 νέους. Το NFTE του Βελγίου παρέχει ένα καινοτόμο πρόγραμμα σπουδών στη Φλάνδρα, στη Βαλονία και στις Βρυξέλλες. Τα μαθήματα διδάσκονται από εκπαιδευτές με εκτεταμένη επιχειρηματική εμπειρία, ενώ παράλληλα παρέχονται πρόσθετες ευκαιρίες σε μειονεκτούντες νέους ώστε να πετύχουν στην επαγγελματική και την προσωπική τους ζωή. Με αυτό τον τρόπο, παρέχει μια πραγματική γέφυρα μεταξύ του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος και των επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο της κατάρτισης *Vaardig Ondernemerschap En Ondernemende Vaardigheden* (επιχειρηματικότητα και επιχειρηματικές δεξιότητες βάσει κατάρτισης) δύο πιστοποιημένοι επιχειρηματικοί εκπαιδευτές του NFTE επισκέπτονται σχολεία ή οργανισμούς και παρέχουν έναν κύκλο μαθημάτων κατάρτισης για την επιχειρηματική εκπαίδευση. Στόχος της εν λόγω κατάρτισης είναι κάθε νέος να καταρτίσει ένα επιχειρηματικό σχέδιο για μια ιδέα ή ένα έργο που επιθυμεί να υλοποιήσει. Πέραν τούτου, ενθαρρύνεται η καλλιέργεια επιχειρηματικών συμπεριφορών και ικανοτήτων και η ανάπτυξη επιχειρηματικών απόψεων. Καλύπτονται επίσης οι πρακτικές δεξιότητες υπολογιστή, δεδομένου ότι αποτελούν κλειδί για την επιτυχία στη σύγχρονη αγορά.

Είδος δραστηριότητας: Αποτελεσματικές στρατηγικές παρόχων συνεχούς

επαγγελματικής ανάπτυξης

Χώρα υλοποίησης: Βέλγιο

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Δίκτυο Κατάρτισης για την

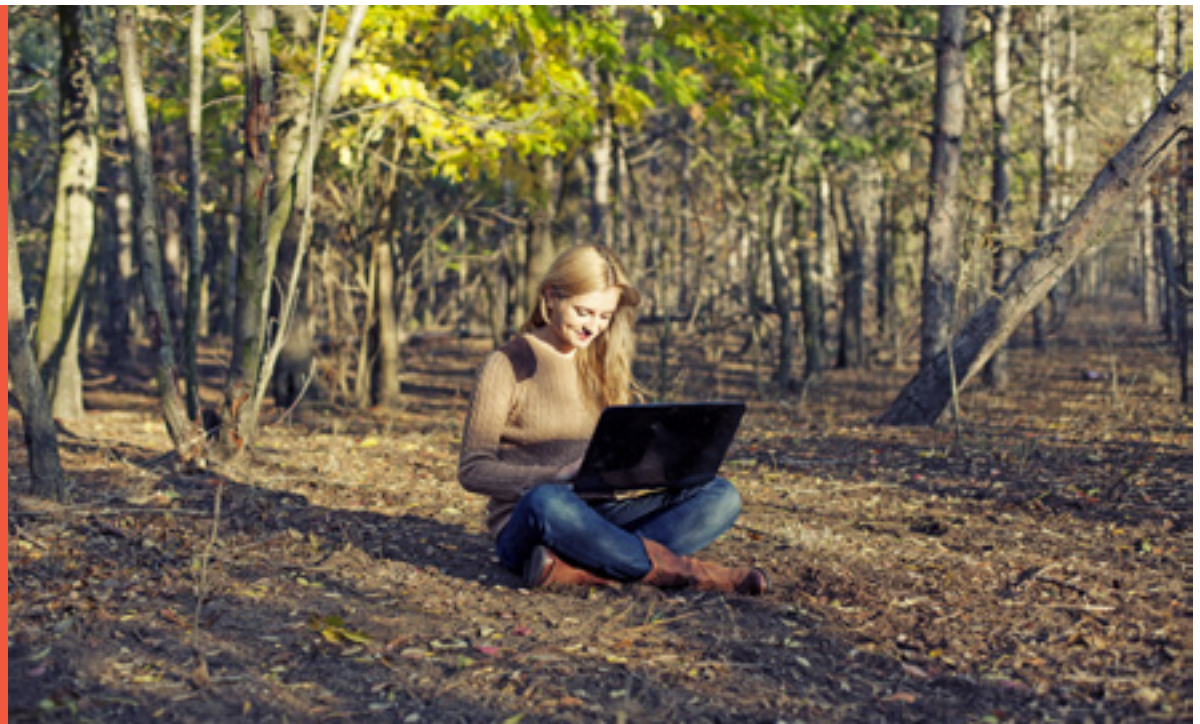
Επιχειρηματικότητα (NFTE), Βέλγιο

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: [http://www.nfte.be/index.](http://www.nfte.be/index.php?id=home&L=2)

[php?id=home&L=2](http://www.nfte.be/index.php?id=home&L=2)

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Μαθητές

δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης

Οι καθηγητές μπορούν να συμμετέχουν στα μαθήματα του NFTE ως βοηθοί και να αποκτήσουν πιστοποίηση εκπαιδευτή εφόσον ολοκληρώσουν επιτυχώς τη διαδικασία Train the Trainer (Κατάρτιση του Εκπαιδευτή) του NFTE.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Ένας από τους στόχους της κατάρτισης είναι οι διδασκόμενοι να επινοήσουν δημιουργικά, πρωτοποριακά έργα. Προκειμένου να επιτευχθεί ο εν λόγω στόχος, οι μέθοδοι διδασκαλίας πρέπει να είναι τόσο καινοτόμοι όσο και διαδραστικές. Συνεπώς, το NFTE του Βελγίου χρησιμοποιεί ποικίλες μεθόδους, συμπεριλαμβανομένων της εκπόνησης έρευνας αγοράς από τους διδασκόμενους στο άμεσο περιβάλλον τους και διαδικτυακών ερευνών για τη βιωσιμότητα της ιδέας τους.

Η εμπειρία σε πραγματικές συνθήκες και η αναπληροφόρηση είναι επίσης καθοριστικής σημασίας για την εξασφάλιση επιτυχίας και δέσμευσης. Στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται μια επίσκεψη σε εταιρεία και μαρτυρίες ανώτατων στελεχών επιχειρήσεων. Στο τέλος του προγράμματος οι διδασκόμενοι παρουσιάζουν τα επιχειρηματικά τους σχέδια ενώπιον ακροατηρίου και επιτροπής απαρτιζόμενης από στελέχη επιχειρήσεων.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Ο εν λόγω κύκλος μαθημάτων παρακολουθείται από 400 περίπου άτομα σε ετήσια βάση, ενώ έχει καταρτιστεί σχέδιο ανάπτυξης με στόχο την αύξηση των ατόμων σε 800 έως το 2017.

Ποιοτική έρευνα αναδεικνύει μια σειρά από επιτεύγματα:

- ▶ Το 45 % του συνόλου των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα του NFTE βρίσκουν εργασία ή δημιουργούν τη δική τους επιχείρηση.
- ▶ Το 21 % των συμμετεχόντων συνεχίζουν την επιμόρφωσή τους μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος.
- ▶ Το 77 % των διδασκομένων αισθάνονται έτοιμοι να αναζητήσουν εργασία ή να ιδρύσουν τη δική τους επιχείρηση.
- ▶ Το επίπεδο των γενικών επιχειρηματικών γνώσεων αυξάνεται από 20 % σε 80 %.
- ▶ Ενισχύονται η αυτοπεποίθηση, η ομαδική εργασία, η οργάνωση, ο σεβασμός, η συνέπεια και παρέχονται περισσότερα κίνητρα.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ

ΚΥΚΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΒΕΛΓΙΟ

Κατάρτιση εκπαιδευτικών για τη δημιουργία «εταιρειών πρακτικής άσκησης» στα σχολεία

Το Κέντρο Εταιρειών Παροχής Κατάρτισης της Βουλγαρίας, το οποίο υπάγεται στο Υπουργείο Παιδείας, Νεολαίας και Επιστημών, παρέχει τριήμερο σεμινάριο κατάρτισης σε 10-20 καθηγητές σε κάθε σχολείο. Οι γνώσεις που προσφέρει είναι περίπου κατά 30 % θεωρητικές και κατά 70 % πρακτικές, ενώ περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως η ανταλλαγή ιδεών, οι ομαδικές πρακτικές εργασίες, οι προσομοιώσεις επιχειρηματικότητας και οι συζητήσεις. Στόχος είναι η δημιουργία και η διαχείριση μιας εταιρείας σε κάθε σχολείο, στην οποία οι διδασκόμενοι θα πραγματοποιούν πρακτική άσκηση.

Οι εταιρείες αυτές είναι προσομοιώσεις πραγματικών εταιρειών και διαθέτουν όλα τα επιχειρηματικά έγγραφα και εφαρμόζουν τα συστήματα και τις

διαδικασίες που χρησιμοποιούνται σε μια επιχείρηση της πραγματικής αγοράς. Παρέχουν την άμεση εμπειρία της ίδρυσης και της επιχειρηματικής δραστηριότητας μιας μικρής εταιρείας στους διδασκόμενους που δεν έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν εμπειρία σε πραγματική επιχείρηση. Οι διδασκόμενοι μαθαίνουν πώς λειτουργεί η επιχείρηση, πώς να διοικούν ένα τμήμα πωλήσεων, να οργανώνουν τις λειτουργίες του προσωπικού, να διαχειρίζονται λογαριασμούς και να ελέγχουν τα συστήματα αποθέματος και τα διοικητικά συστήματα. Το δυναμικό και ρεαλιστικό περιβάλλον της εικονικής αυτής εταιρείας παρέχει τη δυνατότητα στους διδασκόμενους να αποκομίσουν πολλά οφέλη, όπως η εφαρμογή της θεωρίας στην πράξη, η ομαδική εργασία και οι δεξιότητες επικοινωνίας, οι δεξιότητες σχεδιασμού και η επιχειρηματική νοοτροπία.

Είδος δραστηριότητας: Στρατηγικές προβολής παρόχων συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης

Χώρα υλοποίησης: Βουλγαρία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Κέντρο Εταιρειών Παροχής Κατάρτισης της Βουλγαρίας

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.buct.org/index.php?p=22>

Υπεύθυνη επικοινωνίας: Dariya Mavrudieva

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: info@buct.org

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +359 2 963 22 72

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Καθηγητές

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη, καθηγητές δευτεροβάθμιας, τριτοβάθμιας και επαγγελματικής εκπαίδευσης

Γενικότερα, στο πλαίσιο του σεμιναρίου ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης δημιουργείται μια ομάδα καθηγητών εντός σχολείου, η οποία μπορεί να παρέχει και να στηρίζει τη διδασκαλία της επιχειρηματικής εκπαίδευσης. Κάθε καθηγητής έχει διαφορετική ειδικότητα και είναι ενήμερος για τις νομικές διαδικασίες και τις πρακτικές που απαιτούνται για την ίδρυση και τη λειτουργία των επιχειρήσεων. Οι καθηγητές μαθαίνουν επίσης τεχνικές για την ενθάρρυνση των διδασκομένων να παρακολουθήσουν το πρόγραμμα με την εικονική επιχείρηση και αποκτούν σχετική πιστοποίηση εκπαιδευτή. Οι καθηγητές μπορούν να εφαρμόζουν τις νέες γνώσεις και δεξιότητες στο πλαίσιο των σχολικών μαθημάτων που διδάσκουν.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Ενθάρρυνση της συμμετοχής. Το σεμινάριο προωθείται ευρέως στα σχολεία (τόσο σε εκπαιδευτικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο), καθώς και διαδικτυακά και στις ετήσιες συναντήσεις των καθηγητών. Στη συνέχεια, τα σχολεία υποβάλλουν αίτηση στο Κέντρο Εταιρειών Παροχής Κατάρτισης της Βουλγαρίας για να δηλώσουν συμμετοχή στο σεμινάριο.
- ▶ Ανάπτυξη συνεργασιών στον μέγιστο δυνατό βαθμό. Κλειδί για την επιτυχία είναι η συνεργασία μεταξύ σχολείων, κυβερνητικών οργανισμών και επιχειρήσεων. Η διαδικασία αυτή διευκολύνεται εν μέρει από το Δίκτυο Εταιρειών Παροχής Κατάρτισης της Βουλγαρίας, το οποίο ιδρύθηκε το 2004. Στα μέλη του συγκαταλέγονται εταιρείες παροχής πρακτικής άσκησης, το Κέντρο Εταιρειών Παροχής Κατάρτισης της Βουλγαρίας, επιχειρηματικές οργανώσεις, εταιρείες, ΜΚΟ και κυβερνητικοί οργανισμοί.
- ▶ Συμμετοχή επιχειρηματικών εταίρων. Διάφορες εταιρείες παρέχουν εμπειρογνωμοσύνη, συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες παρακολούθησης και αξιολόγησης στο Κέντρο Εταιρειών Παροχής Κατάρτισης της Βουλγαρίας και συμμετέχουν άμεσα σε προγράμματα κατάρτισης εκπαιδευτικών σε σχολεία.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Το εν λόγω πρόγραμμα έχει σημειώσει μεγάλη επιτυχία:

- ▶ Έχει μεγάλη απήχηση και για, κάθε σχολείο με το οποίο έρχεται σε επαφή, καταφέρνει να συγκεντρώσει από 10 έως 20 εκπαιδευτικούς και από 500 έως 1 500 διδασκομένους.
- ▶ Πρόκειται για ένα βιώσιμο πρόγραμμα —τα μαθήματα διεξάγονται ανελλιπώς από το 1999.
- ▶ Έχει συμβάλει στην καλλιέργεια νοοτροπίας «επιχειρηματικής εκπαίδευσης» σε πολλά σχολεία, δημιουργώντας διεπιστημονικές ομάδες καθηγητών, οι οποίες διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα της διδασκαλίας της επιχειρηματικής εκπαίδευσης και εξασφαλίζουν ένα βιώσιμο περιβάλλον διδασκαλίας.

Σχέδια ανάπτυξης

- ▶ Παροχή κατάρτισης σε καθηγητές που έχουν ήδη συμμετάσχει στο πρόγραμμα σε νέους τομείς, όπως οι ξένες γλώσσες, οι δεξιότητες ΤΠ και η δημιουργία και η διαχείριση ομάδων. Κατ' αυτό τον τρόπο θα ενισχυθούν περαιτέρω οι ικανότητές τους. Η κατάρτιση σχεδιάζεται και παρέχεται σε συνεργασία με επιχειρηματικές οργανώσεις.
- ▶ Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ καθηγητών και πραγματικών επιχειρήσεων, παροχή κατάρτισης σε καθηγητές στους τομείς της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, της επίλυσης προβλημάτων, της διενέργειας ελέγχων και της αξιολόγησης.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Δραστηριότητες κατάρτισης εκπαιδευτικών της JA-YE

Η JA-YE Europe είναι ΜΚΟ απαρτιζόμενη από 37 εθνικά μέλη που ασχολούνται αποκλειστικά με την επιχειρηματική εκπαίδευση, τις δεξιότητες για την απασχολησιμότητα και τις χρηματοοικονομικές γνώσεις των μαθητών από την πρωτοβάθμια μέχρι την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Κατά την περίοδο 2011-2012, το δίκτυο κατάφερε να συγκεντρώσει περισσότερους από 3 εκατομμύρια μαθητές στο πλαίσιο μιας ευρείας γκάμας προγραμμάτων. Η έδρα της οργάνωσης στην Ευρώπη βρίσκεται στις Βρυξέλλες. Το ακαδημαϊκό έτος 2011/12 η JA-YE παρέσχε κατάρτιση σε περίπου 135 000 καθηγητές από 70 000 σχολεία. Ένα από τα πιο δημοφιλή προγράμματα είναι το «Εταιρικό πρόγραμμα», στο πλαίσιο του οποίου οι μαθητές δημιουργούν μια μικρή εταιρεία υπό την καθοδήγηση ενός καθηγητή και ενός εθελοντή επιχειρηματικού συμβούλου. Εκτός από την παροχή επίσημων και ανεπίσημων ευκαιριών κατάρτισης στους μαθητές, το εν λόγω πρόγραμμα περιλαμβάνει επίσης διάφορες ενότητες διδασκαλίας που απευθύνονται σε καθηγητές και παρέχονται σε ενδοϋπηρεσιακό επίπεδο, και οι οποίες καλύπτουν τέσσερις βασικούς τομείς:

- ▶ Αυτοπεποίθηση —ανάπτυξη προσωπικών ικανοτήτων και συμπεριφορών, όπως
 - ▶ η ικανότητα και η προθυμία ανάληψης πρωτοβουλίας,
 - ▶ η καινοτομία και η δημιουργικότητα
 - ▶ η προθυμία ανάληψης κινδύνου.
- ▶ Ικανότητες —διδασκαλία, γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με την επιχειρηματική ανάπτυξη και καινοτόμες διαδικασίες.
- ▶ Εκμάθηση στην πράξη —εκμάθηση των αντικειμένων και απόκτηση των βασικών δεξιοτήτων μέσω της χρήσης επιχειρηματικών μεθόδων εργασίας.
- ▶ Σύγχρονη προσέγγιση και παροχή κινήτρων —με τη συμμετοχή της τοπικής κοινότητας, γονέων, φίλων, μέσωσν ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων εμπορικών εκθέσεων και διαγωνισμών, καθώς και διεθνών δραστηριοτήτων.

Ο κύκλος του προγράμματος ξεκινάει με την εκκίνηση του σχολικού έτους. Σε πρώτο στάδιο, η JA-YE προσεγγίζει τον ιδιοκτήτη του σχολείου (π.χ. την τοπική

Είδος δραστηριότητας: Στρατηγικές προβολής παρόχων συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης

Χώρα υλοποίησης: Οποιαδήποτε χώρα

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Οργάνωση «Junior Achievement Young Enterprise Europe» για την προώθηση της επιχειρηματικότητας των νέων (JA-YE Europe)

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.ja-ye.org>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Jarle Tømmerbakke

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: Jarle@ja-ye.org

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευτικοί και μαθητές ηλικίας 16 έως 19 ετών που συμμετέχουν στο εταιρικό πρόγραμμα της JA-YE

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Καθηγητές σε φορείς ΕΕΚ και σχολεία ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

κοινότητα) και ρωτά αν το σχολείο επιθυμεί να συμμετάσχει. Στη συνέχεια, έρχεται σε επαφή με τον διευθυντή του σχολείου και υποβάλλει το ίδιο ερώτημα. Έπειτα προχωρά με τη βασική κατάρτιση των καθηγητών. Κάνει μια εισαγωγή στις βασικές έννοιες του προγράμματος και δημιουργεί ομάδες δικτύωσης ώστε οι συμμετέχοντες να μην απομονώνονται. Αυτό είναι σημαντικό, διότι συχνά παρατηρείται μεγάλη αβεβαιότητα/αντίσταση ως προς νέες μεθόδους. Για παράδειγμα, τίθενται ερωτήματα του τύπου «θα μπορούν τα παιδιά να διδαχθούν εξίσου αποτελεσματικά με τις νέες μεθόδους;». Έπειτα, οι μαθητές παρακολουθούν τον ετήσιο κύκλο μιας μικρής εταιρείας, αναπτύσσοντας μια επιχειρηματική ιδέα και μια στρατηγική εμπορικής προώθησης και καταρτίζοντας τον προϋπολογισμό της, ενώ στη συνέχεια συμμετέχουν σε διάφορους τοπικούς διαγωνισμούς.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Το κλειδί για την επιτυχία των προγραμμάτων της JA-YE είναι ο συνδυασμός της επίσημης και της άτυπης μάθησης.
- ▶ Όσον αφορά την επίσημη μάθηση, παρέχονται ευκαιρίες ανάληψης πραγματικής και όχι εικονικής δραστηριότητας: προβλέπονται 2-3 ημέρες κατάρτισης και συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης των καθηγητών, με πρόσθετο επιγραμματικό περιεχόμενο και παράδοση υλικού, καθώς και αξιολόγηση και πιστοποίηση ικανοτήτων μέσω πρακτικής εφαρμογής
- ▶ Όσον αφορά την άτυπη μάθηση, οι καθηγητές και οι μαθητές επωφελούνται από ένα δίκτυο συμμετεχόντων σχολείων, έναν καθοδηγητή από την επιχειρηματική κοινότητα για κάθε τάξη, 1-3 ημέρες για εξωσχολικές δραστηριότητες (διαγωνισμούς ή εργαστήρια καινοτομίας) και την εμπειρία προηγούμενων συμμετεχόντων.
- ▶ Επίσης, πολλές από τις δραστηριότητες που διοργανώνει η JA-YE σε συνεργασία με άλλους φορείς στην Ευρώπη, όπως ο ετήσιος ευρωπαϊκός διαγωνισμός «Εταιρεία της Χρονιάς», η Εταιρεία Χωρίς Σύνορα JA-YE, το Κοινωνικό Εταιρικό Πρόγραμμα JA-YE και οι Ευρωπαϊκές Προκλήσεις Δημιουργικότητας και Καινοτομίας, έχουν έντονα διεθνή χαρακτήρα.
- ▶ Ο ανταγωνισμός ενθαρρύνει τη συμμετοχή της κοινότητας και παρέχει κίνητρα στους καθηγητές. Η JA-YE θεωρεί ότι ο ανταγωνισμός είναι καθοριστικής σημασίας για τη συνεργασία με την τοπική κοινότητα και τα μέσα ενημέρωσης. Συνήθως, οι κριτές των εν λόγω διαγωνισμών είτε προέρχονται από την επιχειρηματική κοινότητα, είτε από τον χώρο της πολιτικής,

είτε από την τοπική/εθνική εκπαιδευτική αρχή, γεγονός που σημαίνει ότι το έργο λαμβάνει τη στήριξή τους. Αρκετά βραβεία απονέμονται σε μικρές εταιρείες, ενώ βραβεύονται και οι καθηγητές και τα σχολεία. Αυτό το είδος αναγνώρισης δημιουργεί συχνά θετική δημοσιότητα τόσο για τις δραστηριότητες όσο και για τα σχολεία και τους καθηγητές.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Το JA-YE έχει διεξαγάγει έρευνα για τον αντίκτυπο των εν λόγω δραστηριοτήτων σε προηγούμενους συμμετέχοντες και τα αποτελέσματα ήταν πολύ θετικά. Το 90 % των καθηγητών συνιστούν τον εν λόγω τρόπο διδασκαλίας στους συναδέλφους τους. Κοινή άποψη των μαθητών είναι ότι «το σχολείο αποκτά περισσότερο ενδιαφέρον και παρέχει κίνητρα». Επιπλέον, διαπιστώσαμε ότι αυτός ο τρόπος διδασκαλίας δημιουργεί επιχειρηματικά μυαλά.

- ▶ Νεοσύστατες επιχειρήσεις: Σύμφωνα με ανεξάρτητη μελέτη που εκπονήθηκε για προηγούμενους συμμετέχοντες, οι νεοσύστατες επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν από τους παραπάνω ήταν κατά 50 % περισσότερες από εκείνες που ιδρύθηκαν από την ομάδα ελέγχου. Το 12 % των ατόμων που συμμετείχαν στο εταιρικό πρόγραμμα JA-YE για σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχουν ιδρύσει τη δική τους επιχείρηση από την ηλικία των 25 ετών σε σχέση με το 8 % των ατόμων που δεν συμμετείχαν.
- ▶ Δημιουργεί επιχειρηματική αυτοπεποίθηση. Το 55 % των προηγούμενων συμμετεχόντων στο εταιρικό πρόγραμμα δηλώνουν ότι διαθέτουν τις απαιτούμενες δεξιότητες και γνώσεις για να ιδρύσουν τη δική τους επιχείρηση, εφόσον τους δοθεί η ευκαιρία, σε σύγκριση με το 41 % στην ομάδα ελέγχου.
- ▶ Λειτουργεί ως εκκολαπτήριο μελλοντικών διευθυντικών στελεχών. Επί του παρόντος, το 33 % των προηγούμενων συμμετεχόντων στο εταιρικό πρόγραμμα JA-YE κατέχουν διευθυντική θέση σε σύγκριση με το 25 % στην ομάδα ελέγχου.
- ▶ Διάφορες άλλες ανεξάρτητες μελέτες και έρευνες επιβεβαιώνουν τα προαναφερθέντα συμπεράσματα.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

JA-YE Enterprise without Borders® (Εταιρεία Χωρίς Σύνορα JA-YE)

JA-YE Social Enterprise Programme (Κοινωνικό Εταιρικό Πρόγραμμα JA-YE)

Ευρωπαϊκή Πρόκληση Δημιουργικότητας και Καινοτομίας

«Εκπαιδευτικός επιχειρηματικότητα» — Διήμερο σεμινάριο

Ο «Εκπαιδευτικός επιχειρηματικότητα» είναι ένα διήμερο σεμινάριο που αφορά θέματα που άπτονται του επαγγελματισμού των εκπαιδευτικών και του ρόλου τους ως φορέων αλλαγής στην κοινωνία. Το σεμινάριο είναι διαδραστικό και περιλαμβάνει παραδείγματα καινοτόμων πρακτικών, συζητήσεις και εφαρμογή στο περιβάλλον εργασίας του εκπαιδευμένου. Το σεμινάριο βασίζεται στην υπόθεση ότι είναι πολύ πιο εύκολο για έναν εκπαιδευτικό να καθοδηγήσει τους διδασκομένους σε τομείς στους οποίους εξειδικεύεται, και αναγνωρίζει ότι πολλοί εκπαιδευτικοί διαθέτουν ή θεωρούν ότι διαθέτουν ελάχιστη εμπειρία στον τομέα της επιχειρηματικότητας. Ως εκ τούτου, το σεμινάριο βοηθάει τους εκπαιδευτικούς να αντιληφθούν και να κατανοήσουν πώς οι γνώσεις και οι εμπειρίες της καθημερινής ζωής μπορούν να αξιοποιηθούν στον τομέα της επιχειρηματικότητας. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι φέρνει σε επαφή τους εκπαιδευτικούς με άλλα άτομα, τα οποία εργάζονται στον ίδιο τομέα, παρέχοντας ευκαιρίες για αποτελεσματική συνεργασία.

Το σεμινάριο διερευνά την έννοια του Εκπαιδευτικού επιχειρηματικότητας, συγκρίνοντας επιτυχημένους επιχειρηματίες με παραγωγικούς εκπαιδευτικούς. Αναδεικνύει και διερευνά, μέσω διαλόγου και στοχασμού, βασικές πτυχές του επαγγελματισμού των εκπαιδευτικών, την επαγγελματική ταυτότητα, καθώς και τρόπους ενθάρρυνσης της συμμετοχής των διδασκομένων. Οι εν λόγω πτυχές εξετάζουν, μεταξύ άλλων, τον τρόπο διαχείρισης των αλλαγών, της αβεβαιότητας, των κινδύνων και των σχέσεων.

Το διήμερο σεμινάριο διερευνά τα ακόλουθα πέντε θέματα:

- ▶ Ο εκπαιδευτικός επιχειρηματικότητα
- ▶ Μάθηση και διδασκαλία στον 21ο αιώνα
- ▶ Γνώσεις σχετικά με την αποτελεσματική μάθηση

Είδος δραστηριότητας: Συνεχείς πρωτοβουλίες στήριξης παρόχων συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης

Χώρα υλοποίησης: Ηνωμένο Βασίλειο — Σκωτία

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Πανεπιστήμιο του Aberdeen

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.abdn.ac.uk/spe/>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Δρ David McMurtry

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: d.c.mcmurtry@abdn.ac.uk

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +44 1224274623

Λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς ή εταίροι: Πρόγραμμα της Σκωτίας για την Επιχειρηματικότητα, Εθνικός Οργανισμός

Κατάρτισης Εκπαιδευτικών της Κροατίας, Πανεπιστήμιο Ergisyes, Καισάρεια, Τουρκία

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευτικοί, προϊστάμενοι εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, εκπαιδευόμενοι παιδαγωγοί, εκπαιδευτές εκπαιδευτικών, προσωπικό εκπαιδευτικής αρχής, ψυχολόγοι και παιδαγωγοί

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Εκπαιδευτικοί σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης —προσχολική, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, μεταδευτεροβάθμια και τριτοβάθμια

- ▶ Συμμετοχή των διδασκομένων στη διαδικασία μάθησης
- ▶ Στρατηγικές για την ενίσχυση της επιχειρηματικής ικανότητας

Οι συμμετέχοντες διερευνούν το θέμα της επιχειρηματικής μάθησης και διδασκαλίας σε σύγχρονα περιβάλλοντα και εξετάζουν παραδείγματα αποτελεσματικών πρακτικών. Συμμετέχουν επίσης στον «σχεδιασμό δράσης», χρησιμοποιώντας ιδέες που έχουν διερευνηθεί στο πλαίσιο των παραπάνω θεμάτων, με στόχο τη διαμόρφωση αναπτυξιακής ατζέντας για την προώθηση μιας πτυχής της πρακτικής τους.

Υιοθετούνται διάφορες παιδαγωγικές προσεγγίσεις για την προαγωγή επιχειρηματικών συμπεριφορών και της δημιουργικότητας, όπως:

- ▶ Παρουσιάσεις υπό την καθοδήγηση εκπαιδευτή με τη χρήση στοιχείων από έρευνες και συγγράμματα και παραδειγμάτων ορθών πρακτικών με τη χρήση βίντεο
- ▶ Εκτεταμένη διερεύνηση, συζήτηση, διάλογος και αλληλεπίδραση
- ▶ Σχεδιασμός δράσης, τόσο σε ατομικό όσο και σε ομαδικό επίπεδο
- ▶ Ομαδικές παρουσιάσεις

Το σεμινάριο του «Εκπαιδευτικού επιχειρηματικότητας» παρέχεται επί του παρόντος από τέσσερις εταιρούς που συμμετέχουν στην υλοποίηση του προαναφερθέντος έργου, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα. Οποιοσδήποτε φορέας (οποιοσδήποτε ευρωπαϊκού κράτους) επιθυμεί να διοργανώσει το σεμινάριο, θα πρέπει, σε πρώτο στάδιο, να επικοινωνήσει με τον δρα David McMurtry (Πανεπιστήμιο του Aberdeen). Ο φορέας που ζητεί να διοργανώσει το σεμινάριο θα πρέπει να γνωρίζει ότι είναι υποχρεωμένος να καλύψει τα έξοδα ταξιδιού και διαμονής των εκπαιδευτών. Πέραν του διήμερου σεμιναρίου, υπάρχει μια διαδικτυακή κοινότητα μάθησης, η οποία επιτρέπει στους συμμετέχοντες να έχουν πρόσβαση και να ανταλλάσσουν εκπαιδευτικό υλικό, καθώς και να επικοινωνούν μεταξύ τους πριν και μετά το σεμινάριο.

Πέραν του ότι παρέχει μια εμπειρία επαγγελματικής κατάρτισης με γνώμονα την ανάπτυξη, το σεμινάριο έχει επίσης διερευνητική διάσταση. Συλλέγονται στοιχεία μέσω ερωτηματολογίου σχετικά με τις απόψεις των συμμετεχόντων για την έννοια του εκπαιδευτικού επιχειρηματικότητας και την επαγγελματική του ταυτότητα, και ιδίως για τον βαθμό στον οποίο θεωρούν ότι διακατέχονται από πνεύμα επιχειρηματικότητας.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

Το νέο αυτό πρόγραμμα υλοποιείται ήδη με επιτυχία στο Ζάγκρεμπ στην Κροατία (Ιούνιος 2012), στο Aberdeen στη Σκωτία (Σεπτέμβριος 2012) και στην Καισάρεια στην Τουρκία (Μάρτιος 2013). Από τις αξιολογήσεις των σεμιναρίων προέκυψε ότι η συμμετοχή είχε σημαντικό αντίκτυπο στην αυτοαποτελεσματικότητα των συμμετεχόντων και ότι τα σεμινάρια μπορούν να συμβάλλουν στην επικαιροποίηση πρακτικών και πολιτικών. Σε συνέχεια της εκδήλωσης στην Καισάρεια δημοσιεύθηκαν άρθρα και εκθέσεις σχετικά με τις εννοιολογικές εξελίξεις και τα εμπειρικά στοιχεία, με έμφαση στις διαφορές σε διεθνές επίπεδο.

Επίσης, η ενασχόληση με την επιχειρηματικότητα και την επιχειρηματική δραστηριότητα είχε θετικό αντίκτυπο στους διδασκομένους και στη μάθησή τους σε όλους τους τομείς σπουδών. Μέσα από τη διερεύνηση του ρόλου τους οι εκπαιδευτικοί κατανοούν καλύτερα τον αντίκτυπό τους στην κοινωνία. Η κατανόηση του ρόλου τους αποτελεί τη βάση για μια αξιόλογη επαγγελματική ανέλιξη.

Η ομάδα είναι ανοικτή να συζητήσει το ενδεχόμενο διοργάνωσης του σεμιναρίου σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς από άλλες χώρες και περιβάλλοντα.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗ

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Εθνικό πρότυπο για την επιχειρηματική εκπαίδευση

Το **Εθνικό πρότυπο για την επιχειρηματική εκπαίδευση** σχεδιάστηκε από το Κέντρο για την Εκπαίδευση και τη Βιομηχανία του Πανεπιστημίου του Warwick. Παρέχει μια διαδικασία ποιοτικού ελέγχου για την αναγνώριση και την επιβράβευση αποτελεσματικών πρακτικών κατά τον σχεδιασμό και την παροχή προγραμμάτων σπουδών επιχειρηματικής εκπαίδευσης. Αφορά περισσότερο την κατάρτιση εκπαιδευτικών και όχι τόσο δραστηριότητες με επίκεντρο τον μαθητή.

Το πλαίσιο οργανώνεται σε πέντε ενότητες, καθεμιά από τις οποίες περιγράφει και προσδιορίζει ποιοτικές διαδικασίες. Σε αυτές περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- ▶ Ορισμός του οράματος της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

- ▶ Διενέργεια ελέγχου για την επιχειρηματική εκπαίδευση
- ▶ Σχεδιασμός και διαχείριση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης
- ▶ Παροχή προγράμματος σπουδών επιχειρηματικής εκπαίδευσης
- ▶ Αξιολόγηση και αποτίμηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης

Κάθε ενότητα περιέχει μια σειρά από απαιτήσεις προς πλήρωση από τα σχολεία, οι οποίες συνοδεύονται από μια σύντομη περιγραφική επεξήγηση των εγγράφων και των αποδεικτικών στοιχείων που απαιτούνται για την αξιολόγηση βάσει του εθνικού προτύπου.

Για τη συμμόρφωση με το εθνικό πρότυπο για την επιχειρηματική εκπαίδευση, τα σχολεία πρέπει να αποδείξουν:

Είδος δραστηριότητας: Συνεχείς πρωτοβουλίες στήριξης εν ενεργεία εκπαιδευτικών

Χώρα υλοποίησης: Ηνωμένο Βασίλειο

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Κέντρο για την Εκπαίδευση και τη Βιομηχανία

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www2.warwick.ac.uk/fac/soc/cei/enterpriseeducation/casestudy/>

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Malcolm Hoare

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: m.g.hoare@warwick.ac.uk

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευτικοί

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και ειδικής εκπαίδευσης

- ▶ τη συμμετοχή όλων των μαθητών στην επιχειρηματική εκπαίδευση.
- ▶ την ύπαρξη σχεδίου για τις μελλοντικές ανάγκες και την εξέλιξη του προγράμματος σπουδών για την επιχειρηματικότητα, και την ενσωμάτωση διαδικασιών μάθησης μέσα από δραστηριότητες και μεθόδους με επίκεντρο τον μαθητή
- ▶ τη διαμόρφωση σαφούς εικόνας του τρόπου ενσωμάτωσης της επιχειρηματικής εκπαίδευσης στο ευρύτερο πρόγραμμα σπουδών και σχέδιο ανάπτυξης, καθώς και τη δέσμευση της ομάδας διευθυντικών στελεχών και του λοιπού προσωπικού ως προς την εν λόγω έννοια και την κατανόηση αυτής.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Δωρεάν, προσβάσιμη ενημέρωση. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι τα πρότυπα διατίθενται στο διαδίκτυο στο «Επιχειρηματικό Χωριό» και, κατ' αυτό τον τρόπο, οι εκπαιδευτικοί και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα έχουν εύκολη και δωρεάν πρόσβαση στο υλικό.
- ▶ Η αυτοαξιολόγηση και ο σχεδιασμός δράσης καθίστανται δυνατά λόγω της ύπαρξης επιγραμμικού υλικού. Τα εμφανή δυνατά και αδύνατα σημεία του γενικού προγράμματος επιχειρηματικής εκπαίδευσης ενός σχολείου εντοπίζονται και αντιμετωπίζονται αναλόγως.
- ▶ Έχει εξασφαλιστεί διαπίστευση από εξωτερικούς φορείς.

Αντίκτυπος της δραστηριότητας

- ▶ Η απαίτηση παροχής εξειδικευμένης ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης έχει τονώσει τόσο τη ζήτηση όσο και την προσφορά επιχειρηματικής κατάρτισης για εκπαιδευτικούς και έχει συμβάλει στη δημιουργία χρησιμων σχολικών δικτύων επιχειρηματικότητας.
- ▶ Τακτική αποτίμηση και αξιολόγηση της παρεχόμενης επιχειρηματικής εκπαίδευσης, και ιδίως του αντικτύπου της στην ανάπτυξη των ατομικών ικανοτήτων των μαθητών.
- ▶ Παρακολούθηση ενδοσχολικών ή εξωσχολικών εξειδικευμένων προγραμμάτων συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης από τους επιχειρηματικούς συντονιστές και το προσωπικό του σχολείου.
- ▶ Το προσωπικό που ασχολείται με το υλικό της επιχειρηματικής εκπαίδευσης δηλώνει ότι εγκρίνει τη δομημένη μέθοδο και τις ευκαιρίες που παρέχονται για την επιβράβευση των βέλτιστων πρακτικών που διαπιστώνονται.
- ▶ Το προσωπικό καταφέρνει συχνά να εντοπίζει τις υφέρπουσες πτυχές της επιχειρηματικής εκπαίδευσης στο σχολείο, οι οποίες δεν είχαν γίνει αντιληπτές μέχρι πρότινος.
- ▶ Οι εκπαιδευτικοί και οι σύμβουλοί τους εκτιμούν την παροχή σαφών κατευθυντήριων γραμμών για τη στήριξη της παροχής υψηλής ποιότητας επιχειρηματικής εκπαίδευσης. Ανταποκρίνονται επίσης στην ευελιξία που προβλέπεται στο πλαίσιο των απαιτήσεων, γεγονός που καθιστά δυνατή την αντιμετώπιση τοπικών προτεραιοτήτων, καθιστώντας παράλληλα δυνατή τη συμμόρφωση με τα βασικά κριτήρια.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗ

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Ιστότοπος CEI: <http://www2.warwick.ac.uk/fac/soc/cei/>

Ιστότοπος Επιχειρηματικού Χωριού: <http://www.enterprisevillage.org.uk/>

Ερμηνεία της έννοιας της επιχειρηματικότητας στα σχολικά προγράμματα σπουδών

Το **Κέντρο για την Εκπαιδευτική Έρευνα και Ανάπτυξη (CERD)** είναι φορέας της λιβανικής κυβέρνησης και διαδραματίζει καίριας σημασίας ρόλο στη διαμόρφωση προγραμμάτων σπουδών. Αναπτύσσει προσεγγίσεις για την ενσωμάτωση της διάστασης της επιχειρηματικότητας στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας. Ένας πλοηγός (pilot) εισάγει υλικό για την επιχειρηματικότητα στο πρόγραμμα σπουδών, τόσο σε ιδρύματα γενικής εκπαίδευσης όσο και σε ιδρύματα ΕΕΚ. Για την επίτευξη της εν λόγω ενσωμάτωσης ακολουθήθηκαν διάφορα στάδια:

- ▶ Αρχικά, το CERD υπέβαλε το έργο σε υπουργούς ώστε να τους πείσει να επενδύσουν σε αυτό.

- ▶ Σε δεύτερο στάδιο, επιλέχθηκαν οι πιλοτικές εγκαταστάσεις (περίπου 50 συνολικά) και οι διευθυντές των αντίστοιχων σχολείων κλήθηκαν να συζητήσουν σχετικά με το έργο.
- ▶ Τέλος, το CERD παρέσχε κατάρτιση στους εκπαιδευτικούς στα σχολεία ώστε οι τελευταίοι να αρχίσουν να υλοποιούν την πρωτοβουλία.

Παρασχέθηκε και αναπτύχθηκε ένα ευρύ φάσμα πόρων για την υποστήριξη του έργου. Στους εν λόγω πόρους συμπεριλαμβάνονται κατευθυντήριες γραμμές για το πρόγραμμα σπουδών, υλικό για τους μαθητές και ένα εγχειρίδιο για τους εκπαιδευτικούς. Για τη διδασκαλία του εκπαιδευτικού υλικού υιοθετήθηκε μια

Είδος δραστηριότητας: Συνεχείς πρωτοβουλίες στήριξης εν ενεργεία

εκπαιδευτικών

Χώρα υλοποίησης: Λίβανος

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Κέντρο για την Εκπαιδευτική Έρευνα

και Ανάπτυξη (CERD)

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: <http://www.crdp.org/CRDP/>

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευτικοί

γενικής εκπαίδευσης και ΕΕΚ

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Δημοτικά σχολεία

προσέγγιση ενεργού μάθησης και σε πρώτο στάδιο παρουσιάστηκαν οι βασικές δεξιότητες απασχολησιμότητας.

Προϋποθέσεις επιτυχίας

- ▶ Όσο μεγαλύτερη είναι η απήχηση του έργου τόσο πιο αναγκαία καθίσταται η ενσωμάτωση της επιχειρηματικότητας στο πρόγραμμα σπουδών. Το εν λόγω έργο θεωρήθηκε ότι αποτελεί το πρώτο βήμα για τη δημιουργία «Επιχειρηματικής Κοινότητας» στον Λίβανο. Δεδομένου ότι στόχος του έργου ήταν να έχει ευρύτερο αντίκτυπο στη λιβανική κοινωνία, σημαντικός παράγοντας που συντέλεσε στην επιτυχία του ήταν το γεγονός ότι η επιχειρηματικότητα ενσωματώθηκε στο βασικό πρόγραμμα σπουδών και δεν αποτέλεσε απλώς εξωσχολική δραστηριότητα.
- ▶ Συμμετοχή όλων των σημαντικών φορέων. Τα πιλοτικά έργα υλοποιήθηκαν με στόχο τον εντοπισμό δυνατών σημείων και αδυναμιών. Τα αποτελέσματα των έργων έδειξαν ότι η συμμετοχή σε τρία επίπεδα (αρχικά η επαφή με το υπουργείο, στη συνέχεια με τους διευθυντές των σχολείων και τέλος με το εκπαιδευτικό προσωπικό) ήταν ζωτικής σημασίας για την εξασφάλιση της επιτυχίας των πλοηγών.
- ▶ Μείωση των αλληλοεπικαλύψεων με στόχο τη μεγιστοποίηση της σχέσης ποιότητας/κόστους. Τέλος, αποφεύχθηκαν οι αλληλεπικαλύψεις χρηματοδοτήσεων, καθώς κάθε χρηματοδότης είχε αναλάβει διαφορετική πτυχή του προγράμματος.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΥΛΙΚΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΛΙΒΑΝΟΣ

Projecte Emprenedors (Πρόγραμμα επιχειρηματικότητας)

Κάθε εξάμηνο πραγματοποιείται στο Υπουργείο Παιδείας της Καταλονίας συνάντηση περίπου δέκα καθηγητών, οι οποίοι προέρχονται από διαφορετικά σχολεία στα οποία παρέχεται το **πρόγραμμα επιχειρηματικότητας**, με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων, υλικού, εμπειριών και ιδεών. Το εν λόγω υλικό περιλαμβάνει την παροχή βοήθειας στους καθηγητές ώστε να καθοδηγούν τους μαθητές στο πλαίσιο υλοποίησης έργων που εστιάζουν στη δημιουργία (εικονικής) επιχείρησης, όπως το έργο «Ίδρυση επιχείρησης: σύνταξη επιχειρηματικού σχεδίου». Παρέχονται προγράμματα μαθημάτων, σημειώσεις διδασκαλίας και φύλλα εργασίας για τους μαθητές καθώς και πληροφορίες για βασικά σημεία της εθνικής νομοθεσίας, χρήσιμοι σύνδεσμοι, σχετικά βίντεο και παραδείγματα έργων προηγούμενων ετών. Επιπλέον, όλοι οι καθηγητές ανταλλάσσουν εμπειρίες και τα αποτελέσματα από την προώ-

θηση της επιχειρηματικότητας στα σχολεία τους. Στους περισσότερους ζητείται να συντάξουν και να παραδώσουν ένα δελτίο αξιολόγησης, ενώ ορισμένοι άλλοι παρουσιάζουν το έργο τους με πιο δημιουργικό τρόπο. Για παράδειγμα, δημιουργούν βίντεο με τα αποτελέσματα των παρουσιάσεων των σπουδαστών στο πλαίσιο του τελικού τους έργου.

Το Υπουργείο Παιδείας παρέσχε μια λίστα επαφών για τοπικές επιχειρήσεις και συζήτησε πώς θα μπορούσε να υπάρξει συνεργασία στο πλαίσιο επιμέρους έργων. Τόνισε επίσης ότι θα ήταν χρήσιμο επιτυχημένοι επιχειρηματίες να επισκέπτονται τα σχολεία κατά την εκκίνηση των έργων και να τους παρέχουν ενθαρρυντικές συμβουλές.

Είδος δραστηριότητας: Συνεχείς πρωτοβουλίες στήριξης εν ενεργεία εκπαιδευτικών

Χώρα υλοποίησης: Ισπανία (Καταλονία)

Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας: Υπουργείο Παιδείας της Καταλονίας

Ιστότοπος ή σύνδεσμος για το έργο ή τον φορέα: Ιστότοπος του Υπουργείου

Παιδείας της Καταλονίας: <http://www20.gencat.cat/portal/site/ensenyament>

Υπεύθυνοι επικοινωνίας: Xavier Yáñez, María Ojuel και Monica Artigas

Ηλεκτρονικές διευθύνσεις επικοινωνίας: xyanez@xtec.cat, mojuel@xtec.cat,

monica.artigas@terra.es

Τηλέφωνο επικοινωνίας: +34 935516900, εσωτερική γραμμή 3835

Πλαίσιο εφαρμογής / ομάδα-στόχος της δραστηριότητας: Εκπαιδευτικοί που

διδάσκουν προγράμματα επιχειρηματικότητας στα σχολεία στα οποία εργάζονται

Επίπεδο εκπαίδευσης-στόχος: Συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη, καθηγητές

δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Προϋποθέσεις επιτυχίας

Τα σχολεία επιχειρηματικότητας είναι μια σχετικά νέα έννοια στην Καταλονία και, ως εκ τούτου, η στήριξη του Υπουργείου Παιδείας είναι καθοριστικής σημασίας.

Η δραστηριότητα προωθείται μέσω της συνεχούς ανάπτυξης των εκπαιδευτικών που παρέχει το Υπουργείο Παιδείας και διατίθεται δωρεάν σε πιλοτική βάση σε ορισμένα σχολεία της Καταλονίας. Το Υπουργείο Παιδείας διαδραματίζει καίριας σημασίας ρόλο στην ανταλλαγή εμπειριών και υλικού μεταξύ των εκπαιδευτικών, και ιδίως εκείνων που συμμετέχουν για πρώτη φορά. Επιπλέον, φέτος στο 3ο έτος της υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εισήχθη το μάθημα επιλογής «emprenedoria» (επιχειρηματικότητα). Κατά συνέπεια, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αποκτήσουν πρόσβαση στο εν λόγω πρόγραμμα κατάρτισης περισσότεροι εκπαιδευτικοί, και ιδίως οι καθηγητές οικονομικών, οι οποίοι θα διδάσκουν πιθανότατα αυτό το νέο μάθημα. Επίσης, το υλικό που υπάρχει στα σχολεία είναι περιορισμένο και, ως εκ τούτου, η παροχή βοήθειας και ενημέρωσης από το Υπουργείο Παιδείας είναι ζωτικής σημασίας για την παροχή ενημέρωσης υψηλής ποιότητας.

Στο πλαίσιο του έργου *Projecte Emprenedors* διατίθεται πλέον μια θεματική ενότητα 25 ωρών που αφορά ειδικά το νέο μάθημα της επιχειρηματικότητας και η οποία εφοδιάζει τους καθηγητές με τα εργαλεία και τους πόρους που απαιτούνται για τη διδασκαλία του.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΛΙΚΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΙΣΠΑΝΙΑ

Χρήσιμοι σύνδεσμοι ή υλικό:

Σύνδεσμος για το υλικό που παρασχέθηκε: http://phobos.xtec.cat/cirel/cirel/index.php?option=com_content&view=article&id=105&Itemid=74

Σύνδεσμος για τον ιστότοπο του Υπουργείου Παιδείας με πληθώρα πόρων για την επιχειρηματικότητα: <http://www.xtec.cat/web/recursos/emprenedoria>

Ευρετήριο

Τομέας	Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας	Τίτλος περίπτωσης μελέτης	Σελίδα
AEE	Ανώτατη Σχολή Εκπαίδευσης, Επικοινωνίας και Αθλητισμού (GPI), Πολυτεχνικό Ινστιτούτο της Guarda (Πορτογαλία)	Θεματική ενότητα προγράμματος σπουδών — «Προσωπική και Κοινωνική Εκπαίδευση»	24
AEE	Εθνικό Κολέγιο Τεχνών και Σχεδίου, Δουβλίνο (Ιρλανδία)	«Κινούμενα Αγάλματα» — Η τέχνη στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών	18
AEE	Μητροπολιτικό Πανεπιστήμιο του Swansea (Ηνωμένο Βασίλειο)	Πρώθηση της κατάρτισης εκπαιδευτικών μέσω αποφοίτων	34
AEE	Παιδαγωγική σχολή Group T — Leuven (Βέλγιο)	Η τέχνη της διδασκαλίας με προσωπικό ύφος	20
AEE	Πανεπιστημιακό Κολέγιο Artevelde (Βέλγιο)	ACCIO (Κέντρο δημιουργικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας του Arteveldehogeschool)	44
AEE	Πανεπιστημιακό Κολέγιο Sogn og Fjordane (Νορβηγία)	Πρόγραμμα REAL (Rural Enterprises for Action Learning) — Μάθηση στην πράξη για τις γεωργικές επιχειρήσεις	40
AEE	Πανεπιστημιακό Κολέγιο St Mary's (Ιρλανδία)	Αξιολόγηση των ποιοτικών μαθησιακών αποτελεσμάτων	22
AEE	Πανεπιστημιακό Κολέγιο Xios (Βέλγιο)	Διδακτικό εργαστήριο διεπιστημονικής μάθησης	26
AEE	Πανεπιστημιακό Κολέγιο Κοπεγχάγης, Τμήμα Εκπαίδευσης Καθηγητών (Δανία)	Σύμβουλος καινοτομίας: Πανεπιστημιακό Κολέγιο Κοπεγχάγης	38
AEE	Πανεπιστήμιο Jyväskylä (Φινλανδία)	Επιχειρηματικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών	16
AEE	Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών (Ελλάδα)	Ενδοπανεπιστημιακό πρόγραμμα καθοδήγησης	28
AEE	Πανεπιστήμιο της Λαπωνίας (Φινλανδία)	Υποχρεωτικό μάθημα μουσικής με επιχειρηματική και παιδαγωγική προσέγγιση	36
AEE	Πολυτεχνικό Ινστιτούτο της Viana do Castelo (Πορτογαλία)	Πρόγραμμα επιχειρηματικότητας για παιδιά ηλικίας 3-12 ετών	42
AEE	Τμήμα Εκπαίδευσης Επαγγελματιών Εκπαιδευτικών (Πανεπιστήμιο HAMK, Φινλανδία)	Πρόγραμμα εκπαίδευσης επαγγελματιών εκπαιδευτικών	32
AEE	Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας (πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (ΠΓΔΜ))	Καινοτομία και επιχειρηματικότητα	46
AEE	SEECCL (Κέντρο Νοτιοανατολικής Ευρώπης για την Επιχειρηματική Μάθηση) (Διεθνές)	Περιφερειακό έργο για την επιχειρηματική μάθηση με έμφαση στην προϋπηρεσιακή και την ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση των εκπαιδευτικών	30
AEE	WEEN — Δίκτυο της Ουαλίας για την προώθηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Swansea Metropolitan, Trinity St David (Ηνωμένο Βασίλειο — Ουαλία)	WEEN — Δίκτυο της Ουαλίας για την προώθηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης με την υποστήριξη της οργάνωσης Enterprise Educators UK (EEUK)	48
ΣΕΑ	Δίκτυο Κατάρτισης για την Επιχειρηματικότητα (NFTE) (Βέλγιο)	Επιχειρηματικότητα και επιχειρηματικές δεξιότητες βάσει κατάρτισης	82
ΣΕΑ	Επιμελητήριο Βιοτεχνιών και Μικρών Επιχειρήσεων της Δημοκρατίας της Σλοβενίας (Σλοβενία)	Έργο UPI	70
ΣΕΑ	Επιχειρηματική σχολή Rouen (Γαλλία)	Καινοτόμοι παιδαγωγικές μέθοδοι	74
ΣΕΑ	Κέντρο για την Εκπαίδευση και τη Βιομηχανία (Ηνωμένο Βασίλειο)	Εθνικό πρότυπο για την επιχειρηματική εκπαίδευση	90
ΣΕΑ	Κέντρο για την Εκπαιδευτική Έρευνα και Ανάπτυξη (CERD) (Λίβανος)	Ερμηνεία της έννοιας της επιχειρηματικότητας στα σχολικά προγράμματα σπουδών	92

Τομέας	Φορέας υλοποίησης της δραστηριότητας	Τίτλος περίπτωσης μελέτης	Σελίδα
ΣΕΑ	Κέντρο Εταιρειών Παροχής Κατάρτισης της Βουλγαρίας (Βουλγαρία)	Κατάρτιση εκπαιδευτικών για τη δημιουργία εταιρειών παροχής πρακτικής άσκησης στα σχολεία	84
ΣΕΑ	Λύκειο Matija Antun Reljković, πόλη Slavonski Brod (Κροατία)	Λύκειο Matija Antun Reljković, πόλη Slavonski Brod	54
ΣΕΑ	Οργάνωση «Junior Achievement Young Enterprise Europe» για την προώθηση της επιχειρηματικότητας των νέων (JA-YE Europe) (Διεθνές)	Δραστηριότητες κατάρτισης εκπαιδευτικών της JA-YE	86
ΣΕΑ	Πανεπιστήμιο του Aberdeen (Ηνωμένο Βασίλειο — Σκωτία)	«Εκπαιδευτικός επιχειρηματικότητας» — Διήμερο σεμινάριο	88
ΣΕΑ	Πανεπιστήμιο του Turku / Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο της Lappeenranta (Φινλανδία)	YVI: Εικονικό περιβάλλον εκμάθησης για την επιχειρηματική εκπαίδευση	60
ΣΕΑ	Δανία — Επιχειρηματικό Κολέγιο Niels Brock, Ισπανία — CEBANC, Ευρωπαϊκό Φόρουμ Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (EFVET), Πορτογαλία — ANESPO, Ρουμανία — Κέντρο για την Ανάπτυξη και την Καινοτομία στην Εκπαίδευση (TEHNE), ΗΒ — Κολέγιο Norton Radstock και Πανεπιστήμιο Bath Spa (Δανία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ρουμανία, ΗΒ).	Έργο Life 2 — «Train the Trainer» (Κατάρτιση του εκπαιδευτή)	72
ΣΕΑ	Πρωτοβουλία για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις και τη μεταβίβαση επιχειρήσεων (IFEX) του Υπουργείου Οικονομικών της Βάδης-Βυρτεμβέργης (Land Baden-Württemberg)	Ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος των εκπαιδευτικών και των μαθητών	62
ΣΕΑ	Υπουργείο Παιδείας της Καταλονίας (Ισπανία, Καταλονία)	Projecte Emprenedors (Πρόγραμμα επιχειρηματικότητας)	94
ΣΕΑ	Υπουργείο Προεδρίας Κυβερνήσεως (πορτογαλική κυβέρνηση) (Πορτογαλία)	Programa Escolhas (Πρόγραμμα επιλογών)	68
ΣΕΑ	Creativity, Culture and Education (CCE), αγγλική μη κυβερνητική οργάνωση (ΜΚΟ) και φιλανθρωπικό ίδρυμα (Ηνωμένο Βασίλειο)	Πρόγραμμα ανάπτυξης δημιουργικών συνεργασιών «Creative Partnerships» της ΜΚΟ Creativity, Culture and Education	66
ΣΕΑ	IZER Institut Européen de L'Entrepreneuriat Rural (Γαλλία)	Η μέθοδος MIME: Méthode d'Initiation au Metier d'Entrepreneur (Μέθοδος εισαγωγής στο επάγγελμα του επιχειρηματία)	76
ΣΕΑ	Manchester Academy (Ηνωμένο Βασίλειο)	Manchester Academy	56
ΣΕΑ	Τκνικα, παράρτημα της Υποδιεύθυνσης Επαγγελματικής και Εκπαιδευτικής Κατάρτισης και Διαβίου Μάθησης, Υπουργείο Παιδείας, Γλωσσικής Πολιτικής και Πολιτισμού της βασκικής κυβέρνησης (Ισπανία — Χώρα των Βάσκων)	Τκνικα — Κέντρο καινοτομίας για την επαγγελματική και την εκπαιδευτική κατάρτιση και τη διαβίου μάθηση	80
ΣΕΑ	Valnalon (Ισπανία)	Αναγνώριση και ανάπτυξη επιχειρηματικών πρακτικών κατά την κατάρτιση των εκπαιδευτικών (έργο ADEPTT)	64
ΣΕΑ	Zespół szkół technicznych w mikołowie (Πολωνία)	«Ναι στις ικανότητες, όχι στα στερεότυπα»	58
ΣΕΑ	Zöld Kakas Líceum (Ουγγαρία)	Δικτύωση με την επιχειρηματική κοινότητα	78

ENTERPRISE & INDUSTRY MAGAZINE

The online *ENTERPRISE & INDUSTRY MAGAZINE* (http://ec.europa.eu/enterprise/magazine/index_en.htm) covers issues related to SMEs, innovation, entrepreneurship, the single market for goods, competitiveness and environment protection, industrial policies across a wide range of sectors, and more.

The printed edition of the magazine is published three times a year. You can subscribe online (http://ec.europa.eu/enterprise/magazine/print-edition/subscription/index_en.htm) to receive it in French, German, Spanish or Italian – free of charge by post.

Η Άμεση Ευρώπη είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση
Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*): 00 800 6 7 8 9 10 11

(* Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικές δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Υπηρεσία Εκδόσεων

